በሕብረተሰብኣዊት ኢትዮጵያ የአብዮታዊ ፖሊስ ሠራዊት
ወንጀል መከላከል ምርመራ ዋና መምሪያ
ዓመታዊ የወንጀልና የትራፊክ ሪፖርት

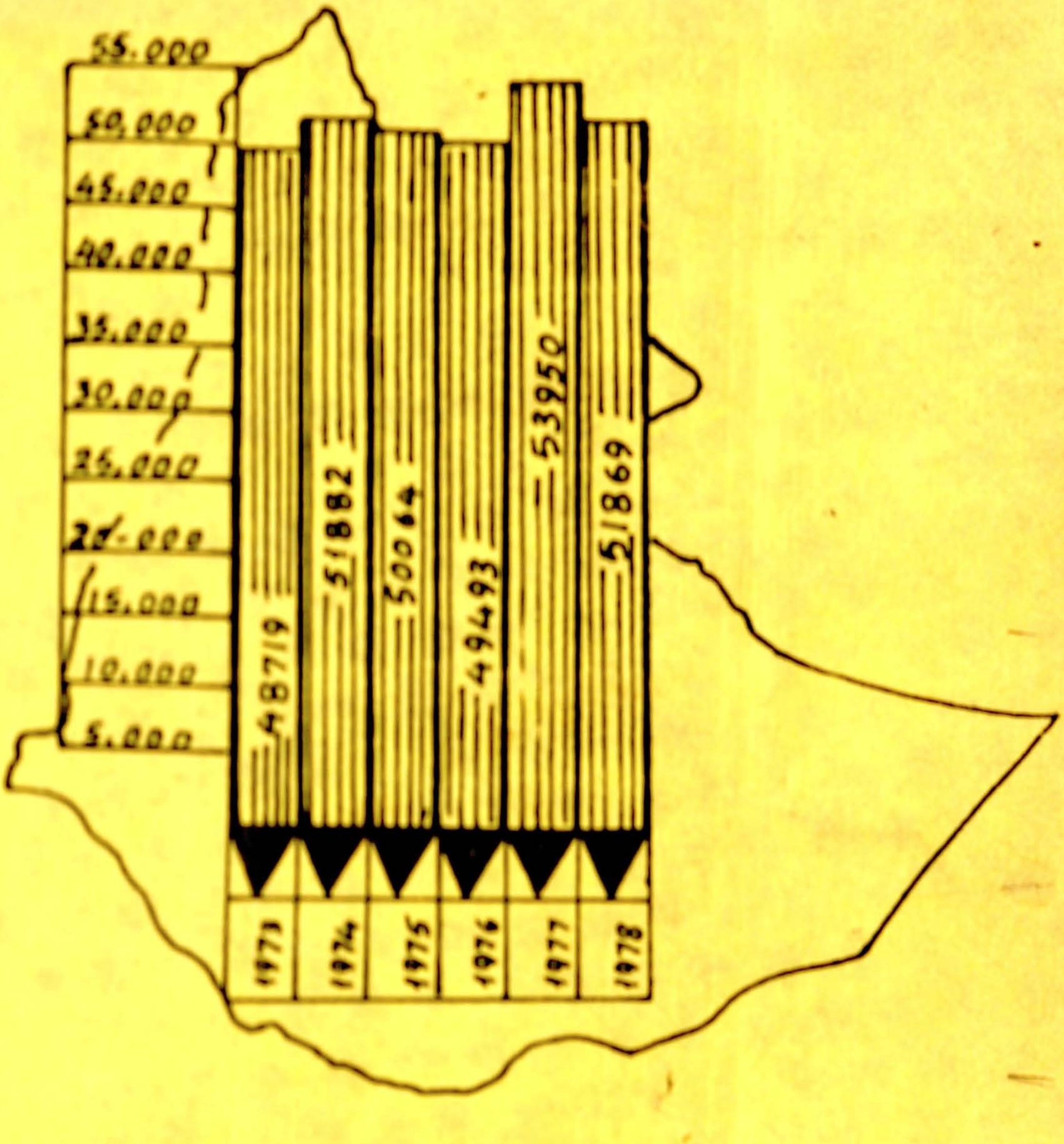

መክፈሪያ

1 ሴ.ሜ. 5000 የወንጀል ክስ

አዲስ አበባ
1978 ዓ.ም

ማውጫ

ተራ ቁጥር	ርዕስ	ገጽ
	መግቢያ	
	ክፍል አንድ	
1	ወንጀል አገላለፁና የተከናወነ የቅድሚያ መከላከል.....	1
	ክፍል ሁለት	
	በአገሩ ዓመት ውስጥ የተፈጸመ ወንጀል	
2.1	የወንጀል መጠን	10
2.2	ወንጀሉ የተፈጸመበት ወቅት	11
2.3	የወንጀሉ ዓይነት	12
2.4	ቁመረኛ አሰባሰብ/ስታቲስቲክ/..................	13
2.5	በተፈጸሙ የወንጀል ክሶች የተከናወነ የሥራ እንቅስቃሴ..	15
2.6	ማመዛዘኛ	30
2.7	ማጠቃለያ	38
2.9	በማዕከላዊ ወንጀል ምርመራ መለያ ላቦራቶሪ ክፍል የተከናወነ	45
	ክፍል ሶስት	
3.	የትራፊክ ቁጥጥርና አደጋ ምርመራ	64

የስታቲስቲክስ፡ጠ/ጽ/ቤት፡
ቤተ፡መጻሕፍት፡
C. S. O. Library

መግቢያ ፡-

በወንጀል መከላከልና ምርመራ ዋና መምሪያ የሚዘጋጀው የሠራዊቱ ዓመታዊ የወንጀልና የትራፊክ አደጋ ሪፖርት ዓላማው በመላ አገሪቱ ውስጥ ፖሊስ በሠፈረባቸው ሥፍራዎች ሁሉ የኅብረተሰቡን ሠላምና ደህንነት ለመጠበቅ ሕግና መልካም ሥርዓትን ለማስከበር ወንጀል እንዳይሠራ በመከላከልና ከመከላከሉ አልፎ በተፈፀመው የወንጀል ድርጊት ላይ በየደረጃው የተወሰደውን ሕጋዊ እርምጃ ለመመዘን ነው ።

ካለፈው የተግባር ክንውን ከተገኘው ግንዛቤ በመነሳት ደካማ ጎኑን በማረምና ጥሩ የአሠራር ስልትን በመቀየስ የሥራ አፈጻጸምን ይበልጥ ለማሻሻልና ለማጠናከር ይረዳል ።

ለማህበራዊ ደህንነትና ለኅብረተሰቡ መልካም ዕድገት አደናቃፊ የሆኑትን የወንጀል ሥራ መንስኤዎችን በመጠቆም መንግሥትና የሚመለከታቸው ሌሎች አካላት ሁሉ በጋራ ለችግሮች መፍትሔ እንዲፈልጉ ማሳሰብ ለወንጀል መከላ-ከሉ ተግባራችን እጅግ ጠቃሚ ነው ።

ችግሮችን ለማቃለል የማህበራዊ ጠበብቶችና ተቋሞች ለምርምራቸው ይህ ሪፖርት በመረጃ ምንጭነት የበኩሉን አስተዋጽኦ እንዲያደርግ ታቅዶ የተቋበረ ቢሆንም ቀድሞ እንደተገለፀው ሁሉ በአገሪቱ ውስጥ የተፈጸሙት የወንጀሎች ብዛት በዚህ ሪፖርት ላይ የሠፈረው ብቻ አለመሆኑ በቅድሚያ መታወቅ አለበት ። ምክንያቱም ፡-

- በ[illegible] [illegible] ፖሊስ ባለመድረሱ
- ብዙ ሕዝብ ክምችት ባለባቸው ከተሞች ፣ በሠፈራ ጣቢያዎችና ከፍተኛ የኢኮኖሚና የልማት እንቅስቃሴ በሚካሄድባቸው ሥፍራዎች ሠራዊቱ በሰው ኃይል እጥረት ምክንያት ፖሊስ መድረስ ባለመቻሉ ።

.../

- የአበቁት ናሬ የሆኑ ሕዝባዊ ድርጅቶች ግለት በከነማና በገበሬ ማህበራት ማዕናከሪያ አዋጅ በተሠጣቸው ሥልጣን የታችን ወንጀሎችንና የደንብ መተላለፍ/ማይነር ኦፌንስ/ የመሰበሉትን በየክልላቸው አጣርተው ውሣኔ ስለሚሰጡ ።

- ምዝበራን ፣ በሙገነትን ፣ ጉቦንና የፖለቲካ ወንጀል የመሰበሉትን በየደረጃው ባሉ የአገርና ህዝብ ደህንነት ጥበቃ ሚኒስቴር በርካታ የምርመራ አካሎችና በሠርቶ አደሩ የቁጥጥር ኮሚቴዎች ምርመራዎች እየተጣሩ በዚያው በኩል ለፍርድ በቀ ስለሚቀርቡና የፖሊስ መዝገብ ስለማያውቃቸው ነው ።

ወንጀልን ለመከላከልና ለመቆጣጠር መሠረቶ የወንጀል አመዘጋገብና የስታትስቲክ ቀመሬ ስለሆነ እነዚህን የመሰሉት ክፍቶች ሁሉ በአንድ ማዕከል ተጠቃለው ሁሉን አቀፍ በሆነ የስታትስቲክ ቀመሬ እንዲሠሩ ቢደረግ ለወንጀል መከላከሉ ተግባር አመቺ ሁኔታን ይፈጥራል ።

የተራፊክን አደጋ ምርመራና ቁጥጥርን በሚመለከተውም በኩል በዓመት ውስጥ በገት አደጋዎችና የደንብ መተላለፍ ጉፋቶች የተ? መኙ እንዴት እንደተፈጸሙ በመለየት ፦ በቦታ ፣ በበዓቶቹ ፣ በአደጋውና በደንብ መተላለፍ ዓይነት ፣ ንይሉና ድርጅትን በመወደብ በትክክል መቆጣጠር የሚቻልበትን ዘዴ ለመቀየስ ነው ። በዚህ ረገድ ፦

- የትራፊክ ደህንነት አስተማሪያዎች ከደረሰው አደጋ መነሻ በመነሳት ለኅበረተሰቡ የተለያዩ ዘዴዎችን በመጠቀም ወቅታዊ የሆኑ የደህንነትና የመከላከል ትምህርቶችን ለመስጠት ያስችላል ።

.../

- የተራፊክን ደህንነት ለማስፈን በቀጥታ በሚመለከታቸው ክፍሎች ተገቢው ትኩረት ተሰጥቶት አደጋው እንዲቀንስ የተቀነባበረ አሠራር ለመቀየስ ይረዳል ::

- በተደጋጋሚ የተራፊክ አደጋ የሚፈፀምባቸውን ሥፍራዎች በማጥ ናት የሚመለከታቸው ክፍሎች መንገዱን በማስተካከል ፣ በመለወጥ፣ የመንገድ ምልክቶችና ማመልከቻዎችን በማሟላት አደጋው እንዲ ቀንስ የሚቻልበትን ዘዴ ለመጠቆም ይጠቅማል ::

- አሽከርካሪዎች በተደጋጋሚ የሚፈጽሙዋቸው ጥፋቶች በመነሳት አዲስ መንጃ ፈቃድ ለሚያወጡ ፣ የመንጃ ፈቃድ ለሚያሳድሱት አሽከርካሪዎች የተራፊክ ደህንነት ትምህርት ዕውቀት በተጠና ከረ መንገድ የሚሰጥበትን ዘዴ ለመፍጠር እንዲችሉ ያደርጋል ::

- በተለይም የተራፊክን ደህንነት ለመጠበቅ መሠረት የሆነውንና የመንገዱን መለኪያ ሥርዓት ለማስፈን እንዲቻል የወጡትን ሕጎችና ደንቦች ለማስፈጸም ተጨባጭ ማስረጃ ለመቅጠት መንጃ ርደፊያ ለማስ ይጠቅማል ::

- በዚህ ሪፖርት ውስጥ የቀረቡት የተራፊክ አደጋዎች ብዛት የፖሊስ የአደጋ መመዝገቢያ መዝገብ ያወጣቸውን ብቻ እንጂ የተራፊክ ፖሊስ በአደጋው ሥፍራ ደርሶ አደጋ መድረሱን አረጋግጦ በተራፊክ ዕለት ሁኔታ ከመዝገብ በኋላ ቢለንጉ የተ

.../

በከሉ ሣይገፋበት ወይም በመስማማት ፣ ወይም በተለያየ መንገድ የአደጋ መመዝገቢያ መዝገበ ያላወቃቸውን አደጋዎች ሁሉ አያጠቃልልም ። ይህም በመሆኑ በየክፍለ ሀገሩ ብዙ የተጠከርኪሪ ገጭቶች አደጋዎች አየደረሱ ከላይ በተጠቀሰው ምክንያት በትክክል የደረሱት የትራፊክ አደጋዎች በዚኅና ዓይነት አነዚሁ ብቻ ናቸው ለማለት ያስቸግራል ።

የአብዮታዊ ፖሊስ ሠራዊት
የወንጀል መከላከልና ምርመራ
ዋና መምሪያ

ክፍል አንድ

ከ1/8/77 እስከ 30/7/78 ዓ.ም. በአንዱ ዓመት

ወንጀል እንዳይሠራ የተከናወነ

የቅድሚያ መከላከል

1.1. በሸዋ ክፍለ ሀገር

ክፍለ ሀገሩ በ11 አውራጃዎችና በ107 ወረዳዎች አስተዳደ ራዊ ክልል የተዋቀረ ፣ 85,000 ስኩዌር ኪሎ ሜትር ስፋት ያለው በውስጡ 8,090,565 የሚሆን ፍሬ ሕዝብ የሚገኝ በት ሲሆን በኃይል እጥረት ምክንያት በ22 ወረዳዎች ፖሊስ አልተቋቋመም ።

በጥቅሉ ከፍተኛና መለስተኛ የሆኑ 73 የማምረቻ ድርጅቶችና ሰፋት ያለው የመንግሥት እርሻ በክልሉ ውስጥ ይገኛሉ ::
ክፍለ ሀገሩ በሰሜን ከወሎና ከጎጃም ፣
በምዕራብ ከወለጋና ከከፋ
በምሥራቅ ከሐረርጌና ከአርሲ
በደቡብ ከሲዳሞና ከአርሲ የሚዋሰን አገር መሆኑ
መሠን ከአጐራባች ክፍለ ሀገር አውራጃዎችና ወረዳዎች ወን ጀል ሠርተው ከአገሩ ሥፍራ ወደ ሌላው የሚንቀሳቀሱትን አደገኛ ለመያዝ በዚህ የሪፖርት ዘመን ከፍተኛ የጥበቃና የአሰሳ ፣ ተግባር አከናውኗል ።

በተለይም በሰላሌ ፣ በመናገሻ ፣ በየረር ከረዩ ፣ በመርሐ ቤቴ ፣ በተጉለትና ቡልጋ ፣ በጨቦና ጉራጌ አውራጃዎች ከአካባቢዩ ድርጅቶች የጥበቃ ጓዶችና ከአጋር የጥበቃ ክፍሎች ጋር ኃይል በማስተባበር በቅንጅት የታቀደ አሰሳ በማካሄድ

.../

- በገጠር አካባቢ ሕብረተሰቡን ንብረት የነጠቀ ፣
- የአማራቾች ሕብረት ሥራ ማህበራትን ንብረት የዘረፉ
- የነፍስ ግዳይ ፣ የመግደል ሙከራና የግለሰቦችን ቤት የማቃጠል ወንጀል የፈፀሙ ፣
- በአውራ ጎዳና ላይ እያደፈጡ ተሽከርካሪዎችን በማስ· ቆም ገሬ ገንዘብ ፣ ልዩ ልዩ ንጣጊና ዕቃ የዘረፉ 1387 ቀማኛ ወርበሎች እና 468 ተባባሪዎቻቸው ታውነው ሲያዙ ሌሎች ለህግ ተገዥ ያልሆኑና በኃይል ለመቋቋም የሞከሩ 26 ቀማኞች ተደምስሰዋል ። ከእ ነዚሁም 1181 በያይነቱ ጠመንጃና ሸጉጥ ከመሰል 2545 ጥይት ጋር እንዲሁም በወንጀል ፍሬ ያከማቹት በርካታ ቁሳቁስና የቀንድ ከብቶች ተይዘዋል ።

ከዚሁም ሌላ በአዲስ አበባ በአምስቱ መውጫና መግቢያ በሮች ላይ ተገቢውን ቁጥጥር ከማድረጋቸውም በላይ በከለሉ በርካታ የመዝናኛ ሥፍራዎች እንደመገኘታቸው መጠን ወደ ነዚሁ ሥፍራዎች የሚጎዱትን የአገር ውስጥም ሆነ የውጪ እንግዶች ሠላምና ደህ ንነት በሚገባ እንዲከበር ተደርጓል ።

በከፍለ ሀገሩ ውስጥ የሠፈረው ሕዝብ ብዛት ከጠቅላላው የኢትዮጵያ ህዝብ ከመቶ አሥራ ዘጠኝ /19 %/ በላይ ሲሆን ሕብረተሰቡን ሠላምና ደህንነት ለመጠበቅ የተመደበው የፖሊስ ኃይል ግን ከሕዝቡ ብዛት ጋር ሲመዛዘን በጣም አነስተኛ በመ ሆኑ ከሕዝቡ ብዛት ፣ ከሚፈፀመው የወንጀል መጠን ጋር የማ ይመጣጠን ነው ።

በዚህ ክፍለ ሐገር የአገሩ ፖሊስ የሥራ ድርሻ በ142.74 ስኩር ኪሎ ሜትር ውስጥ የ13507 ሰዎችን ሕይወትና ንብረት እንደሚያስከብር ይገመታል ።

1.2. ሶዶ አበባ ከተማ

የአገራቱ ርዕሰ ከተማ እንደመሆኗ መጠን በፖለቲካ ፣ በኢኮኖሚና በሶሻል መስኮች ፖሊሲ የሚቀየስበትና አመራር የሚሰጥበት ፣ የአፍሪካ አንድነት ድርጅት ፣ የአፍሪካ ኢኮኖሚ ኮሚሽን ሌሎችም በርካታ ዓለም-አቀፍ አህጉራዊ ድርጅቶች የሚገኙበት ነው ።

ከዚሁ ጋር በተያያዘ ከፍተኛ የማምረቻ ድርጅቶችና በርካታ አገልግሎት ሰጪ ተቋሞች በክልሉ ውስጥ ይገኛሉ ።

እያደገ በመጣው ላይ ካለው የከተማው ኗሪ ህዝብ ሌላ ፣

- ከገጠር ወደ ከተማ በየጊዜው እየፈለሰ የሚገባው ህዝብ ፣
- በቤተሰብ መፍረስ ወይም በኢኮኖሚ ችግር ምክንያት ትምህርታቸውን የሚያቋርጡ ፣
- በያመቱ የ12ኛ ክፍል ትምህርት አጠናቀው ወደ ኮሌጆችና ዩኒቨርሲቲ ለመግባት ወይም ሥራ ለመቀጠር ያልቻሉ ፣
- በኮንትራት ወይም በጊዜያዊነት ተቀጥረው ሲሠሩ ሥራው ሲያልቅ የተባረሩና ሌላ ሥራ ለማግኘት ያልቻሉ ፣

እነዚሁን የመሰሉት ሁሉ በሥራ አጥነት ይገኛሉ ።
እንደነዚሁ ያሉ ግለሰቦች በሥራ ቦታ እጦት ሳቢያ ቀስ በቀስ ወደ ወንጀል ሥራ ስለሚያዘነብሉ ሁሉም ባይሆኑ ከፊሎቹ በከተሞች ውስጥ በማህበራዊ ጠባያም አኗኗር ጠንቀ ለሕግ አለመከበር ምክንያት ስለሚሆኑ ከልማደኛ ወንጀለኞች ወንጀል እንዳ ይሠሩ ከሚደረገው መከላከል ጋር ተዛምሮ ለከተማው ፖሊስ ከፍ ተኛ የሥራ ጭነት ነው ።

በክልሉ የሚኖሩትን የዲፕሎማቲክ ቤተሰቦችና የውጪ አገር ዜጎች በሥራ ቦታና በመኖሪያ አካባቢ ደህንነታቸውን በማረጋ ገጥ ሙሉ ዋስትና የመስጠት ሥራ ሌላው ትኩረት የሚደረግበት ነው ።

በየወቅቱ በሚደረገው አህጉራዊ ዓለም አቀፋዊ ስብሰባዎች ተሳታፊ ለመሆን የመጡትን የመንግሥታት መሪዎች ፣ ሚኒስትሮች ከፍተኛ ባለሥልጣኖችና ተሳታፊዎች ተልዕኮአቸውን ፈጽመው እስ ኪመለሱ በስብሰባ ሥፍራዎች ፣ በማረፊያ ሆቴሎች ፣ በሚዝ ናኛባቸው ሥፍራዎች ፣ በሚተላለፉባቸው ጎዳናዎችና በገበያ አካባቢዎች ደህንነታቸውን መጠበቅና መብታቸውን በማስከበር ረገድ የከተማው ፖሊስ በግልፅና በስውር የሚያደርገው ጥበቃ ከመከላከሉ ተግባር ገባር ቀደም ነው ።

ርዕሰ ከተማው የዓለምና የአፍሪካ መገናኛዎች ማዕከል እንደመ ሆኑ መጠን እነዚሁን በመሰሉት ሥፍራዎች በቋሚና በተንቀሳ ቃሽ የሚደረገው ጥበቃ በስውር በድርጅት መሟላት ረገድ ገና ብዙ የሚቀረው በሆኑም አሁን ባለው ከፍተኛ የሥራ ክን ውን ቀጥሏል ።

.../

በአዲስ አበባ ከተማ የአገሪቱ ፖሊስ የሥራ ድርሻ በ0.06 ስኴር ኪሎ ሜትር ውስጥ የ429 ሰዎችን ደህንነት እንደሚ ጠብቅ ይገመታል ። የከተማው ፖሊስ ይህን ሁሉ የሥራ ተግባር መወጣት የቻለው በራሱ ኃይልና ድርጅት ብቻ ሣይሆን በሕዝባዊ ድርጅቶች የጥበቃ ጓዶችና ከአገር የጥበቃ ክፍሎች ጋር በዕቅድና በቅንጅት ኃላፊነቱን ለመወጣት ያደረገው እገዛ ብቻ ነው ።

1.3. <u>ሐረርጌ</u>

የመሬት ስፋት 254,800 ስኴር ኪሎ ሜትር ሲሆን የህዝቡ ብዛት ከ4,151,706 ያላነሰ ነው ።

ክፍለ ሐገሩ በ13 አውራጃዎችና በ66 ወረዳዎች አስተዳደራዊ ክልል የተዋቀረ ሲሆን በ2 አውራጃዎችና በ31 ወረዳዎች ፖሊስ አልተመደበም ።

በዚህ ክፍለ ሀገር የአገሪቱ ፖሊስ የጥበቃ ድርሻ በ192.3 ስኴር ኪሎ ሜትር ውስጥ የ3133 ሰዎችን ሠላምና ደህንነት እንደሚያስከብር ይገመታል ።

የሌሎች አውራጃዎችና ወረዳዎች በተለይም ከጅቡቲ አገር ጋር በሚያዋስኑ ቦታዎች ካለው ሁኔታ አንፃር ፖሊስ ያልተመደበባቸው ሲሆንም የህብረተሰቡ ሠላምና ደህንነት በአብዮታዊ ጦርና በህዝባዊ ድርጅቶች የጥበቃ ጓዶች አማካይነት ይከበራል ።

እነዚህ አውራጃዎች የሚገኙበትን ሁኔታ አጋጣሚ በመጠቀም ከሥፍራ ሥፍራ በመዘዋወር ዘረፋና ቅሚያ በሚያካሂዱ ወርበሎችን የክፍሉ ፖሊስ ከአጋር የጥበቃ ክፍሎችና ከሕዝባዊ ድርጅቶች የጥበቃ ጓዶች ጋር ኃይሉን አስተባብሮ በቅንጅት በታቀደ አሠራር በጋራሙለታ ፣ በሐበሮ እና በወበራ አውራጃዎች በዚህ የሪፖርት ዘመን በተከታዩ አለባ :-

- የተደመሰሱ ወርበሎች 310
- ምህረት አግኝተውን የገቡ 320
- የተማረኩ 25

ሲሆኑ 462 በጀይነቱ መሣሪያ ከ8763 መሰለ ጥይቶች እና ኅዝም በዐገደል ፍሬ ያከማቹት 900 ኩንታል ማሽላ ፣ 2413 የቀንድ እና 160 የጋማ ከብቶች ተይዘዋል ።

ለዚህ ውጤት መገኘት ምቹ ሁኔታ የፈጠረው ተበታትኖ ይኖር የነበረው አርሶ አደር በመንደር ተሰባስቦ እንዲኖር ሲደረግ በተሰጠው ሥልጠናና መመሪያ መሠረት የአካባቢውን ደህንነት ለመጠበቅ ኃይሉን አስተባብሮ መከላከል በመቻሉ ነው ።

1.4. ሌርተፋ ፣ ተግፌይና ጉንደር ቁ

ካለው ኀዝለ ዩ ቸግርና በሰው ኃይል እጥረት የተነሳ በሌርተፋ 21 ፣ በጉንደር 9 ፣ በተግፌይ 35 በድምሩ በ65 ወረዳዎች ፖሊስ አልተመደበባቸውም ።

አሁን ካለው የሰው ኃይል አኳያ እያገለገሉ ፖሊስ ፣

- በሌርተፋ በ39.5 በኳር ኪሎ ሜትር የ1132
- በተግፌይ በ46.5 ,, ,, ,, የ1705
- በጉንደር በ157.17,, ,, ,, የ6221

በጸጥታ ደህንነት የመጠበቅ ኃላፊነት አለበት ።

በነዚህ ክፍለ ሀገራት የፖሊሱ ተግባር በመደ ሥራው ማለትም ደረቅ ወንጀልን በመከላከል ተግባር ብቻ የተወሰነ ሳይሆን የውስጥ በርብሬያቸው የወረ–ሕዝቦችን ሤራና ድርጊት ከመከላከልና ሰላም ከማስከበር ጋር በተያያዘ የሚሰናወን በመሆኑ የፖሊሱ ተግባር ጊዜና ፋታ የማይሰጥ ነው ።

.../

በነዚህ አካባቢዎች የተከናወነው የቅድሚያ መከላከልና ጥበቃ እንደአካባቢው ፣ እንደወቅቱና እንደሁኔታው አስፈላጊነት በተለያዩ የኢሬዲኬሽን ስልትና ዘዴ በጥናትና በዕቅድ የተከናወነ ነው ።

የኤርትራ ክፍለ ሀገር የወባ አውራጃዎች የመሬት ስፋት 114.800 ሲሆን በውስጡም የሚኖረው ህዝብ 2,199,2●4 መሆኑ ታውቋል ።

ትግሬ 65,700 ስኴር ኪሎ ሜትር ስፋት ሲኖረው የኗሪው ህዝብ ብዛትም 2,409,700 መድረሱ ቀደም ብሎ ከሕዝብና ቤት ቆጠራ ኮሚሽን በተገኘው መረጃ ቢታወቅም ከዚያ ወዲህ በዚህ የሚቀጠሩ ወገኖቻችን ድርቅ ካጠቃው አካባቢ ተነስተው ለም ወደ ሆነው ክፍለ ሀገር በመዛወራቸው ከላይ የተገለፀው የሕዝብ ብዛት ፊት ከነበረው አሁን በመጠኑም ቢሆን እንደሚቀንስ ይገመታል ።

ጎንደር ክፍለ ሀገር 2,905,369 ነዋሪ ህዝብ በ75,400 ስኴር ኪሎ ሜትር ውስጥ ሠፍሮ ይገኛል ።

1.5. <u>ጎጃምና ወለጋ</u>

ጎጃም 64,400 ስኴር ኪሎ ሜትር የመሬት ስፋትና 3,244,882 የሕዝብ ብዛት እንዳለው ቢታወቅም በዚህ የፊርኮት ዘመን በድርቅ ምክንያት የተጎዱ ወገኖቻችን ከሌላ ክፍለ ተነስተው በመተከል የሠፈሩ በመሆናቸው የሕዝቡ ብዛት ከዚህ በላይ ከተገለፀው በመጠኑም ቢሆን ጨምሯል ።

.../

የእያንዳንዱ ፖሊስ የሥራ ድርሻ በ142.16 ስኴር ኪሎ ሜትር ውስጥ የ7163 ሰዎችን ደህንነት መጠበቅ ቢሆንም በተጨማሪ በዚህ የሪፖርት ዘመን በሠፈራ ጣቢያዎች ከሚያደርገው ጥበቃ ሌላ በጠረፍ አካባቢ የሠርጎ ገቦችንና የፀረ—ህዝቦችን እንቅስቃሴ ነቅቶ በመቆጣጠር የሚከናወነው ሥራ ካለው የሰው ኃይል ብዛት ጋር ሲነፃፀር የተደራረበ የሥራ ጭነት ይታያል ።

የወለጋ ክፍለ ሀገር የመሬት ስፋት 69800 ስኴር ኪሎ ሜትር ሲኖረው የሕዝቡ ብዛት 2,369,677 ነው ።

ከዚህ በላይ የተገለፀው የሕዝብን ብዛት በዚህ የሪፖርት ዘመን ድርቅ ካጠቃው ከሰሜን ክፍላተ ሀገር ተነስተው ወደዚህ ክፍለ ሀገር ተሰደው የሠፈሩትን በሺህ የሚቆጠሩ ትን አይጨምርም ።

በክፍለ ሀገሩ የተከናወነው የመከላከል ተግባር ካለፈው ዓመት ጋር በተነፃፀረው ሪፖርት ውስጥ ከተገለፀው ጋር ተመሳሳይነት ያለው በመሆኑ እዚህ ላይ ሣይገለጽ ታልፏል ።

ሌሎችን ክፍለ ሀገራት ማለትም ከፋን ፣ ኢሉባቦርን ፣ ጋሙጎፋን ፣ ባሌን ፣ አርሲን ፣ ሲዳሞን ፣ ወሎን እና የአሰበ አስተዳደርን በሚመለከት ካለፈው ዓመት የተለየ ባለመሆኑ በዝርዝር መግለፅ አስፈላጊ አይደለም ።

የአ/አበባ ፣ የጎጃም ፣ የኢሉባቦር ፣ የሸዋ ፣ የወሎና የትግራይ ክፍለ ሀገራት ፖሊስ በዚህ ዓመት ሠፋሪዎች ከሰሜን ክፍለ ሲንቀሳቀሱ ከመነሻ እስከ መድረሻ ድረስ

...../

●የቆዳላቸው የብሩሬጃችን ደህንነት ለመጠበቅ በጉዞ ላይ ●ማሟ● ቸ ● የሠፈሩ ወንጀሬቸው ከደረሱም በኋላ አካባቢውን እስከሊማመቹ ተደራጅተው ራሲቸውን ለመከላከል እስከመቻቻ ድረስ ተግባውን ጉ●ት በማከናወን የላቀ የሥራ ድርሻ አበርክተዋል ።

●አጠቃላይ በሁሉም ክፍለ ሀገራት የሚገኙትን የማዎረጃ ድርጅቶች ከፍተኛ ተጽዕኖና የመገናኛ አውታሮችን ደህንነት ለማስከበር የሚሉት ክፍለ ያለው የሰው ኃይል ●ሚ አነስተኛ በመሆኑ በየክልሉ ●ከተማ ሆነ ●ገጠር የሚገኙት ሠራዊቱ ድርጅቶች የትብቃ ኃይችና የአጋር ኃይሎች ተበበርና ድጋፍ ለተግባሩ መቃናት ከፍተኛ አስተዋጽኦ አበርጓል ።

ክፍል ሁለት

ከ1/8/77 እስከ 30/7/78 በአንድ ዓመት ውስጥ

የተፈፀመ ወንጀል

2.1. የወንጀል መጠን

የአብ/ፖሊስ ተቀዳሚ ተግባር ወንጀል እንዳይሠራ በቅድሚያ መከላከል ሲሆን ከመከላከሉ አልፎ ወንጀል ከተፈጸመ በታክቲክና በቴክኒክ መርምሮ በተጠናከረ ማስረጃ ለተፈፀመው ወንጀል ተጠያቂ የሆነውን ህግ ፊት ማቅረብ ከመከላከሉ ቀጥሎ የሚከናወን ቀነኛ ተግባር እንደመሆኑ መጠን በዚህ የሪፖርት ዘመን ፡—

- የፖለቲካ ወንጀል 524
- የኢኮኖሚ ,, 1311
- የሲቪል ,, 50034

በጠቅላላ ፡= 51869 ወንጀሎች ተፈጸመው ለፖሊስ የቀረበ ሲሆን በዚህ የወንጀል ሥራ 83213 ወንዶች እና 8902 ሴቶች ተካፋይ ሆነዋል ።
የዚህ ዓመት የወንጀል መጠን ካለፈው ከ1977 ጋር ሲወዳደር

- የወንጀል ብዛት..........በ3.84 % ቀንሶ
- በወንጀል ሥራ ተካፋይ የሆኑ ሰዎች

  ሀ. የወንዶች ብዛት በ11.57 % ጨምሮ

  ለ. የሴቶች ,, በ 2.64 % ,,

ይታያል ።

.../

ቆንም አገኟን በዚህ ዓመት የተፈፀመው የወንጀል ብዛት በመጠኑ የቀነሰ ቢመስልም በአንፃሩ በወንጀል ሥራ ተካፋይ የሆኑት ግለሰቦች ብዛት ጨምሮ መገኘቱ ከተፈፀመው የወንጀል ድርጊት መሀል ከፊሉ በተናጠል ሳይሆን በቡድን መሠራቱን ይጠቁማል ።

፫.፪. <u>ወንጀሉ የተፈፀመበት ወቅት</u>

በተከታዮች ገጾች ወደፊት በዝርዝር እንደሚታየው ከዓመቱ ውስጥ ወንጀል በብዛት የተሠራባቸው ወራት በቅደም ተከተል የሚከተሉት ናቸው ፦

ሀ. ሐምሌ

ለ. ነሐሴ

ሐ. ግንቦት

መ. ሰኔ

በአጠቃላይ ከሰኔ እስከ ነሐሴ ባሉት ተከታታይ ወራቶች ከሌላው ጊዜ በበለጠ ወንጀል በብዛት የተፈፀመባቸው ናቸው ።

በነዚህ ወራቶች በከተማ የትምህርት ቤቶች መዘጋት ፣ በገጠር አርሶ አደሩ ሙሉ በሙሉ በሥራ አለመጠመድ ለጥቃቅን ወንጀሎች መፈፀም ምክንያት ሊሆኑ በሌላ በኩል በከተሞች ለማደር ወንጀለኞች በክረምት ዝናብ ሳቢያ በሌሊት ቤት ሰብሮ መስረቅ ፣ በቀን ለቀ ለቀ ሌብነት በብዛት ስለሚፈፀም ነው ።

.../

2.3. <u>የወንጀል ዓይነት</u>

በዓመቱ ውስጥ ተፈጽሞ ለፖሊስ ከተመለከተው የወንጀል ብዛት መሀል የደንብ መተላለፍን ሳይጨምር :-

- ሰቆ ለቆ ሌብነት
- ዉንበዴ
- እምነት ማጉደል
- ነፍስ ግዳይ
- ማታለል

እንደለ ቀዳሚነታቸው ቀደም ተከተል ከላይ የወንጀል ዓይነት በበለጠ በብዛት ተፈጽመዋል ::

ወንጀል በብዛት የተፈፀመባቸው ክፍላተ ሀገር :-

1ኛ. አዲስ አበባ ከተማ
2ኛ. ሸዋ ክፍለ ሀገር
3ኛ. ሐረርጌ ,, ,,
4ኛ. ኤርትራ ,, ,,
5ኛ. ጎጃም ,, ,, ናቸው ::

እነዚህ ክፍሎች በህዝብ ብዛት ፣ በማህበራዊ እንቅስቃሴና በኢኮኖሚ አውታሮች ስርጭት ከሌሎች በበለጠ የሚገኙባቸው የመሆኑን ያህል በየክልሉ የተፈፀመው ወንጀል ብዛት ከቀሩት ክፍለ ሀገራት ጎልቶ ይታያል ::

ከዚህም በቀር በመላ አገሪቱ በዓመቱ ውስጥ 544 ሰዎች ራሳቸውን ገድለዋል :: በአብዛኛው ለዚህ የሚያበቃቸው

.../

የአእምሮ መታወክና የጤና ማጣት ፣ በልዩ—ልዩ ምክንያት በበሽታ ከባድ የኢኮኖሚ ችግርና የሥራ ማጣት የመሳሰሉት መሆናቸው በሪፖርቱ ተጠቅሷል ።

2.4. የመረጃ አሰባሰብ/በታትበ ቋበበ/

በዚህ ሪፖርት ውስጥ በዝርዝር የተገለፀው የወንጀል መጠን ዓይነት አበ/ፖሊስ በየክፍላተ ሀገሩ የደረሰባቸውና ለፖሊስ የተመለከቱ ብቻ ስለሆኑ በመላው ሀገሪቱ የተፈፀመው ወንጀል በዚሁ ይህ ብቻ ነው ማለት አይደለም ፣ ምክንያቱም ፡—

- በ2 አውራጃዎችና በ195 ወረዳዎች ውስጥ ፖሊስ ያልተቋቋመ በመሆኑ በነዚሁ አካባቢዎች የሚፈፀመው ወንጀል ይበልጥ ለፖሊስ ስለማይመለከት ፣

- ፖሊስ በተቋቋመባቸው አካባቢዎችም ቢሆን እንደቀላል ሌብነትና ማታለል የመሳሰሉትን ወንጀሉ የተፈፀመባቸው ገለሰቦች ውጪ ውርቃን በመፍራት ወይም ውርጊትን አያለው በማየት ፖሊስ ጣቢያ ቀርበው ስለማያመለከቱ ፣

- ከፍተኛ ካልሆነ በስተቀር ቀላል ወንጀሎች ለፖሊስ በመለከቱም ተከሳሹ እስኪልተገኘና የገለ ተከሳዎም ጉዳዩን እስኪል ተከታተል ድረስ በወንጀል መዝገብ /ክሪሚናል ሬጅስትሬሽን ቡክ ፣ ሲ.አር/ ላይ ተመዝግቦ በየወሩ በስታትስቲክ ተቆጥሮ ስለማይያዝ ፣

.../

- ተያያዥ ወንጀሎች/ግዴ ነር ስሬገስ/ የመሳሰሉት ለከነማና ለገበሬ ማህበራት የፍርድ ሸንጎ ቀርቦ ውሳኔ ያገኙ ክሶች ሁሉ በዚህ ሪፖርት ውስጥ ስለማይጠቃለሉ ፣

- ምዝበራን ፣ በሙገነትን ፣ ጉበኝነትን እና የፖለቲካ ወንጀልን የመሳሰሉት በአገሪቱ ውስጥ በየደረጃው በሚገኙ በአገርና ህዝብ ደህንነት ሥር በሚገኙ የምርመራ ክፍሎችና በተዋረድ በተዋቀሩ የቁጥጥር አካሎች እየተ ጣራ ህግ ፊት የሚቀርበው ሁሉ እዚህ ውስጥ ስለማይካተት ፣

<u>በአገዱ ዓመት</u>

በአገሪቱ ውስጥ በአገዱ ዓመት የተፈፀመው የወንጀል መጠንና ዓይነት በዚህ ሪፖርት ከተገለፀው በሁለት ወይም በሶስት እጅ የበዛ እንደሚ ሆን ይገመታል ።

ስለዚህ ይህ በግልፅ እንዲታወቅ ሆኖ ፖሊስ የደረሰበትንና ለፖሊስ የተመለከቱትን በማመልከት ፡—

- በየወሩና በወንጀሉ ዓይነት ተለይቶ
- በየወሩና ወንጀሉ በተፈፀመበት ክልል ተለይቶ ቀጥሎ ባሉት ገፆች ሠንጠረዥ ላይ በዝርዝር ቀርቧል ።

በዓመት ውስጥ በቀረበው የወንጀል ክስ ላይ የተፈፀመ የሥራ ክንውን ውጤት መግለጫ ግራፍ

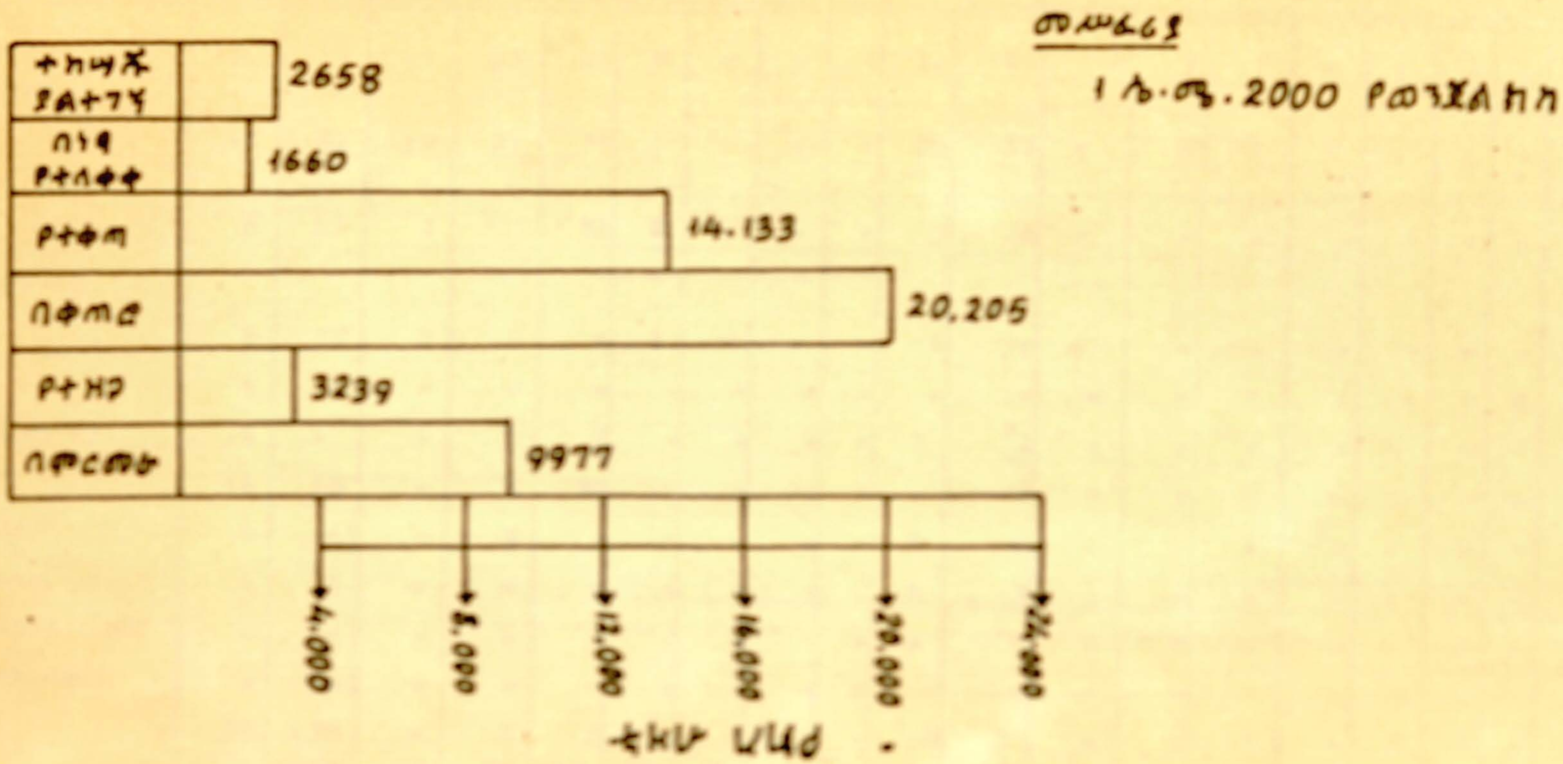

17

ከ1/8/77 እስከ 30/7/78 ዓ/ም በወንጀል ዓይነት የአንድ ዓመት የፖለቲካ ወንጀሎች በአስቸኳይ ችሎት የተመለከቱ የሥራ እንቅስቃሴ ቁጥር የሚያሳይ መግለጫ

	1	2			3			4			5			6			7			8	
		የተመለከቱ			በምርመራ ላይ			የተዘጋ			በቀጠሮ ላይ			የተቀጡ			በነጻ የተለቀቁ			ተከማቹ ያሉ ተ...	
		የክስ	ተከሣሽ		የክስ	ተከሣሽ		የክስ	ተከሣሽ		የክስ	ተከሣሽ		የክስ	ተከሣሽ		የክስ	ተከሣሽ		የክስ	ተከ...
ተ/ቁ	የወንጀሉ ዓይነት	ብዛት	ወ	ሴ	ብዛት	ወ	ሴ	ብዛት	ወ	ሴ	ብዛት	ወ	ሴ	ብዛት	ወ	ሴ	ብዛ	ወ	ሴ	ብዛት	ወ
1	በወዝ አደር የበላይነት አለማመን	39	73	10	13	26	8	-	-	4	22	42	2	3	3	-	1	2	-	-	-
2	ግ/ግ/ያም/በት ለኅብረት አበረታ መቃወም	47	57	10	21	30	6	-	-	-	28	22	1	5	4	3	1	1	-	-	-
3	አብዮታዊ ማህበራትና ድርጅቶች ማደ ወንጀል /ማፍረስ/	6	46	2	3	38	2	-	-	-	3	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	የበደረሰባቸው አስተዳደት መበት መቃረር ::	9	32	2	3	1	2	-	-	-	6	31	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	የሚደገለል ምስጢር መገለጽ	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-
6	ለውጭ አገር የበላይ ተግባር መሥራት	4	4	-	2	2	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	ነፍስ ግድያ /ወራ አበባት/	14	68	-	3	30	-	1	1	-	1	2	-	1	1	-	-	-	-	8	35
8	ለመገደል ሙከራ /ወራ አበባት/	4	44	-	2	2	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	ገለበጥ አዋር አበጋዝ መሰማ	4	5	-	-	-	-	-	-	-	4	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	ዓለም አቀፍ የወዝ አደር አበረታ መቃወም	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	ዓለም አቀፍ የሚደራረር ወበት መሸፈር	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	በመንፈስ መካናችር መሳሳት	35	135	-	5	9	-	-	-	-	19	32	-	1	3	-	2	3	-	17	68
13	መሰለል	361	1590	92	59	126	36	8	38	3	153	662	23	629	754	23	5	7	7	7	3
	ድምር	524	2015	116	111	164	53	9	39	3	223	847	26	640	766	26	9	13	7	32	126

ከ1/8/77 እስከ 30/7/78 ዓ/ም በወንጀል ዓይነት የአንዱ ዓመት የሚከርሚ ወንጀሎች በአስታትስቲክስ የተመሰከረ የምሬ አንቀበታበ ቁጥር የሚያሳይ መግለጫ

	1	2			3			4			5			6			7			8		
		የተመሰከተ			በምርመራ ላይ			የተዘጋ			በተጠሪ ላይ			የተቀጣ			በነጻ የተለቀቀ			ተከማች ያለ ተገኘ		
		የደረሰ	ተከሳሽ		የደረሰ	ተከሳሽ		ወንጀ	የደረሰ		የደረሰ	ተከሳሽ		የደረሰ	ተከሳሽ		የደረሰ	ተከሳሽ		የደረሰ	ተከሳሽ	
ተ/ቁ	የወንጀሉ ዓይነት	ብዛት	ወ	ሴ	ብዛት	ወ	ሴ	ብዛት	ወ	ሴ	ብዛት	ወ	ሴ	ብዛት	ወ	ሴ	ብዛት	ወ	ሴ	ብዛት	ወ	ሴ
1	የሰው መግደል ሙከራ ማበላሸት	3	6	-	2	2	-	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	አደርጓሚ ማታለል	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	አደርጓሚ ማስገደድ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	መርከብ ደልማ ማታለል	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	መርከብ ደልማ ማስገደድ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	ተሽከርካሪ ማታለል	9	5	-	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-
7	ተሽከርካሪ አስገድዶ መውሰድ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	አገዳ ቤት ማታለል	888	616	52	143	185	20	56	52	7	126	141	11	51	50	8	4	8	-	450	172	6
9	አገዳ ቤት ማፍረስ	12	14	2	-	-	-	2	2	1	7	10	1	1	1	-	-	-	-	2	1	-
10	ነዳጅ ማደሪያ ማከፋፈያ ማታለል	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
11	የማምረቻ መሣሪያ ማታለል	11	1	-	11	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	የማምረቻ መሣሪያ ማበላሸት	5	8	1	3	5	1	-	-	-	-	-	-	2	2	-	1	1	-	-	-	-
13	የማከፋፈያ ሕንፃት ማታለል	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
14	የማከፋፈያ ሕንፃት ማበላሸት	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
15	በባቡር ላይ መርዝ መርጨት	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	ሰብል ማታለል	65	74	6	11	20	2	-	-	-	17	45	4	-	-	-	-	-	-	37	9	-
17	ሰብል ማበላሸት	15	40	-	2	7	-	1	1	-	4	5	-	8	27	-	-	-	-	-	-	-
18	የሕዝብ ሰብት ማታለል	63	74	-	12	18	-	1	1	-	17	43	-	6	9	-	1	1	-	8	2	-
19	በባቡር መስመር ሽቦ መንቀል በሌላ አካል ላይ ጉዳት	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	የባቡር መስመር መዝጋት	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ድምር	1004	838	61	186	241	23	74	68	8	171	244	16	58	97	8	6	12	-	512	184	6

No.	1	2			3			4			5			6			7			8		
		[illegible]			[illegible]			[illegible]			[illegible]			[illegible]			[illegible]			[illegible]		
		[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]	
	[illegible]	ብዛት	ወ	ሴ	ብዛት	ወ	ሴ	ብዛት	ወ	ሴ	ብዛት	ወ	ሴ	ብዛት	ወ	ሴ	ብዛት	ወ	ሴ	ብዛት	ወ	ሴ
1	[illegible]	8	11	-	-	-	-	-	-	-	4	6	-	4	5	-	-	-	-	-	-	-
2	[illegible]	6	13	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	5	12	-	-	-	-	-	-	-
3	[illegible]	6	10	-	2	2	-	-	-	-	4	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	[illegible]	66	103	11	23	37	10	2	2	-	33	53	1	8	11	-	-	-	-	-	-	-
5	[illegible]	9	18	1	1	6	1	-	-	-	1	7	-	4	5	-	-	-	-	-	-	-
6	[illegible]	4	10	-	2	8	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	[illegible]	10	21	1	5	6	1	-	-	-	1	9	-	9	9	-	-	-	-	-	-	-
8	[illegible]	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	[illegible]	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	[illegible]	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	[illegible]	188	311	7	61	172	5	-	-	-	52	175	1	17	38	1	5	13	-	53	120	-
	[illegible]	3	5	-	1	1	-	-	-	-	8	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ድምር	[illegible]	[illegible]	[illegible]	282	273	[illegible]	63	62	-	222	568	[illegible]	1473	160	5	5	25	-	565	361	6

ከ1/8/77 እስከ 30/8/78 ዓ/ም በወንጀል ሕግ ዓይነት ያለፍርድ ገጽ የበበነበ ወንጀሎች በአስቦታበታበ የተወሰነው የሥራ አንቀሳቃሽ ቁጥር የሚያሳይ መግለጫ

ተ/ቁ	1	2			3			4			5			6			7			8		
		የተመለከተ			በምርመራ			የተዘጋ			በቀጠሮ ያለ			የተቀጣ			በነጻ የተለቀቀ			ተከሣሽ ያልተገኘ		
		የክስ	ተከሳሽ		የክስ	ተከሳሽ		የክስ	ተከሳሽ		የክስ	ተከሳሽ		የክስ	ተከሳሽ		የክስ	ተከሳሽ		የክስ	ተከሳሽ	
	የወንጀሉ ዓይነት	ብዛት	ወ	ሴ	ብዛት	ወ	ሴ	ብዛት	ወ	ሴ	ብዛት	ወ	ሴ	ብዛት	ወ	ሴ	ብዛት	ወ	ሴ	ብዛት	ወ	ሴ
1	ነፍስ ግዳይ/በገሃድ ምክንያት	3091	4297	225	937	1575	92	56	71	5	1045	1574	107	190	298	9	33	61	7	830	718	5
2	ለመግደል መሞከር በግሃድ ምክንያት	1411	1773	56	449	503	15	29	40	-	527	675	26	133	160	8	25	30	1	248	285	6
3	በአደጋና በስህተት የሞት	169	152	17	39	41	2	130	111	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	ራሱን በራሱ የገደለ	541	427	114	-	-	-	541	427	114	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	በተፈጥሮ አደጋ የሞት	580	514	66	12	12	-	568	502	66	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	ወልድ መግደል	101	26	58	21	3	20	55	23	16	14	-	15	3	-	3	-	3	-	8	[illegible]	4
7	ወልድ መጣል	72	2	57	10	-	10	3	-	3	21	2	20	8	-	10	-	-	-	30	-	14
8	በሚያደክምና በሚያነሳሳ የእርግ ተከስ ዘር መጠቀም	6	7	2	3	4	1	-	-	-	1	1	-	2	2	1	-	-	-	-	-	-
9	ጤናን በፈቃድና በመጠጥ ጋዝ መመረዝ	6	18	2	-	-	-	3	3	1	2	15	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
10	አምነት ማጉደል	3968	4906	508	983	1314	125	190	200	37	1984	2392	240	680	828	79	116	148	25	15	24	2
11	ተፈጥሮ ባልሆነ አካል ዝሙት /በጾታ/ መጠቀም	42	46	30	2	7	-	-	-	-	16	15	11	23	23	19	1	1	-	-	-	-
12	ክብረ ንጽህና ያልደረሰች ያለፈቃድ መድፈር	503	689	133	138	172	32	23	25	-	217	300	76	91	123	21	14	16	4	20	53	-
13	መሣሪያ አለባ ቀማያ	663	1164	84	174	311	28	55	74	11	248	473	34	140	237	10	8	10	1	38	59	-
14	ቤት ሰበር መሥረቅ	723	909	72	172	250	16	11	29	2	197	383	39	90	197	15	9	12	-	244	38	-
15	ልዩ ልዩ ሌብነት	14627	20752	2020	2638	3768	336	397	618	112	5615	8099	843	5381	7574	625	430	630	101	166	63	3
16	ማታለል	1634	1953	192	474	536	55	106	127	11	626	728	87	372	462	33	46	46	6	10	4	-
17	የሥርና የባህር ለንብረት ማጽሕ	36	61	-	6	8	-	-	-	-	14	27	-	16	26	-	-	-	-	-	-	-
18	አዋጆች መተላለፍ	11259	16189	2298	1735	2559	298	523	722	142	4399	6442	896	4156	5802	880	404	618	82	42	46	-
19	ድብደባ	10571	12959	2741	1784	2600	453	476	568	137	4762	5632	1360	2588	3344	568	555	642	200	406	173	23
20	ጽንስ ማስወረድ	31	26	30	7	10	13	1	-	1	17	13	13	2	1	2	1	2	1	3	-	-
	ድምር	50034	66870	8705	9584	13753	1496	3167	3540	673	19705	26821	3767	13875	19077	2283	1642	2216	428	2061	1463	58

በ1978 ዓ.ም በመላ አገሪቱ በወንጀል የተከሰሱ ሰዎች ብዛት በጾታ ተለይቶ

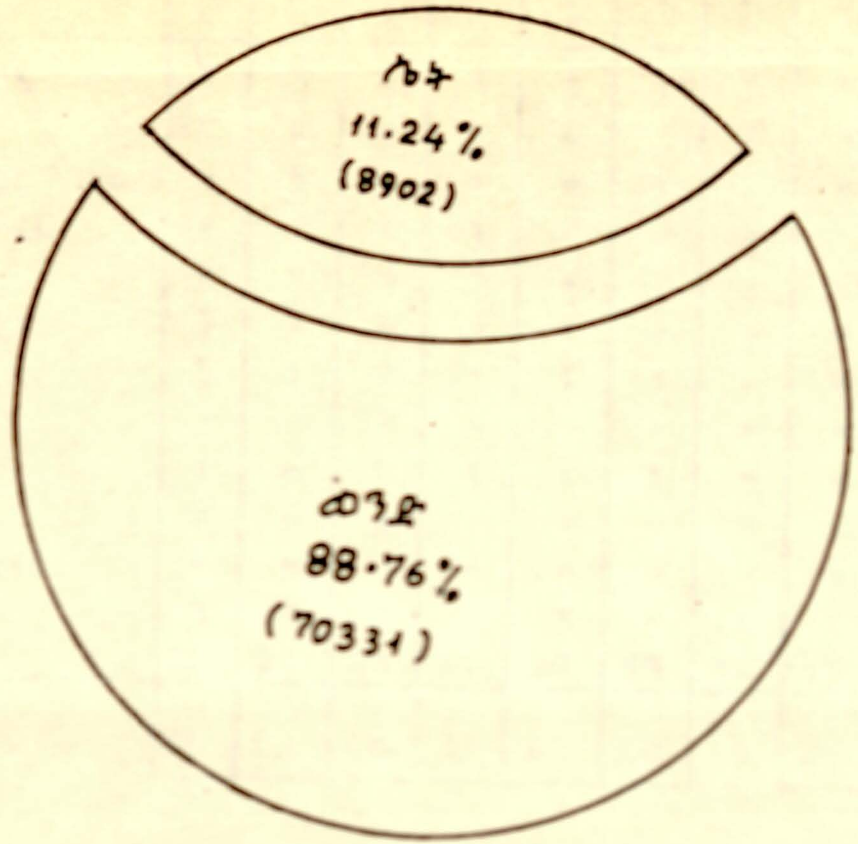

ከ1/8/77 እስከ 30/7/78 ዓ/ም በመላ አገሪቱ ውስጥ የአንድ ዓመት የፖለቲካ ወንጀሎች በወንጀል ዓይነት በየወሩ የሚያሣይ ሠንጠረዥ

ተራ ቁጥር	የወንጀል አርዕስቶች	ሚያዝያ	ግንቦት	ሰኔ	ሐምሌ	ነሐሴ	መስከረም	ጥቅምት	ኅዳር	ታኅሣሥ	ጥር	የካቲት	መጋቢት	ድምር
1	በ[illegible] ፓርቲ የበላይነት አለማመን	4	5	4	1	1	10	3	1	3	1	5	1	39
2	ሣይንሣዊ የማ/ሌኒ/ፍ/ት/መቃወም	10	=	=	1	4	1	6	3	5	6	2	5	43
3	[illegible] ብሔረሰቦችንና ድርጅቶን መደገፍ [illegible]	=	5	=	=	=	1	2	=	1	=	=	2	11
4	የብሔረሰቦችን አክራሪነት መንፈስ ማዳበር	1	1	1	1	2	=	=	1	1	1	=	=	9
5	[illegible]	=	=	=	1	=	=	=	1	=	=	=	=	2
6	ለጠላት ሀገር የስለላ ተግባር መፈፀም	3	=	=	=	1	=	=	=	=	=	=	=	4
7	[illegible] /ፀረ አብዮት	5	1	2	1	1	1	=	=	3	=	=	=	14
8	ለመግደል ሙከራ /ፀረ አብዮት	=	=	4	=	=	=	=	=	=	=	=	=	4
9	ግለሰብ አፍኖ አስገድዶ መውሰድ	1	=	2	1	1	1	=	=	=	=	=	=	6
10	ዓለም አቀፍ የ[illegible]/ብረት መቃወም	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	1	1
11	ዓለም አቀፍ [illegible]	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=
12	[illegible]	3	7	7	=	3	1	4	2	3	8	3	=	41
13	[illegible]	26	22	20	21	29	33	34	13	26	82	30	12	350
	ድምር	55	41	40	27	42	48	49	21	42	98	40	21	524

ተራ ቁጥር	የወንጀል ድርጊቶች	ሚያዝያ	ግንቦት	ሰኔ	ሐምሌ	ነሐሴ	መስከረም	ጥቅምት	ኅዳር	ታኅሣሥ	ጥር	የካቲት	መጋቢት	ድምር
1	የየብስ መገናኛዎች ማበላሸት	=	=	2	=	=	=	1	=	=	=	=	=	3
2	አይሮፕላን ማቃጠል	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=
3	,, ማስገደድ	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=
4	መርከብ ጀልባ ማቃጠል	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=
5	,, ,, ማስገደድ	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=
6	ተሽከርካሪ ማቃጠል	1	3	=	=	=	2	1	=	1	1	=	=	9
7	ተሽከርካሪ አስገድዶ መውሰድ	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=
8	[illegible] ቤት ማቃጠል	66	73	99	41	32	25	66	73	76	125	99	60	835
9	,, ,, ማፍረስ	1	—	1	=	=	=	=	=	=	4	2	1	9
10	ነዳጅ ማጣሪያና ማከፋፈያ ማቃጠል	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=
11	የማምረቻ መሣሪያ ማቃጠል	=	1	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	1
12	የማምረቻ መሣሪያ ማበላሸት	1	4	=	=	=	=	1	=	=	=	=	=	6
13	የማከፋፈያ ድርጅት ማቃጠል	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=
14	የማከፋፈያ ድርጅት ማበላሸት	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=
15	በሰዎች ላይ መርዝ መርጨት	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=
16	ሰብል ማቃጠል	2	4	1	1	=	1	2	9	13	14	6	6	59
17	ሰብል ማበላሸት	=	1	2	=	=	1	3	=	1	=	1	1	10
18	የደን ሃብት ማቃጠል	6	5	2	1	1	1	3	4	3	5	8	2	41
19	የሰብል [illegible] አስበ[illegible] መሸግ::	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=
		77	90	108	43	33	30	77	86	94	149	116	70	973

ቁጥር	የወንጀል አርዕስቶች	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
20	የበሽ... ጋሪት መደበኛ	=	=	=	=	1	=	=	=	=	=	=	=	1
21	ሽፍታ ከ...ን አበበ...ር መሸጥ	=	2	1	1	=	=	1	=	=	=	=	=	5
22	ሽፍታ መደበኛ	22	=	=	1	=	2	=	=	=	=	=	=	25
23	በግንባር በግድያ አደ ቁ/ማዕበ ርበር	=	1	=	=	2	=	2	1	1	=	2	=	9
24	በወዝገበና ...ፍ ...ፍ በነፉ ማዋ በርበር	8	6	4	1	6	6	6	14	4	5	7	6	73
25	ቁረጥ ያለ ለገፈለበት ዕድ ግበጥ ባት ግበገቢት	=	1	4	2	1	1	5	=	=	=	=	=	14
26	ቁረጥ ያለ ለገፈለበት ለማኛ የቤር አንበግ ከሀገርማበመጣት	=	2	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	2
27	ለማኛ የቤር አ ነበባት መናጀት	6	3	=	1	2	2	=	2	1	3	=	=	20
28	የቧ ርና የግንዝ ላ/ፀበት መናጀት	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=
29	የኔንዱ/የግ/ወጊት አበ/መሥራት	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=
30	የሰበት ገንዘር አበመበሰመሥራት	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=
31	በመሃፊያ መ...ረጀ መዋጫት	13	37	16	13	17	7	24	12	12	16	17	5	189
	ድምር	126	142	133	62	62	48	115	115	112	173	142	81	1311

ከ1/8/77 ዓ/ም እስከ 30/7/78 ዓ/ም በመላ አገሪቱ ውስጥ የአንድ ዓመት የሰበሰበ /ሪፖርት/ ወንጀል /ለተበወንጀል ዓይነት በ? ወሬ የሚያሣይ ሠንጠረዥ

ተ/ቁ	የወንጀል አርዕስቶች	ሚያዝያ	ግንቦት	ሰኔ	ሐምሌ	ነሐሴ	መስከረም	ጥቅምት	ኅዳር	ታኅሣሥ	ጥር	የካቲት	መጋቢት	ድምር
1	ነፍስ ገዳይ በገላጭ ምክንያት	239	254	278	249	257	301	248	210	226	316	256	287	3121
2	ለመግደል ሙከራ በገላጭ ምክንያት	112	102	128	97	126	91	130	130	103	142	133	123	1416
3	በአደገኛ በሰውነት ጥቃት	15	15	15	22	17	18	11	6	17	11	14	14	175
4	ራሱን በራሱ የገደለ	55	51	62	51	37	46	36	36	45	45	32	48	544
5	በተራጥር አደጋ ጥቃት	40	39	49	93	100	72	53	33	21	25	17	19	561
6	ወሰድ መግደል	10	12	11	4	12	1	10	6	3	9	4	9	91
7	ወሰድ መጣል	6	11	9	9	7	12	7	4	4	2	6	2	79
8	በሚያ/ከሚ/ዩና/ዘር መጠቀም	2	=	=	=	2	=	=	1	=	=	=	1	6
9	ጨናን በፈፃጠ በጠጣ/ጠ/መጠረዝ	=	=	=	1	=	=	=	=	=	2	=	1	4
10	አምነት ማጉደል	314	347	407	360	361	350	399	317	279	293	302	277	4006
11	ተፈጥሮ ባልሆነ አኳሉ ዝሙትመጠቀም	7	8	2	2	2	1	4	4	3	7	1	1	42
12	ከበረ ገጽ/ያለ/ያለፈቃድ መደፈር	42	40	39	37	46	34	33	36	37	53	55	40	492
13	መዛሪያ አለባ ቀጪያ	50	55	86	63	56	50	76	50	51	29	62	47	675
14	ቤት ሰበር መዝረፍ	53	67	64	48	76	77	53	44	38	56	74	50	700
15	ልዩ ልዩ ሌብነት	1274	1618	1340	1779	1543	1388	1432	1055	751	828	860	795	14663
16	ማታለል	144	143	165	149	160	122	172	136	119	137	104	134	1685
17	የሃርና የሀገር እንስሣ ግደገ	5	8	=	12	2	1	1	3	1	2	1	1	37
	ድምር	2368	2769	2655	2976	2804	2564	2665	2071	1608	1957	1921	1849	28297

ተ/ቁ	የወንጀሉ አርዕስቶች	ሚያዝያ	ግንቦት	ሰኔ	ሐምሌ	ነሐሴ	መስከረም	ጥቅምት	ኅዳር	ታኅሣሥ	ጥር	የካቲት	መጋቢት	ድምር
18	አየሮፕላን መጥለፍ	1044	983	1096	1183	954	780	982	781	875	962	947	823	11410
19	ዶብዶብ	803	881	789	812	897	837	973	898	722	815	1001	868	10296
20	ጽንስ ማስወረድ	3	3	1	6	2	2	3	=	4	1	2	4	31
	ድምር	4218	4636	4541	4977	4657	4183	4623	3750	3299	3735	3871	3544	50034

ከ1/፰/77 ዓ/ም እስከ 30/7/78 ዓ/ም ለዓይነ/ሀገሬ በአንድ ዓመ የተደረገ የፖሊቲካ ወንጀል በየወሩ በክ/ሀገር የሚያሳይ ሠንጠረዥ

ተ/ቁ	ክፍለ ሀገር	ሚያዝያ	ግንቦት	ሰኔ	ሐምሌ	ነሐሴ	መስከረም	ጥቅምት	ኅዳር	ታኅሣሥ	ጥር	የካቲት	መጋቢት	ድምር
1	ሸዋ	4	4	2	=	=	1	=	2	2	1	1	=	17
2	አ/አበባ	1	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	1
3	ሐረርጌ	18	14	=	12	17	19	17	7	8	10	17	6	145
4	ኤርትራ	13	8	9	2	10	19	18	7	19	77	9	8	199
5	ወሎ	=	1	4	=	=	=	=	=	=	=	=	=	5
6	ወለጋ	7	13	3	6	1	1	2	1	=	1	=	2	37
7	ጎጃም	=	=	=	1	3	=	=	=	=	=	1	=	5
8	ከፋ	=	=	=	=	1	1	=	=	1	2	=	1	6
9	ጎንደር	4	1	3	2	3	1	3	1	=	3	3	1	24
10	አርሲ	2	3	=	=	=	1	=	=	=	=	=	=	6
11	ሲዳሞ	4	3	3	2	2	5	2	=	=	=	2	1	24
12	ትግራይ	=	=	=	=	1	=	=	=	1	=	=	=	2
13	ጋሙ ጎፋ	=	1	=	=	=	=	=	=	=	=	1	2	4
14	ባሌ	4	3	=	=	=	=	1	=	=	=	=	=	8
15	ኢሉባቦር	1	1	1	=	1	=	=	=	=	=	=	=	4
16	አሰብ .	5	7	2	2	2	=	=	3	6	=	6	=	33
17	ምድር ባቡር	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=
18	ማዕድን	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=
19	ማዕከላዊ ፖ/ም/ድ	=	=	=	=	=	2	2	=	=	=	=	=	4
	ድምር	63	58	27	27	41	50	45	21	37	94	40	21	524

ከ1/8/77 እስከ 30/7/78 ዓ/ም በየክፍለ ሀገሩ ባንድ ዓመት የቀረቡ የኢኮኖሚ ወንጀሎች በየወሩ በክፍለ ሀገር የሚያሳይ ሠንጠረዥ

ተ/ቁ.	ክፍለ ሀገር	ሚያዝያ	ግንቦት	ሰኔ	ሐምሌ	ነሐሴ	መስከረም	ጥቅምት	ኅዳር	ታኅሣሥ	ጥር	የካቲት	መጋቢት	ድምር
1	ሸዋ	22	24	28	10	8	10	33	33	26	44	14	15	267
2	አ/አበባ	5	10	7	2	2	2	6	6	5	8	5	6	64
3	ሐረርጌ	5	8	1	5	9	6	7	5	4	3	6	4	63
4	ኤርትራ	2	23	8	1	5	=	9	2	2	2	1	=	55
5	ወሎ	4	9	15	8	1	1	2	5	4	12	5	5	71
6	ወለጋ	9	7	1	1	2	=	=	2	=	2	3	3	30
7	ጎጃም	37	16	17	11	6	6	6	3	19	11	19	15	66
8	ከፋ	6	2	4	3	4	1	3	2	11	17	14	3	70
9	ጎንደር	11	19	6	2	8	3	5	9	6	16	21	15	121
10	አርሲ	7	7	9	5	7	5	14	26	21	20	18	5	144
11	ሲዳሞ	3	=	1	=	=	=	=	=	=	=	=	=	4
12	ትግራይ	6	5	=	5	1	2	5	5	7	3	5	4	48
13	ጋሞ ጎፋ	4	7	14	6	7	10	13	14	11	19	18	12	135
14	ባሌ	2	9	3	4	5	1	2	6	5	6	9	=	47
15	ኢሉባቦር	3	4	=	=	2	2	3	2	1	1	=	2	20
16	አሰብ	=	=	=	=	=	=	=	4	=	=	=	=	4
17	ምድር ባቡር	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=
18	ማዕድን	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=
19	ማዕከላዊ ፖ/ፓ/ቤ	=	=	=	=	=	1	1	1	=	=	=	=	3
	ድምር	126	144	114	63	67	50	109	125	122	164	138	89	1311

ከ1/8/77 እስከ 30/7/78 ዓ/ም በየክፍለ ሀገሩ በአንድ ዓመት የቀረበ የኀበነክ በሽታ ምንጮች በየወሩ በክፍለ ሀገር የሚያሣይ ሠንጠረዥ

ተ/ቁ	ክፍለ ሀገሩ	ሚያዝያ	ግንቦት	ሰኔ	ሐምሌ	ነሐሴ	መስከረም	ጥቅምት	ኅዳር	ታኅሣሥ	ጥር	የካቲት	መጋቢት	ድምር
1	ሸዋ	712	927	761	858	724	750	748	686	556	528	609	654	8513
2	አ/አበባ	773	810	916	1009	973	746	703	716	620	667	629	653	9305
3	ሐረርጌ	418	422	393	454	457	402	451	306	417	363	430	313	4916
4	ኤርትራ	354	310	391	401	315	326	345	328	298	349	322	219	3958
5	ወሎ	218	306	393	311	300	259	260	230	177	191	234	210	3089
6	ወለጋ	249	248	184	242	254	256	227	149	138	161	164	173	2445
7	ጎጃም	245	220	237	266	252	297	267	245	418	209	249	235	3140
8	ከፋ	235	226	272	255	263	239	274	244	221	209	247	214	2899
9	ጎንደር	190	220	222	232	250	221	232	196	202	202	190	218	2575
10	አርሲ	153	232	182	189	202	119	197	144	129	91	156	117	1921
11	ሲዳሞ	108	130	110	135	125	130	120	128	130	125	130	125	1496
12	ትግራይ	151	148	117	163	148	132	175	119	115	131	151	103	1653
13	ጋሙ ጎፋ	114	124	126	134	97	113	114	146	125	119	148	117	1477
14	ባሌ	163	151	124	154	138	102	117	93	69	74	89	57	1331
15	ኢሉባቦር	38	65	60	78	57	43	52	55	53	43	26	47	617
16	አሰብ	70	49	51	62	52	36	45	46	33	46	39	38	567
17	ምድር ባቡር	-	10	9	8	4	5	-	-	15	-	-	31	82
18	ማዕድን	9	-	2	2	2	1	-	4	2	6	4	2	34
19	ማዕከላዊ ?/?/?	-	-	-	-	-	5	7	1	1	2	-	-	16
	ድምር	4210	4598	4550	4953	4613	4182	4424	3926	3719	3516	3817	3526	50034

2.6. <u>ማመዛዘኛ</u>

ከአዋጭ መተላለፍ በስተቀር ሌላው የወንጀል ዓይነት በ1978 ዓ.ም. የተፈፀመው ከ1977 ዓ.ም. ጋር ሲነፃፀር ፣

<u>በመጨመር</u>

- አገር ትሉ መከበለለ በ42.69 % ጨምርአል ። ከሚከበለሉት መካከል ይበልጡኑ ወጣቶች ሲሆኑ ትምህርት በማቋረጥ ወይም ከፈተና ወድቀው ሥራ በማጣት ምክንያት ወደ ውጪ ቢሄዱ የተሻለ ዕድል ይገኘን ይሆናል በሚል ነው ።
- የማምረቻ መሣሪያ ማበላሸት ወይም ማቃጠል እና ሰብል ማቃጠል የተጋነነ ባይሆንም በዚህ ዓመት በመጠኑ ጨምርአል ።
- በመሣሪያ ዝርፊያ ወይም ቅሚያ ከከባድና ትኩረት ከሚደረግባቸው የወንጀል ዓይነቶች አንዱ ሲሆን ይህም በ48.8 % ጨምርአል ።
- የእምነት ማጉደል ወንጀልም በዚህ የሪፖርት ዘመን 16.64 % በልጦ ይታያል ።
- ልቅ ለቅ ሌብነትና ማታለል እንደሌላው ሁሉ በዚህ ዓመት ከፍ ብሉ ሲታይ የተጋነነ ባይሆንም ሌብነት በ0.9 % ማታለል ገን በ16.55 % ጨምርአል ።

.../

<u>በመቀነስ</u>

ትኩረት ከሚደረግባቸው ከፍተኛ የወንጀል ዓይነቶች መካከል፣

- ቤት ማቃጠል .... በ35.93 %
- ደን ማቃጠል .... በ65.00 %
- ነፍስ ግዳይ .... በ13.53 %
- ለመግደል መሞከር .... በ 6.43 %
- ድብደባ .... በ 1.45 % ቀንሰዋል ።

በሌሎቹም የወንጀል ዓይነቶች ላይ በመቀነስና በመጨመር መጠነኛ ለውጥ ያለ ሲሆን ዝርዝሩ በተከታዮች ገጾች ላይ ይታያል ።

በአምስት ዓመት ማወዳደሪያ ሠንጠረዥ ላይ እንደተገለፀው በ1977 ዓ.ም ጠቅላላ የወንጀል ብዛት 53950 ሲሆን በ1978 ዓ.ም. ግን 51869 በመሆኑ በ2081 ክስ ዝቅ ብሎ ይታያል ።

ይህ ሲሆን የታየው በ1978 ዓ.ም. የአዋጅ መተላለፍ ክስ ብዛት በ2746 ዝቅ በማለቱ እንጂ ሌላው የወንጀል ዓይነት ቀንሶ በመገኘቱ አለመሆኑ ሊታወቅ ይገባል ።

የ1978 ዓ/ም የቀረቡ የፖሊስ ቀን ወንጀሎች ወንጀሉ ዓይነት ከ1977 ዓ/ም ጋር ሲማወዳደሩ በመጨመርና በመቀነስ የሚያሣይ መግለጫ

ተራ ቁጥር	የወንጀሉ አርዕስት	1977	1978	በመጨመር	በመቀነስ
1	በወዛደሩ ፓርቲ የበላይነት አለማመን	55	39	=	16
2	ሳይንሳዊ የማርክሲዝም ሌኒኒዝም /አብዮት መቃወም	83	47	=	36
3	በሕዝባዊት ማኅበራዊ ሥርዓትን መቃወም /ማፍረስ/	6	6	=	=
4	የብሔረሰቦችን አንድነት ወሰን መዳፈር	6	9	3	=
5	የማይገባው ምሥጢር መግለጽ	2	1	=	1
6	ለውጭ ሀገር የበለጠ ትብብር መስጠት	19	4	=	15
7	ነፍስ ገዳይ ሥራ አሰራት	16	14	=	2
8	ለመግደል ሙከራ ሥራ አሰፋት	5	4	=	1
9	ገለበበ አጥር አስገዳጅ መውሰድ	2	4	2	=
10	ዓለም አቀፍ የማዛወር አብዮት መቃወም	=	=	=	=
11	ዓለም አቀፍ የማይደፈር ወሰን መዳፈር	1	=	=	1
12	በመሪዎች መከራና መቀማት	50	35	=	15
13	መክበለለ	253	361	108	=
	ድምር	498	524	113	87

ከ1978 ዓ/ም የቀረቡት የኢኮኖሚ ወንጀሎች በወንጀሉ ዓይነት ከ1977 ዓ/ም ጋር በማወዳደር ጭማሪ በመቀነስ የሚያሳይ ሠንጠረዥ

ተራ ቁጥር	የወንጀሉ አርዕስት	1977	1978	በጭማሪ	በመቀነስ
1	የዋበስ መገናኛ ዘዴ ማበላሸት	=	3	3	=
2	አይሮፕላን ማቃጠል	5	=	=	5
3	አይሮፕላን ማስገደድ				
4	መርከብ ጀልባ ማቃጠል				
5	መርከብ ጀልባ ማስገደድ				
6	ተሽከርካሪ ማቃጠል	6	9	3	
7	" አስገድዶ መውሰድ	=	=	=	=
8	መኖሪያ ቤት ማቃጠል	1308	838	=	470
9	መኖሪያ ቤት ማፍረስ	12	12	=	=
10	ነዳጅ ማደያና ማከፋፈያ ማቃጠል	=	1	1	=
11	የማምረቻ መሣሪያ ማቃጠል	1	11	110	=
12	የማምረቻ መሣሪያ ማበላሸት	12	5	=	7
13	የማከፋፈያ ድርጅት ማበላሸት ማቃጠል	=	1	1	=
14	" " ማበላሸት	=	1	1	=
15	በሰብል ላይ መርዝ መርጨት	=	=	=	=
16	ሰብል ማቃጠል	45	65	20	=
17	ሰብል ማበላሸት	25	15	=	10
18	የደን ሀብት ማቃጠል	123	43	=	80
19	የሰብል ምርት ከዘመን አስበልቶ መሸጥ	1	=	=	1
20	የሰብል ምርት መደበቅ	1	=	=	1
21	ሸቀጥ ከዘመን አስበልቶ መሸጥ	10	8	=	2
22	ሸቀጥ መደበቅ	2	6	4	=
23	በሚዛንና በሜትር [illegible] ማጭበርበር	10	6	=	4
24	በመነገድ [illegible] ማጭበርበር	73	66	=	7
25	[illegible]	22	9	=	13
26	[illegible] ከወገር ማስወጣት	5	4	=	1
27	[illegible]	16	19	3	=
28	[illegible]	=	=	=	=
29	[illegible]	=	=	=	=
30	[illegible]	3	=	=	3
31	[illegible]	125	186	61	=
32	ሌሎች ሌሎች ወንጀሎች	=	3	=	3
	ድምር	1805	1311	107	607

በ1978 ዓ/ም የቀረቡት የሰበነክ ወንጀሎች በወንጀሉ ዓይነት ከ1977 ዓ/ም በማወዳደር በመጨመር ወይም በመቀነስ የሚያሳይ ሠንጠረዥ

ተራ ቁጥር	የወንጀሉ ዓይነት	1977	1978	በመጨመር	በመቀነስ
1	ነፍስ ግዳይ በገላጭ ሁኔታ	3204	3091	=	115
2	ሰው ግድል ሙከራ. በግላዊ. ሁኔታ	1508	1411	=	97
3	በአደጋና በሰው ላይ የሞ.	187	169	=	18
4	ራስን በራስ የገደለ.	596	541	=	55
5	በትራፊክ አደጋ የሞ.	361	580	210	=
6	ወሰፍ መጫል	82	101	19	=
7	ወሰፍ መጫል	52	72	20	=
8	በሚያስነበክ በሚያሳንቃ የናርኮቲክ ዘር መጠቀም	7	6	=	1
9	ጠርን በፈገክ በመጋርና በጋዝ ወርዝ መመረዝ	6	6	=	=
10	ሰውነት ማጉደል	3402	3968	566	=
11	ትራፊክ ባለሀብ አካል ጉዳት መጠቀም /በደማ/	32	42	10	=
12	ክብረ ነጻነት ያለስልጣን ያለፈቃድ መደፈር	506	503	=	3
13	መማፊያ አሰባ ቀማያ	641	663	22	=
14	በቤት በበር መስረቅ	678	723	45	=
15	ሌባ ሌባ ለበነት	14496	14627	131	=
16	ማታለል	1402	1634	232	=
17	የአርና የሁሩር ሀንበሳ ግደን	40	36	=	4
18	አየጀኝን ማሳሰር	14005	11259	=	2746
19	ደብደባ	10420	10571	=	151
20	ፀንስ ማስወረድ	22	31	=	9
	ድምር	51647	50034	1264	3197

ከ1973 እስከ 1978 ዓ/ም የአምስት ዓመት ወንጀሎች ማወዳደሪያ፡ ለማመዛዘኛ መነሻ ከሆነው ከ1973 ጀምሮ እስከ 1978 የአምስት ዓመት ወንጀል በየዘመኑ በሠንጠረዥ መልኩ ዝርዝር ሲታይ፡—

1973 ከ1974 ሲመዛዘን 6% ጨምሯል፡፡

1975 ከ1976 ሲመዛዘን 1%. ቀንሷል

1977 ከ1978 ሲመዛዘን 4% ? ቀንሷል

በየክፍለ ሀገሩ አሰበ አስራፉ አስተዳደርና በአ/አበባ ከተማ መሠረት ተወዳድሮ ሲታይ በወንጀል ብዛት፡—

1ኛ/ አ/አበባ ከተማ

2ኛ/ ሸዋ

3ኛ/ ሐረርጌ

4ኛ/ ኤርትራ

5ኛ ወሎ ና ጎጃም፡

ዝርዝር ሁኔታውን የሚያስረዳው ሠንጠረዥ ገፅና ከገጽ   እስከ ገጽ   ይመልከቱ፡፡

ያለፉትን አምስት ዓመታት የተፈጸሙ ወንጀሎች ከ1978 ዓ/ም ጋር ሲመዛዘኑ ከ1973 እስከ 1978 ዓ/ም በየዓመቱ የሆረት በሚል በአገሪቱ በ14 ቱ ክ/ሀገር አ/አበባ በአሰብ ራስገዝ አስተዳደር ውስጥ የተ መዘገቡት ክስ ብዛት::

ተ/ቁ	ክፍሉ	1973	1974	1975	1976	1977	1978
1	ሸ/ ክ/ሀገር	9323	9772	9471	8270	9442	8797
2	አ/አበባ	6189	7265	7925	8382	8884	9370
3	ሐረርጌ	4857	5006	4560	4884	4871	5124
4	ኤርትራ	5066	4251	4154	4172	4622	4212
5	ወሎ	2563	3092	3030	2819	4055	3165
6	ወለጋ	2509	2882	2488	2292	3119	2512
7	ከፋ	2428	2842	3069	2669	2919	2975
8	ጎጃም	2482	3426	3223	3200	3008	3314
9	ጎንደር	2719	2894	2629	2502	2680	2720
10	አርሲ	2139	2373	2077	2247	2267	2071
11	ሲዳሞ	2058	2065	2049	1956	1977	1524
12	ትግራይ	1604	1530	1389	1749	1760	1705
13	ጋሞ ጎፋ	1595	1550	1347	1587	1661	1616
14	ባሌ	1659	1457	1268	1233	1260	1386
15	ኢሉባቦር	972	879	869	828	773	641
16	አሰብ ራ/አስተዳደር	463	429	431	450	509	600
17	ዓሰ/ራ/ገለስ	=	=	=	195	122	34
18		=	=	=	=	=	19
19		94	89	85	18	21	86
	ድምር	48719	51802	50064	49423	53950	51869

+6% _3% –1%+9% –4%

በየዘመኑ የቀረበ የወንጀል ክስ ብዛት

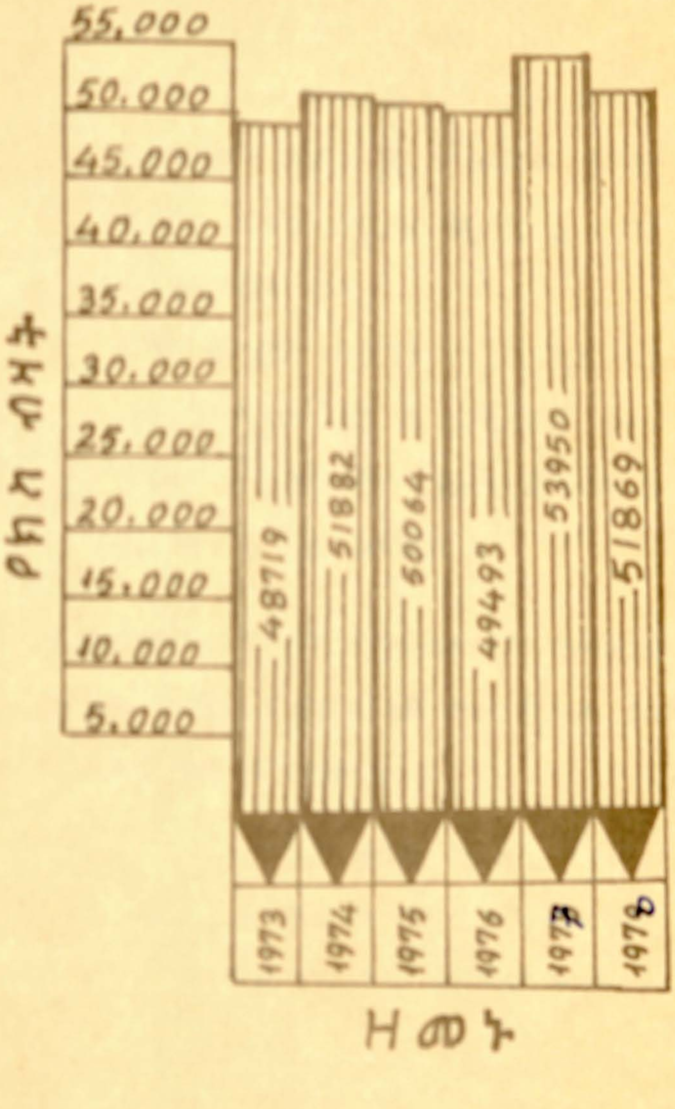

<u>መስፈሪያ</u>

1 ሴሜ = 5000 ክስ

2.7. ማጠቃለያ

በተከታዩ ሠንጠረዥ ዉስጥ ፣

- የከፍለ ሀገሩ የመሬት ስፋት በስኴር ኳ/ኪ/ሜ :-
- የሕዝብ ብዛት :-
- ፖሊስ የተመደበበት አውራጃዎችና ወረዳዎች ብዛት :-
- በየከፍሉ ያለውን የፖሊስ ብዛት :-
- በ1978 የተፈጸመው የወንጀል መጠን :-
- በስኘረጥን ሥራ ,ይ የተመደቡ የፖሊስ አባሎች በመሬት ስፋት ስኴ/ኪ/ሜ/ሜትር ስንት ሕዝብ እንደሚጠበቅ :-
- አንዱ ወንጀል በስንት ስኴር ኪሬ ኪሎ ሜትር የ የመሬት ስፋት ላይ እንደሚፈፀም :-
- በየከፍሉ በቀን ምን ያህል ወንጀል እንደሚሠራ በሠንጠረዡ ላይ ሠፍሯል ::

ከዚህ በላይ የተገለፁትን ነጥቦች እንደመመዘኛ በመውሰድ የጥበቃው ሁኔታ ሲታይ በፖሊስ በኩል የተከናወነው ሥራ ካለው የሰው ኃይልና ዕርዳታ ጋር ሲነፃፀር ከፍተኛ ነው ::

በሠንጠረዡ ውስጥ በየከፍለ ሀገሩ ያለው የፖሊስ ብዛት በሚለው ዓምድ ስር በአስተዳ ሥራ ላይ ያሉ የሚለው ከጥቂቶች በስተቀር ሙሉ በሙሉ በዚህ ሥራ ላይ ብቻ የተሠማሩ ሳይሆን የስኘረጢትንም ሥራ ደርበው ይሠራሉ ::

የሰው ኃይል በተመለከተ በሠንጠረዡ ውስጥ የሠፈረው በአብዛኛው ፖሊስ ሠራዊት ጠቅላይ መምሪያና በልዩ ልዩ ድጋፍ ሰጪ ክፍሎች የተሠማሩትን አያጠቃልልም ::

.../

አገዱ የፖሊስ አባል ሊጠብቀው የሚገባ የመሬት ስፋት ከ20 ስኩር -
ኪሎ ሜትርና የህዝቡም ብዛት ከ300 ያልበለጠ መሆን ነበረበት ።

አገዷ ኢትዮጵያ ባለ የመገናኛው ሁኔታ ሙሉ በሙሉ ከኋላ ቀር ነት
ጠርሰ ያልተላቀቀ፣ የመልከአ—ምድሯ አቀማመጥ የሰውን አካላዊ
ትግባሬና ችሎታ የሚቀንስ ወጣ ገባና ሰበርባራ በበዛበት አካባቢ
የአገዱ ፖሊስ የጥበቃ ድርሻ ከላይ ከተገለፀው ማነሰ በተገባው ።

አሁን በተግባር እንደሚታየው በማጠቃለያው ሠንጠረዥ ውስጥ ያለውን
የመሬት ስፋትና የሕዝብ ብዛት በስኘሬጅን ላይ ከተሠማሩት አባሎቸ
ቁጥር ጋር ሲናወዳድረው በአማካይ አገዱ ፖሊስ በ90.58 ስኩር
ኪሎ ሜትር ውስጥ 3110 ሰዎችን እንደሚጠብቅ ይጠቁማል ። በሠን
ጠረዡ ላይ በየክፍሉ በዝርዝር ሲታይ ግን ከዚህ በላይ ነው ።

ወንጀለን በተመለከተ በአጠቃላይ በአገሪቱ ውስጥ በአማካይ በየቀኑ
142 ወንጀል ሲሠራ በየሰዓቱ 6 ወንጀል ይፈፀማል ። በተናጠል
በየክፍሉ ተለይቶ በቀን በሰዓት የሚፈፀመው የወንጀል ብዛት በሠ
ንጠረዡ ውስጥ በተለይ ሠፍሯል ።

[illegible]

ተ/ቁ	ክፍለ	አስተዳደር ክልል			የሕዝብ ብዛት	[illegible]		[illegible]		[illegible]				[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]
		የቆዳ ስፋት በስኩ.ኪ.ሜ	[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]			
1	ሸዋ	85,500	11	107	8090565	11	85	-	22	450	599	19	1068	8797	142.74	13507	920	9.72	24
2	አ/አበባ	200	-	-	1412575	-	-	-	-	174	3294	189	3657	9370	0.06	429	151	0.02	26
3	ሐረርጌ	254,000	13	66	4151706	11	35	2	31	714	1325	110	2149	5124	192.30	3133	810	40.73	14
4	ኤርትራ	91,162	8	35	2614700	8	14	-	21	509	2308	59	2876	4212	39.50	1132	621	21.60	12
5	ወሎ	79,000	12	39	3609918	12	24	-	15	159	471	36	666	3165	167.73	7668	1141	24.06	9
6	ወለጋ	69,000	6	51	236977	6	13	-	38	152	345	33	530	2542	202.32	6868	943	27.79	7
7	ጎጃም	64,400	7	35	3244882	7	34	-	1	174	453	37	664	3314	142.16	7163	979	19.43	9
8	ከፋ	53,000	6	38	2450369	6	36	-	2	189	591	44	824	2975	89.69	4146	824	17.82	8
9	ጎንደር	73,400	7	32	2905362	7	23	-	0	236	467	41	744	2720	157.17	6221	1068	26.99	8
10	አርሲ	24,600	3	22	1660233	3	22	-	-	138	229	3	370	2071	107.42	12405	802	11.88	6
11	ሲዳሞ	116,700	6	34	3790579	6	30	-	4	210	377	65	652	1524	309.55	18055	2487	76.57	4
12	ትግራይ	65,900	8	56	2409700	8	21	-	35	183	1413	40	1636	1703	16.50	1705	1415	38.58	5
13	ጋሙ ጎፋ	40,100	4	22	1248034	4	22	-	-	171	475	36	682	1616	84.42	2627	772	24.81	4
14	ባሌ	128,300	3	25	1006491	3	15	-	10	307	332	45	684	1386	306.49	3032	726	92.37	4
15	ኢሉባቦር	50,800	5	34	963327	5	20	-	5	142	410	110	662	641	115.45	2189	1503	79.25	2
16	አሰብ	26,238	1	3	89300	1	3	-	2	140	188	2	330	600	139.56	475	149	43.73	2
17	ቀይ ባሕር	-	-	-	-	-	-	-	-	32	82	2	116	86	-	-	-	-	-
18	[illegible]	-	-	-	-	-	-	-	-	22	119	3	144	34	-	-	-	-	-
19	[illegible]	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-
	ድምር	1423,700	102	681	42,819,418	100	486	2	195	4672	13588	874	18434	51869	2323.02	82751	15311	56549	144

2.8. <u>ወጣት ጥፋተኞች</u>

ወጣት ጥፋተኞች ተብለው በሀግ የሚታወቁት ከ9 እስከ 15 ዓመት ባለው የዕድሜ ክልል ውስጥ የሚገኙ ናቸው ።

ወጣት ጥፋተኞችን ለወንጀል ሥራ የሚጋብዛቸው እንደየአካባቢው ሁኔታ የተለያየ መንስዔ ሲኖረው ከብዙዎቹ ምክንያቶች መሀል ሊጠቀሱ የሚችሉት ፤

ሀ. <u>የቤተሰብ መላላት</u>

ቤተሰብ ለልጆቻቸው የሚያደርጉት የአስተዳደግ እንክብካቤ በተለያዩ ምክንያት ሲያንስና ቁጥጥር በማላላት ቸል በማለታቸው ፤

ለ. <u>የቤተሰብ መፍረስ</u>

በተፈጥሮ ሁኔታ ወይም በወላጆች አለመግባባት የተነሳ ቤተሰብ ሲፈርስ የወላጆቹ መለያየት ለልጆች የሚደረገውን እንክብካቤና ቁጥጥር ስለሚቀንሰው ፤

ሐ. <u>የቤተሰብ የኢኮኖሚ አቅም ዝቅተኛነት</u>

ልጆቻቸው የሚያስፈልጋቸውን ለማሟላት የወላጆች የኢኮኖሚ አቅም ዝቅተኛ ሲሆንና ልጆች የተደላደለ ኑሮ ያላቸውን የሌሎችን በማየት ለመምሰል ከራሳቸው ጋር በሚያደርጉት ትግል የማተሪያል ፍላጎታቸውን ለማሟላት ወደ መጥፎ ምግባር ስለሚገፋፉ ፤

መ. <u>ሌሎች ልዩ ልዩ</u>

_ አዋቂ ለማደና ወንጀለኞች ወጣቶችን በገንዘብ እየደለሉ በወንጀል ሥራ ላይ ስለሚያሠማሯቸው፤

_ በትምህርት ቤት ጥበት የተነሣ በሺፍት ስለሚማሩና ሙሉ ጊዜአቸውን ለትምህርት ባለማዋል ትርፍ ጊዜአቸውን አጉል ሥፍራ በማሳለፍ በመጥፎ ልማድና ሱስ ተጠምደው ወደ ወንጀል ሥራ ስለሚያዘነብሉ ፣

እነዚህን የመሳሰሉትና ሌሎችም ምክንያቶች ተዳምረው የወጣት ጥፋተኞች ቁጥር ከጊዜ ወደ ጊዜ እያደገ ይሄዳል ተብሎ ይገመታል ።

<u>በ1978 ዓ.ም. በወጣት ጥፋተኞች የተፈፀመ የወንጀል ዓይነትና ብዛት</u>

- _ ነፍስ ግዳይ 4
- _ ለመግደል ሙከራ 2
- _ ማታለል 12
- _ ልቅ ልቅ ሌብነት 399
- _ ውንበዴ 107
- _ መኰብለል 19
- _ ዝረፋ 1
- _ እምነት ማጉደል 2
- _ ያለፍር መሣሪያ ቀሚያ 7
- _ ከበረገጸህና መዳፈር 4
- _ ጉቦ መቀበል 4
- _ አዋጅ መተላለፍ.................14

ድምር :— 565

.../

በወጣት ጥፋተኞች የተፈፀመው ወንጀል የ1978 ከ1977 ዓ.ም ጋር በየክፍሉ ሲመዛዘን

ክፍለ ሀገር	የወንጀል ብዛት		በመጨመር	በመቀነስ
	1977	1978		
አ.አበባ	139	322	183	–
ኤርትራ	185	212	27	–
ትግራይ	53	24	–	29
ሐረርጌ	8	7	–	1
ድምር :-	385	565	210	30

የወጣት ጥፋተኞች ዕድሜና ፆታ

ዕድሜ	ፆታ	
	ወንድ	ሴት
ከ9–15	401	26
ከ15–17	204	51
ድምር:-	642	77

ከላይ በዝርዝር እንደ ተመለከተው በ1978 ዓ.ም. የተፈፀመው ካለፈው ዓመት ጋር ሲመዛዘን በዚህ የሪፖርት ዘመን በወንጀል ብዛት በመቶ አርባ ስድስት ነጥብ ሰባ አምስት /46.75 %./ በጣም ጨምርአል ።

በየወቅቱ ተደጋግሞ እንደ ተገለፀው በወጣት ጥፋተኞች የተፈፀመው የወን ጀል ብዛት ይህ ብቻ ነው ብሎ መግለፅ አይቻልም ።

.../

እንደሚታወቀው ሁሉ ከአ/አበባና ከኤርትራ በስተቀር የወጣት ጥፋተኞችን ጉዳይ የሚያይ ፍርድ ቤትና ለሚወስነውም ቅጣት የወጣቶቹ ማረሚያ ቤት ስለሌለ ፣ በፖሊስ ጣቢያዎቻችን የተለየ ማቆያ ሥፍራ በመታጣቱ በአብዛኛዎቹ ክፍለ ሀገራት ወጣቶቹ ጥፋት ፈጽመው ቢገኙ ከባድ ወንጀል ካልሆነ በስተቀር በምክርና በተግሣፅ ከማለፍና ለሚደርሰው የንብረት ጉዳትም በቤተሰብ ወኪሉ ስምምነት እንዲደረግ ከመገፋፋት በስተቀር ሕጋዊ እርምጃ ለመውሰድ አስቸጋሪ በመሆኑ እየታለፉ እንጂ የወጣት ጥፋተኞች ቁጥር ከዚህ በላይ እንደሚሆን ይገመታል ።

2.9. በማዕከላዊ ወንጀል ምርመራ መለያና ላቦራቶር ክፍል የተከናወነ

ወንጀል እንዳይሠራ በቅድሚያ ከሚደረገው መከላከል አለፍ ሰውር በሆነ በረቀቀ ዘዴ የሚፈፀሙ ወንጀሎችን ተከታትሎ በቴክኒክና በታክቲክ መርምሮ ወንጀል ሠሪውን ሕግ ፊት ለማቅረብ የሚከናወን ነው አዎንታዊ ሥራ ውጤት እንዲኖረው ጥረት የሚደረግበት ፣

የቴክኒዎሎጂ ውጤት በሆኑ መሣሪያዎችና በሠለጠነ የሰው ኃይል እየተረዳ ወንጀል ከተፈፀመበት ሥፍራ የተሰበሰቡ ረቂቅና ጉልህ ማስረጃዎችን ሣይንሳዊ ምርመራ የሚደረግባቸው የሥራ ክፍል ነው ፡፡ በውስጡም ፡—

- የጦር መሣሪያና ቃጠሎ ምርመራ ክፍል
- የሠነድና የሐሰት ገንዘብ ምርመራ ,,
- የጣት አሻራ መለያና የወንጀለኖች ምዝገባ ክፍል
- የባዮ ኬሚካል ክፍል
- ፖሊስ ፎቶግራፊንግ ላቦራቶር ክፍል ይገኛሉ ፡፡

እነዚህም በአብዛኛው ለአሥራ አራቱ ክፍላተ ሀገራት ፣ ለአ/አበባ ከተማ ፣ ለአሰብ አስተዳደር ፖሊስና ለሀገርና ሕዝብ ደህንነት ፣ ለፊናንስ ፖሊስ ፣ ለምድር ባቡር ፖሊስ ትና ለሌሎችም የምርመራ አካሎች በማዕከላዊነት አገልግሎት የሚሰጥ ሲሆን ሐረርጌና ኤርትራ በከፊል አራሳቸውን ችለው ምርመራ ያከናውናሉ ፡፡

ተግባሩም በፖሊስ ሳይንስ ላይ ተመስርቶ ልዩ ልዩ ጉልህና ረቂቅ ነገሮችን በመመርመር ለጠያቂው ክፍል ምላሽ መስጠት ነው ፡፡ የእነዚህ ክፍሎች አገልግሎት ጠቃሚነት ከየሥፍራው ወንጀል ወይም አደጋ ከተፈጸመባቸው ሥፍራዎች ተሰብስበው በሚላኩት ማስረጃዎች ላይ የሚያተኩር በመሆኑ ማስረጃዎች በጥንቃቄ ተሰብስበውና ተጠብቀው በወቅቱ ለላቦራቶሪው ክፍል ይላካሉ ፡፡

.../

ከ1ፋ ቀ ክ/ሀገር ከአቡ፣ ለወረዳ አስተዳደርከልዩ ልዩ ክፍሎች ተልከው ሪከርደ የሆኑትን ከ1/8/77 ዓ/ም እስከ 30/7/78 ዓ/ም ድረስ በምዕ/ወንጀል መ/ቡድ በሪከርድ የተመዘገቡትን የወንጀለኞች ብዛት የሚያሳይ መግለጫ

ተ. ቁጥር	የወንጀሉ ዓይነት	ጠቅላላ የደረሰ	ጀማሪ ወንጀለኞች				ደጋጋሚ ወንጀለኞች			
			የደረሰ	የተዘጋ	የተላለፈ	በቀጠሮ	የደረሰ	የተዘጋ	የተላለፈ	በቀጠሮ
1	ነፍስ ግድይ	540	519	11	16	492	21	2	1	18
2	ለመግደል ሙከራ.	135	122	=	1	121	13	=	=	13
3	በአደጋና በሸህተት መግደል	=	=	=	=	=	=	=	=	=
4	,, ,, ማቁሰል	3	3	=	=	3	=	=	=	=
5	ድብደባ	88	79	2	6	71	9	=	=	9
6	ዛቻ	1	1	=	=	1	=	=	=	=
7	ዘለፋ	3	3	=	=	3	=	=	=	=
8	በትግያጸል	22	22	1	=	21	=	=	=	=
9	በሕብረትላይ ንዋትማዙረስ	14	12	=	=	12	2	=	=	2
10	ዘረፋ	72	59	=	=	59	13	=	=	13
11	ቀማኛ	149	147	26	10	111	47	8	5	34
12	በትሰበር መሰረቀበዋ	16	16	=	=	16	=	=	=	=
13	,, ,, በበሉት	4	4	=	=	4	=	=	=	=
14	,, ,,ባሌመቶ በዓት	218	128	31	7	90	90	8	1	81
15	አነበቧ መሰረቀ	114	100	48	1	51	14	4	4	6
16	የመኪና ዕቃ ከመኪና ዕቃ መሰረቅ	304	191	62	14	115	113	23	5	85
17	ከብ አወሳቴ	90	37	10	=	27	53	19	7	27
18	የበበሌ ለበነት	8	7	=	=	7	1	=	=	1
19	ተየፕሮክማዉራበኑ ስርቆት	97	60	16	4	40	37	=	1	36
20	ልዩ ልዩ ሌበነት.	2899	2235	733	135	1367	664	206	34	424
21	የተ/ዕቃ/ተዋ/የተገኘበት	782	693	91	41	561	89	8	6	75
22	ለጃገረድ መጥለፍ	17	17	=	=	17	=	=	=	=
23	እሳለሽ የሀሙተመንጀሌ	=	=	=	=	=	=	=	=	=
24	ማታለል	725	566	48	42	476	159	14	13?	132
25	አበመበሎ መሰፋት	=	=	=	=	=	=	=	=	=
26	በህዝብ ጤና ላይ የሚ ሠራ ወንጀል	=	=	=	=	=	=	=	=	=
27	በኢኮኖሚ ላይ የሚ/ወንጀ.	172	172	=	=	172	=	=	=	=
28	በመንግሥት ላይ የሚ/ ,,	31	31	=	1	30	=	=	=	=
29	እምነት ማጉደል	735	646	47	30	569	89	9	4	76
30	የተከ/የፀ/መ/መጃ፡፡	=	=	=	=	=	=	=	=	=
31	ደንብ መተላለፍ	514	464	44	14	406	50	1	=	49
32	ልዩ ልዩ ወንጀል	30	25	=	=	25	5	=	=	5
	ድምር	7828	6359	1170	322	4867	1469	302	31	1086

ከ1/8/77 እስከ 30/7/78 ድረስ በአ/አበባ ከተማ፡ ... ከፋለ ሀገር ... አጭሬቶ
ያሉ ወበዋ የበሏሟ በያዥ ከወንጀል ነጻ በሰመሆና ተዉ የቀረበ ጥያቄርዛትና ብዛት

በጦር መሣሪያና ቃጠሎ ምርመራ ክፍል

ትክክለኛ ፍትህ ለህብረተሰቡ ለማስገኘት ፖሊስ ካለበት አብዪታዊ ግዳጅ የመጀመሪያው ነው ። በአሁኑ ጊዜ ከዓይነ ማስረጃ ይልቅ በሣይንስ የተደገፈ የቴክኒክ ማስረጃ የበለጠ ተቀባይነት ያለው ነው ። በዚሁ አገላለጽ የአብ/ፖሊስ ሠራዊት የጦር መሣሪያና ቃጠሎ ምርመራ ክፍልም ወንጀል ከተፈጸመበት ሥፍራ ተሰብስበው የሚላኩትን ወንጀል ተፈጽሞ በየወቅቱ ግሪ ሲደረግለት በሥፍራው እየተገኘ ወርምር ለጠያቂው ክፍል ውጤቱን ይልካል ።

በዚህ ክፍል ውስጥ የሚከናወኑት ምርመራዎች :-

- የጦር መሣሪያ ምርመራ
- የቃጠሎ ምርመራ
- የፈንጂዎች ምርመራ
- የአሻራ መሣሪያዎች ምርመራ
- የልዩ ልዩ ፈለጐች ምርመራ ዋና ዋናዎቹ ናቸው ።

በአሁኑ የሪፖርት ዘመን በጦር መሣሪያና ቃጠሎ ምርመራ ክፍል ውስጥ ከአገሪቱ ክ/ሀገር አብ/ፖሊስ በስተቀር ከ13 ክፍላተ ሀገር ፣ ከአ/አበባ ፣ ከአሰብ አስተዳደር አብ/ፖሊስና ከማዕከላዊ ምርመራ ድርጅት ተልከው የተከናወኑ ምርመራዎች ከዚህ በታች በሠንጠረዥ ውስጥ ሠፍረዋል ።

ተ.ቁ	የምርመራ ዓይነት	የቀረበ	ያለቀ	ለይ የለ
1	የጦር መሣሪያ ምርመራ	104	104	–
2	ቃጠሎ ምርመራ	3	3	–
3	ፈንጂ ምርመራ	2	2	–
4	ልዩ ልዩ ፈለጐች በአሻራ መሣሪያዎች ምርመራ	5	5	–
	ድምር :-	1114	114	

ከሚያዝያ 1 ቀን 1977 እስከ መጋቢት 30 ቀን 1978 ዓ.ም ድረስ የተከናወኑትን የሠነድ ምርመራ የሚያሣይ ሠ ን ጠ ረ ዥ

ተራ ቁጥር	የምርመራው ዓይነት		የቀረበ	ተመርምሮ ያለቀ	በምርመራ ላይ ያለ
1	የእጅ ጽሑፍ		151	131	20
2	የጽሑፍ ፊርማ		220	198	22
3	የማህተም አትመት ምርመራ		15	13	2
4	ና ቁጥር ድለዘ	,,	26.	23	3
5	የሀሰት ገንዘብ	,,	5	4	1
6	የታይፕ ጽሁፍ	,,	4	3	1
7	የጽሁፍ ዕድሜ	,,	15	12	3
8	የቼክ	,,	2	2	–
9	የሎተሪ	,,	2	1	1
	ድምር :-		440	387	53

በሠነድና የሐሰት ገንዘብ ምርመራ ላቦራቶር ክፍል የሚከናወኑት ማስረጃዎች ከዓይን ምስክሮች ጋር ተገናዝቦ በጥፋቱ የተጠረጠረው ሰው የተከሰሰውን ጥፋት በእርግጥ ራሱ የፈጸመው መሆን አለመሆኑ ተረጋግጦ ሕጋዊ የፍርድ ውሳኔ ለማስገኘት የሚያስችል ምስክር ነት ለመስጠት ነው ::

የዚህን ክፍል ሥራ ከሌሎች በበለጠ ከፍ ሊያደርገው የቻለው ዋናው ምክንያት በአሁኑ ጊዜ የኢኮኖሚና ማህበራዊ እንቅስቃሴው በሠነድ ላይ የተመሠረተ በመሆኑ ከህብረተሰቡ የዕለት ተዕለት ከገዋ

. . . /

ጋር በቅርብ ተያይዞ ሠነድ ነክ ወንጀሎችና የፍትሐብሔር ክርክሮች በመፈጠራቸው ነው ።

ስለሆነም ለክፍሉ የቀረቡት ምርመራዎች ከዚህ በላይ ከተራ ቁጥር 1—9 የተመለከቱት ሲሆን በሠንጠረዡ ውስጥ ከተመለከተው መሀል የጸሁፍ ፊርማ ምርመራና የእጅ ጽሁፍ ምርመራ ብዛት ከቀሩት ይልቅ ጎልቶ ይታያል ።

ይህም ሊሆን የቻለው በግለሰቦች መካከል የሚነሱት የሠነድ መኪኪድ ክርክሮች የሚመሠረቱት በፊርማው ላይ በመሆኑና በአብዛኛው በመንግ ሥትና በሕዝብ ንቅዎች ላይ የሚፈጸሙት የምዝበራ ወንጀሎች ስለትም ጸሁፍ በመደለዝና ባዕድ አጠዘ ወይም ፊደል በማከል ወይም በመቀነስ ስለሚፈጸም ነው ። በተጨማሪም ከቅደመ አብዩት ይልቅ በአሁኑ ጊዜ አብዛኛው ሕብረተሰብ ማንኛውንም ማረጋገጫ በእጅ ጽሁፍና በጸሁፍ ፊርማው መስጠት መቻሉ ለምርመራው ማደግ አስተዋጽኦ አድርጓል ።

ይህ ክፍል የመንግሥት መ/ቤቶችና ድርጅቶች ለገንዘብ ወጭና ገቢ በሚጠቀሙባቸው ሠነዶች ከኋላቸውና ከፊታቸው ቀደም የተቀሉትን ሂሣ ቦች ቁጥር በመቀነስና በመጨመር በሰውር የአጻጻፍ ቴክኒክ በመጠቀም የበዘበዙትን በልዩ የቴክኒክ ምርመራ ጥበብ ማጋለጥ ዓይነተኛ ተግ ባሩ ነው ።

በመንግሥትም ሆነ በሕዝብ የገንዘብ ተቋሞች ገንዘብ ለማውጫና ለማ ስገቢያ የተዘጋጁት ሠነዶች የገንዘብ መጠን አመዘጋገብ አሰፍ አሰፍ ጥንቃቄ ስለሚጎድለው ለሠነድ አጭበርባሪዎች አመቺ ሁኔታን ይፈጥራል ።

ከአጠቃላይ ከሠንጠረዡ ለመረዳት እንደሚቻለው በዚህ ዓመት ለምርመራ የቀረቡት ሠነዶች ብዛት ካለፈው ማለት ከ1977 ዓ.ም ጋር ሲነጻጸር በ1978 ዓ.ም. በመቶ ሰላሳ ስምንት ነጥብ ሰላሣ ስድስት/38.36%/ ጨምርአል ።

.../

በማዕከላዊ አሻራ መለያና የወንጀለኞች ምዝገባ ክፍል የተከናወኑ ሥራዎች ፤

በዚሁ የሪፖርት ዘመን በጣት አሻራ መለያና የወንጀለኞች ምዝገባ ክፍል የተከናወኑትን ሥራዎች ስንመለከት ካለፈው ዓመት ከተከናወኑ ትና ከተመዘገቡት ውስጥ ከተፈላጊ ክፍል በስተቀር ሥራው እየበዛና እየበረከተ በመሄዱ ላይ ነው ።

ሠንጠረዡ ላይ እንደምናየው በወንጀል ጉዳይ ከሚመዘገቡት ሰዎች ይልቅ በሠላማዊ ጉዳይ የሚመዘገቡ ሰዎች ከጊዜ ወደ ጊዜ እየበረከተ በመሄዱ ላይ ነው ።

የእስታቲስቲክስ ፡ ጠ/ጽ/ቤት ፡
ቤተ ፡ መጻሕፍት ፡
C. S. O. Library

ይህ ሊሆን የቻለበት ዋናው ምክንያት :-

ሀ/ በ14ቱም ክፍለ ሐገር በማናቸውም መ/ቤት ለመቀጠር የሚፈለግ ኢትዮጵያዊ ሁሉ ከመቀጠሩ በፊት ለመ/ቤቱ ከወንጀል ነጻ የምስክር ወረቀት ማቅረብ ያለበት በመሆኑ ቁጥራቸው ከወንጀለኞች በጣም ስለሚበዛ ፣

ለ/ ክፍ/ቤት ስማቸውን ለማስለወጥ

ሐ/ ለከፍተኛ ትምህርት እንዲሁም ለአንዳንድ ጉዳዮች ውጭ ለመሄድ የሚቀርቡ ብዛታቸው ከፍተኛ በመሆኑ ነው ።

ከወንጀል ቦታ ተነስተው ለምርመራ የሚቀርቡ አሻራዎች አብዛኛውን በአ/አበባ ከተማና በሸዋ ክ/ሐገር አበ/ፖሊስ ሲሆን ከሌሎች ክ/ሐገር ግን ከወንጀል ቦታ አሻራዎች የማይሰበሰቡ በመሆኑ አን ዳንዱ ጊዜ የሚሰበሰቡትም በጥንቃቄ ጉድለት በምርመራ ወቅት አድ ካሚ ይሆናል ።

.../

ከ1/8/77 እስከ 30/7/78 ዓ.ም. ድረስ በአ/አበባ
ከተማ ፣ በ14 ቱ ክ/ሀገር በ2 አውራጃዎች ውስጥ የሠላማዊ ሰዎች
ከወንጀል ነፃ ስለመሆናቸው የቀረበ ጥያቄ ብዛትና ውጤት ፡፡

ተራ ቁጥር	ክ/ሐገሩ	የአሻራ የሰጡ ሠላማዊ ሰዎች	ሪኮርድ የተገኘባቸው	ከወንጀል ነፃ የሆኑ ሠላማዊ ሰዎች
1	አ/አበባ	20193	104	20089
2	ኤርትራ	3095	10	3085
3	ሲዳሞ	1577	3	1574
4	ከፋ	1434	4	1430
5	ሸዋ	1391	5	1386
6	ወሎ	1118	2	1116
7	ጎጃም	1037	—	1037
8	ሐረርጌ	1027	2	1025
9	ጎንደር	885	2	883
10	አርሲ	881	2	879
11	ወለጋ	877	5	872
12	ኢሉባቦር	698	4	694
13	ትግራይ	565	—	565
14	ጋሞጎፋ	505	4	501
15	ባሌ	443	2	441
16	ድሬዳዋ	281	3	278
17	አሰብ	129	—	129
	ድ ም ር :-	36136	153	35983

ከ1/8/77 እስከ 30/7/78 ዓ.ም. ድረስ ለምርመራ
የቀረቡ ስውር አቤቱታዎች የሚያሣይ ሠንጠረዥ ፤

ጠቅላላ የቀረበ	የተመሣሰለ	ያልተመሣሰለ	የሚደለይ	መግለጫ
432	23	136	273	

ከ1/8/77 እስከ 30/7/78 ዓ.ም. ድረስ ለምርመራ
የቀረቡ የነጠላ ጠት አቤቱታ ብዛት ፡

168

ከ1/8/77 እስከ 30/7/78 ዓ.ም. ድረስ በሰ ዩ ሰ ዩ
ምክንያት ቀ ተው የተገኙ ሠበያዎች አቤቱታ የሰጡ የሚያሣይ ሠንጠረዥ ፡

ጠቅላላ የቀረበ	ማንነታቸው ያልታወቀ	ማንነታቸው የታወቀ	መ ግ ለ ጫ
3	2	1	

ከ1/8/77 እስከ 30/7/78 ዓ.ም. ድረስ ለምርመራ
የቀረቡ የጠት አቤቱታ ፊርማዎች/ ሠነድ ምርመራ የሚያሣይ ሠንጠረዥ

ጠቅላላ የቀረበ	የተመሣሠለ	ያልተመሣሰለ	የሚደለይ	መግለጫ
39	5	–	34	

.../

በባዮ ኬሚካል ክፍል የተከናወኑ ሥራዎች

የዘመኑ ሳይንስና ቴክኖሎጂዎች ዳብርና ጎልቶ በሚታይበት በአሁኑ ወቅት የተሻለ ልምድ የሚቀስምበትና ዕውቀት የሚገበይበት መሆኑ ለማንም ግልጽ ነው ፡፡ ስለሆነም በአብ/ፖሊስ የወንጀል ምርመራ ቴክኒክ የሙያ ዘርፍ የአሠራር ስልቱ ከምንጊዜውም የተሻለ እንዲሆንና አጥጋቢ ውጤት ላይ እንዲደርስ ለማስቻል የላብራቶር ሙያተኞችንና ቴክኒሻኖችን ጥረት ይጠይቃል ፡፡ በዚህም ረገድ የፖሊስ ሳይንስ ከፍተኛውን አንጋፋውን የሙያስ መስክ ያቀፈ በመሆኑ በየጊዜው ከአመራር ሂደት ጋር የተዋሀደ መሆን ይገባዋል ፡፡

ስለሆነም የባዮ ኬሚካል ላብራቶር የክሪሚናሊስቲክስን ሥራ በተቀላጠፈ ሁኔታ ፈር ለማስያዝ እንዲያስችል በፖሊስ ማሠልጠኛና በኮሌጅ አባላትን በማስተማር በኩል የራሱ ድርሻ በመወጣት ላይ ይገኛል ፡፡

ከዚህም በተጨማሪ የወንጀል ድርጊት የተፈጸመባቸውን ቴክኒካዊ ማስረጃዎች በባዮሎጂ እና በኬሚስትሪ ዘርፍ ፣ በፊዚካል ፣ በኬሚካልና በልዩ ልዩ መሣሪያዎች አማካይነት በመመርመር ፣ ተጠርጣሪውንና ተጐጂውን በማገናዘብ ፣ ተጠርጣሪውንና የወንጀል ድርጊት የተፈጸመበትን ቦታ በማዛመድ ፣ እንዲሁም በሐሰት የወንጀል ድርጊት ፈጽሟል የተባለን ግለሰብ ነፃ በማውጣት ውጤት ላይ ይደርሳል ፡፡

ከአቅም በላይ የሆኑ ተመርማሪ ናሙናዎችም ሲያጋጥሙ ከተለያዩ መንግሥታዊ ድርጅቶች ማለትም ከብሔራዊ የጤና ምርምር ኢንስቲትዩት ፣ ከአዲስ አበባ ዩኒቨርስቲ ፣ ከጥቁር አንበሳ ሆስፒታልና ከማዕድን ሚኒስቴር የጂኦሎጂ ጥናት እንስቲትዩት ጋር የሥራ ግንኙነት በመፍጠር አጥጋቢ የምርመራ ውጤት ላይ ይደርሳል ፡፡ ለሥራውም መፋጠን ከላይ የተጠቀሱት ድርጅቶች በየጊዜው የሚደርጉ አስተዋጽኦ አበርክተዋል ፡፡

…/

በአጠቃላይ በአብ/ፖሊስ በባዮ ኬሚካል ላቦራቶር ውስጥ በአንድ ዓመት ጊዜ የተከናወነ ነው በምርመራ ከዚህ በታች ባለው ሠንጠረዥ ውስጥ ሠፍሯል ።

ተራ ቁጥር	የምርመራው ዓይነት	የቀረበና ምርመራው ያለቀለት
1	ጠጠሽ	35
2	ባሩድ	1
3	ደም	35
4	አልኮል	7
5	ነዳጅ	1
6	ጨው	1
7	ፀጉር	3
8	ዱቄት	1
	ድምር :-	85

<u>ፎቶ ላቦራቶር/ ፖሊስ ፎቶግራፊን/</u>

በማዕከላዊ ወንጀል ምርመራ መምሪያ ላቦራቶር ክፍል ሥር የሚገኘው የፎቶ ላቦራቶር ክፍል በዘመናዊ የፎቶግራፍ ቴክኒክ መሣሪያዎች ተደራጅቶ በየደረጃው ለሚገኙ የምርመራ ክፍሎች ከዚህ በታች የተገለፀውን ድጋፍ ይሰጣል ፤

- ከፍ ብሎ የሥራ ጠባያቸው በዝርዝር የተገለፀው የባዮ ኬሚካል ፤ የሠነድና የሐሰት ገንዘብ ፤ የጦር መሣሪያና ቃጠሎ ፤ የጣት አሻራ ምርመራ ዘርፎች የመረመሩአቸውን አካላዊ ማስረጃዎች

.../

ለአስረጅነት ለፍርድ ቤቶች የሚቀርቡትን በተለያዩ የፎቶግራፍ መሣሪያዎች ግልፅና ጉልህ በማድረግ በፎቶግራፍ ያቀናብራል ።

_ ወንጀል ሠርተው የተሠወሩ ግለሰቦችን ፎቶግራፍ ለማፈላለጊያነት አባዝቶ ያቀርባል ።

_ ድጋጋሚ ወንጀለኞችን በተለያዩ አቀጣጫ ፎቶግራፍ አንስቶ ለወንጀል ሪከርድ ምዝገባ ክፍል ያስረክባል ።

_ ከመርማሪዎች ጋር ወንጀል በተሠራባቸው ሥፍራዎች እየተገኘ የወንጀሉን ድርጊት በልዩ ልዩ ቅርፅ በማንሳት ረቂቅና ጉልህ ማስረጃዎችን ማስረጃነታቸው በሕግ ፊት ተቀባይነት እንዲኖራቸው አድርጎ ያዘጋጃል ። ያቀናብራል ።

_ ተፈላጊ ሰዎችንና ንብረቶችን ፎቶግራፍ በውስጥ ጋዜጣ አትሞ ለየክፍለ ሀገራት ያሰራጫል ።

_ ክርክር የሚነሳባቸውንና አጠራጣሪ የሆኑ ፎቶግራፎችን በፍርድ ቤቶች ወይም ጉዳዩ በሚመለከታቸው ክፍሎች አርዓታ ሲጠየቅ በልዩ መሣሪያና ቴክኒክ ፎቶግራፍ አንስቶ በማመሳከር መርምሮ ውጤቱን ፣ ለጠያቂው ክፍል ይገልፃል ።

_ ለሠራዊቱ ልዩ ልዩ ክፍሎች አስፈላጊ የሆኑ ካርዶችን ፣ ፎርሞችንና መጽሔቶችን በኅትመት ካሜራና በስፍሴት ማሽን እየታገዘ ያዘጋጃል ።

.../

በአሁኑ የሪፖርት ዘመን የዞሀን ክፍል የሥራ እንቅስቃሴ በተመለከተ ቀጥሎ ባለው ሠንጠረዥ ውስጥ ሠፍሯል ።

ተራ ቁጥር	የሥራው ዓይነት	በ ነጠላ ሊሠራ የቀረበ	ተባዝቶ የተሠራ
1	ፎቶ ግራፍ	1481	8753
2	ልዩ ልዩ ወንጀል ከተፈጸመበት ቦታ የተነሳ ፎቶግራፍ	386	1194
3	የተፈላጊ ጋዜጣ	62	37575
4	ልዩ ልዩ ፎርሞች	35	6783
5	ፎቶ ኮፒ	–	–
	ድምር :-	1964	54305

<u>የኢት/ፖሊስ ሠራዊት ብሔራዊ ኢንተርፖል ክፍል ዓመታዊ ሪፖርት</u>

የኢትዮጵያ ፖሊስ ሠራዊት ብሔራዊ ኢንተርፖል ክፍል ከዓለም አቀፍ ፖሊስ ወንጀል መከላከል ድርጅት/ብሔራዊ ኢንተርፖሎች/ ፓሪስ ከሚገኘው ከኢንተርፖል ጠቅላይ ጽ/ቤት ግንኙነቱን መሥርቶ በቀጥታ ወይም በውጭ ጉዳይ ሚኒስቴር በኩል ጉዳዩ በቅርብ ከሚመለከታቸው ከልዩ ልዩ መንግሥታዊ ድርጅቶች ፣ ከኤምባሲዎችና ከዓለም አቀፍ ድርጅቶች ጋር ፣

- ስለ ታወቁ ወንጀሎች
- ገንዘብ አስመስሎ ስለመሥራት
- ሰውን ከአገሩ ወደ ሌላው ለባርነት አሣልፎ ስለመሸጥ
- አዕምሮ የሚያደነዝዙ ዕፅዋቶችን ማብቀል ፣ መሸጥ መለወጥ ፣
- አውሮፕላን ማስገደድና መጥለፍ
- በቀጣሪኝነት ከአንዱ አገር ወደ ሌላው በመዘዋወር ወንጀል በሚፈጽሙና በመሳሰሉት በተለይም ፣ በስልክ ፣ በደብዳቤዎች አማካኝነት እየተገናኘ አስፈላጊውን መከላከል ያደርጋል ።

.../

ከኢንተርፖል ጠቅላይ ጽ/ቤት ስለሚደርሱት ሁኔታዎች በኢንተርፖል , አባል ሀገሮች መተዳደሪያ ደምብ መሠረት የወንጀል መከላከልና መከ ታተል ጉዳይ የሀገራችን ሕግ በሚፈቅደው መሠረት ይፈጸማል ::

ለዘመናዊ ወንጀል መከላከል ጥበቃ ሥራ ይጠቅማሉ ተብለው የሚላኩ መጽሔቶችና የምርመራ ግኝቶች ውጤት ለሚመለከታቸው አካሎች ከማቅረ ቡም በላይ ጠቃሚ ሆኖ የተገኘውን እየተተረጐመ በሥራ ላይ እንዲ ውል ያደርጋል ::

ኢንተርፖል ለወንጀል መከላከልና ምርመራ መሻሻል ይጠቅማል ብሎ በሚያዘጋጀው ኮርስ በወቅቱ በደረጃው አፈጻጸሙን አዘጋጅቶ ለበላይ አካል አቅርቦ ያስፈጽማል ::

በመላው ዓለም በየአህጉሩ በሚዘዋወር ዓለም አቀፍ ወንጀል የሚፈጸ ሙትን አደገኛ ዓለም አቀፍ ወንጀለኞችን ለይለፍና ለኮንሱለር መም ሪያ በቀይሚያ በማሳወቅ ተገቢውን ጥንቃቄ እንዲያደርጉ ሲገኙም እንዲያስታውቁ የመረጃ ልውውጥ ያደርጋል ::

ከላይ የተጠቀሱት ፍሬ ነገሮች መሠረት በማድረግ ከሚያዝያ 1 ቀን 1977 እስከ መጋቢት 30 ቀን 1978 ዓ.ም. በአብዮታዊ ፖሊስ ሠራዊት ወንጀል መከላከልና ምርመራ ዋና መምሪያ ውስጥ በሚገኘው የአብዮታዊ ኢትዮጵያ ብሔራዊ ኢንተርፖል ክፍል ውስጥ የተከናወኑት ሥራዎች በአጭሩ ከዚህ በታች ተመለከተዋል ::

<u>በደብዳቤዎች አማካኝነት የተደረጉ ግንኙነቶች :</u>- ከብሔራዊ ኢንተ ርፖል ጠ/ጽ/ቤት ፣ ከሌሎች ዓለም አቀፍ ድርጅቶች ፣ በአገር ውስጥ ከሚገኙ መንግሥታዊ መሥሪያ ቤቶችና ድርጅቶች የደረሱትን ጥያቄዎች እንደየሁኔታው አጣርቶ ለ344 ደብዳቤዎች መልስ ሰጥቷል::

.../

<u>በቴሌግራም አማካኝነት የተደረጉ ግንኙነቶች</u> ፡- ከኢንተርፖል ጠቅላይ ጽ/ቤት ፣ ከልዩ ልዩ ብሔራዊ ኢንተርፖሎች ፈጣንና የቀለጠፈ ግንኙነት ተደርጓል ። በቴሌግራም ግንኙነት አንዳንድ የመገናኛ ችግሮች በኖሩም በኬንያ የኢንተርፖል መገናኛ አማካኝነት ከኢንተርፖል ጠቅላይ ጽ/ቤትና ከአባል ሀገሮች 999 የቴሌግራም መልዕክቶች ደርሰዋል ። ከዚህም ውስጥ 120 የቴሌግራም መልዕክቶች ምላሽ የሚያስፈልጋቸው ስለነበሩ በወቅቱ መልስ ተሰጥቶባቸዋል ።

<u>ከኢንተርፖል ክፍል ስለሚሰጡ ከወንጀል ነፃ ማስረጃዎች</u>

ከኢትዮጵያ ወደ ውጭ የሚወጡ የውጭ አገር ተወላጆች ወይም ኢትዮጵያውያኖች በሕጋዊ መንገድ ለመውጣት የሚያመለክቱ ወይም ከውጭ አገር ወደ ኢትዮጵያ የሚገቡ የውጭ ዜጎች በሠራተኛና ማኅበራዊ ጉዳይ ሚኒስቴር ወይም በውጭ ጉዳይ ሚኒስቴርና በኢሚግሬሽን ክፍል የሥራና የመኖሪያ ፈቃድ እንዲሰጧቸው ጠይቀው የሚመለከተው ክፍል ጥያቄውን ሲልክ ከማዕከላዊ ወንጀል መዝገብ ቤትና መለያ ክፍል ጋር በመተባበር በስም ማውጫ ፣ በመለያ ምልክታቸው ፣ በጣት አሻራቸው ፣ ከአገር ውስጥና ከዓለም አቀፍ ክምችት ጋር አመሳክሮና አጣርቶ ከወንጀል ነፃ ማረጋገጫ ማስረጃ ለግለሰቦች ይሰጣል ። በዚሁ መሠረት በአሁኑ የሪፖርት ዘመን 138 ግለሰቦችን አስተናግዶ ማስረጃ ተሰጥቷል ።

<u>ዓለም አቀፍ ተፈላጊ ወንጀለኞች</u>

የቴክኖሎጂ ዕድገት ያስገኛቸው ፈጣንና ቀልጣፋ የየብስ ፣ የአየርና የባሕር መጓጓዣዎች ከምንጊዜውም ይበልጥ በመስፋፋታቸው በወንጀል ሥራ የተካኑ ዓለም አቀፍ ወንጀለኞች ባንድ ሀገር ወንጀል

.../

ሠርተው ወደ ሌላ በመጓዝ ይሠወራሉ ። በየደረሱበትም መተዳደሪያቸው የወንጀል ሥራ ፍሬ በመሆኑ ወንጀል ከመሥራት አይቆጠቡም ።

የኢንተርፖል ጠቅላይ ጽ/ቤት በነዚህ አደገኛ ወንጀለኞች ላይ ብርቱ ክትትል እየተደረገ እንዲያዙ ጠቅላላ ሁኔታውን በመግለጽ ለአባል ሀገሮች ሲያሳውቅ አባል ሀገሮችም በብሔራዊ ኢንተርፖል ክፍሎቻቸው አማካኝነት በሀገሮቻቸው ውስጥ ለሚመለከታቸው ድርጅቶች በመግለጽ የቅድሚያ ጥንቃቄ ያደርጋሉ ። በሀገሮቻቸውም ውስጥ ከፍተኛ ገንዘ ብና ዋጋ ያለው ንብረት ሠርቀው ወደ ሌላ አገር ሲኮበልሉ የፍ/ቤት የመያዣ ትዕዛዝና የወንጀለኛ መለዋወጥ ውል ካለ ተዘዋው ወንጀል ወደሰረበት አገር የሚመለሱበትን መንገድ ያመቻቻሉ ።

በዚህ የሪፖርት ዘመን ቁጥራቸው 809 የዓለም አቀፍ ወንጀለኞች ፍለጋ የተሰራጨ ሲሆን ከነዚህ ውስጥ በርከት ያሉት በተለያዩ አገር ተዘዋው የወንጀለኞች ለውውጥ እየተደረገ ነው ። ከኢትዮጵያም ፤

- ተስፋዬ ገብረሕይወት የተባለ በ7/2/75 በአ/አበባ ዩኒቨርስቲ መግቢያ በር ላይ ወይዘሪት ሶስና በረጤ የተባለችውን በጩቤ ወግቶ የገደለና ጓደኛዋን ያቆሰለ፤
- ርዕሶም አብሰሎም የሚባል ተቀጥሮ ከሚሠራበት አሥመራ ከሚገኘው የጀላቲን ሃገኪ ኩባንያ ብር 104,174,00 /አንድ መቶ አራት ሺህ አንድ መቶ ሰባ አራት ብር/ ይዞ በመጥፋቱ ሁለቱም ወንጀል ሠሪዎች አድራጎታቸው በማስረጃ ተረጋግጦና የፍርድ ቤት የመያዣ ትዕዛዝ ወጥቶ በኢንተርፖል ጠቅላይ ጽ/ቤት በኩል በባለቀይ ማስጠንቀቂያ ማፈላለጊያ ጋዜጣ ላይ ወጥተው ፍለጋው በመካሄድ ላይ ነው ።

.../

ሌሎች ኢትዮጵያውያን :-

_ በአደገኛ ዕፅ በመጠቀምና በማዘዋወር 11

_ የተጭበረበረ ፓስፖርት ይዞ በመገኘት.......22

_ በሌብነት 4

_ በተለያዩ ልዩ ልዩ ወንጀል 9

በድምሩ :- 46 ኢትዮ

ጵያውን በመካከለኛው ምሥራቅ ፣ በአውሮፓና በስካንዲነቢያ አገሮች የወንጀል ክስ ተመስርቶባቸው የፍርድ ውሣኔ በመጠባበቅ ላይ ስለመ· ሆናቸው ከደረሰው የመረጃ ልውውጥ መገንዘብ ተችሏል ::

በዓለም ሕብረተሰብ የኢኮኖሚ ተቋማትና ታሪካዊ ቅርሶች ላይ በዓለም አቀፍ ተዘዋዋሪ ወንጀለኞች አማካይነት የሚፈፀመውን ዝርፊት በተመ ለከተም ከፍተኛ ዋጋ ያላቸውን ታሪካዊ ቅርሶች ፣ የእጅ ሥራዎችና ዋተገሬዎች ተሠርቶ የ393 ቅርሶች ማፈላለጊያ ለብሔራዊ ኢንተር ፖል በመድረሱ በየኬላው ለሚገኙ የጉምሩክ ተቋማትና ለብሔራዊ ሙዚ የም ተገልፆ ጥንቃቄ ክትትል እየተደረገ ነው ::

ከርም ብሔራዊ ኢንተርፖል ለጀዘባይ እና ለአ/አበባ ብሔራዊ ኢንተ ርፖል ጽ/ቤቶች እንደተገለፀው ፈንጠለንን ከሊወስ ጊተር የተባለ ~ ጀርመናዊ ከሌሎች ግብረአበሮቹ ጋር በመሆን ንምራው ኢኢ 026557 የሆነውን ባለ አንድ መቶ ብር የኢትዮጵያ ብር ኖት ለማባዛት ከለር ሠርቶ የጣሊያን ፖሊሶች ደርሰውበት መኖሪያ ቤቱ ሲፈተሽ አስመስሎ መሥሪያ መሣሪያውም ሆነ ገንዘቡን ለማባዛት የተዘጋጀው ቀለማ ቀለምና ወረቀት ከኦርጅናሉ የመቶ ብር ኖት ጋር እ.ኢ.አ በ5/5/86 በእንዝቢትነት ተይዟል ::

.../

ይህ የመረጃ ሁኔታ እንደደረሰ የኢትዮጵያ ብሔራዊ ኢንተርፖል ለኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ ፣ ለጉምሩክና ኢክሣይዝ ቀረጥ አስተዳደር፣ ለሀብቶችና ቱሪዝም ፣ ለአገርና ህዝብ ደህንነት ፣ ለየክፍለ ሀገራትና ለተለያዩ ፖሊስ መ/ቤቶች በማሳወቅ ብርቱ ክትትል እንዲደረገበት የበኩሉን እርምጃ ወስዷል ።

በዚህ አስመስሎ መሥራት ወንጀል የተከሰሰው ግለሰብና ግብረአበሮቹ በጀርመን ፌዴራል ሪፐብሊክ ፍ/ቤት ፍርድ 1 ዓመት ከ3 ወር እሥራት የተወሰነባቸው ሲሆን የፍርዱ ውሣኔ ከመፈፀሙ በፊት ሌሎች ከቦቹና በኢትዮጵያ ጥቅም ላይ የተፈፀመ ወንጀል ቢኖር ተጣርቶ እንዲቀርቡና እስከዚያው ፍርዱ በእንጥልጥል እንዲቆይ የተደረገ ሲሆን አስመስሎ ያዘጋጀው ከለጠና ኦርጂናሉ ከርም ተለኮ ደርሶ ተገቢው ጥበቃ እየተደረገበት ነው ።

ሌላው በሐረርጌ ክ/ሐገር በሐብር አውራጃ በኩል ነዋሪው ኢጂ 699211 የሆነ ባለመቶ ብር የሐሰት ኖት ከገለምሶ ቅርንጫፍ ባንክ ተገኝቶ በብሔራዊ ባንክ አማካይነት ለብሔራዊ ኢንተርፖል ደርሶ በሠነዱ ምርመራ በኩል አስፈላጊው ምርመራ እየተካሄደ በተከመሆኑም ሌላ የሚመለከታቸው ሁሉ አውቀው ጥንቃቄ እንዲያደርጉ መረጃው ተላልፎላቸዋል ።

<u>ዓለም—አቀፍ የፖሊስ መጽሔት</u>

በድርጅቱ ጠቅላይ ጽ/ቤት አማካይነት በየወሩ እየታተመ የሚወጣው ኢንተርናሽናል ክሪሚናል ሪቪው/ዓለም አቀፍ የፖሊስ መጽሔት/ አዳዲስ የወንጀል አሠራር ዘዴዎችን ስለቶችን እንዲሁም ወቅታዊ አዲስ የሳይንስ ምርመራ ግኝቶችን እያተመ የሚያወጣ በመሆኑ ወንጀል እንዳይሠራ በቅድሚያ ለመከላከልም ሆነ ወንጀል ከተሠራም

..../

በኋላ በምርመራ ሂደት ውስጥ ሊታቀፉ የሚገባቸውን ሣይንሳዊ ከንውኖች በተመለከተ ስፋትና ጥልቀት ያለው ግንዛቤ ሊያስጨብጥ የሚችል በመሆኑ የጸሁፉ ይዘት እየታየ ለልዩ ልዩ ፖሊሲዊ ክፍሎችና ጉዳዩ ለሚመለከታቸው ሌሎች አካላት ሁሉ እንዲደርሳቸው ይደረጋል ። በዚህ የሪፖርት ዘመን 170 አትቀች ተሰክውለን ተገቢው ተፈጸሟል ።

<u>54ኛው የኢንተርፖል ጠቅላላ ስብሰባ</u>

እ.ኤ.አ ከጥቅምት 1 እስከ 8 ቀን 1985 ስብሰባው በዋሽንግተን ተካሄደአል ። ምንም እንኳን በስብሰባው ወቅት የኢትዮጵያ ተወካይ በሥፍራው ባይገኝም የጉባዔው ዘገባ ደርሶአል ። ከዘገባው መረዳት እንደተቻለው ፣

- የድርጅቱ ዋና ፀሐፊ ምርጫ ተካሂዷል ።
- ሴንት ቪንሴንት ፣ ግሬናደንስ ፣ ኩርአብቴ የተባሉ ሶስት አገሮች ለአባልነት ያቀረቡትን ጥያቄ አዳምጦ ፈቅዷል ።
- የኢንተርፖል ጠቅላይ ጸ/ቤት ከፓሪስ ወደ ሊዮን መዛወር ፀድቋል ።
- ያለ ተሟሉ ሥራ አስኪያጅ ኮሚቴ አባላትን መርጧል ፣
- በኢኮኖሚና በአደንዛዥ ዕፅ ስለሚፈፀመው ወንጀል ተወያይቶ ከውሣኔ ላይ ደርሶአል ።
- ከላይ በተጠቀሱትና በሌሎችም በርካታ ርዕሶች ላይ ውይይት ተካሂዶ ውሣኔ አሳልፎአል ።

.../

ዓመታዊ መዋጮ

ኢትዮጵያ ባለፈው ጊዜ በያመቱ ስትከፍል የቆየችው የአገልግሎት ክፍያ ሣይጨምር 9,998.79/ዘጠኝ ሺህ ዘጠኝ መቶ ዘጠና ስምንት ከሰባ ዘጠኝ የሲዊዝ ፍራንክ ነበር ። አሁን ግን በዋሽንግተን በተደረገው 54ኛ መደበኛ ሰብሰባ የመጨረሻው ክፍያ 12,000 /አሥራ ሁለት ሺህ/ የሲዊዝ ፍራንክ እንዲሆን በመወሰኑ የ1985 እና የ1986 ዓ.ም. የኢትዮጵያ ድርሻ መዋጮ ተጠናቆ ተከፍሎአል ።

ክፍል ስድስት

የትራፊክ ቁጥጥርና አደጋ ምርመራ

ሳይንስና ቴክኖሎጂ ከጊዜ ወደ ጊዜ ምጥቀት እያሳዩ በመምጣቱ በብዙ ሺ
ኪሎ ሜትር ተራርቀው የሚገኙትን ክፍለ አህጉራት በየብስ ፣ በባሕርና
በአየር ትራንስፖርት አማካይነት አንዱ ከሌላው በቀላሉ ሊገናኝና ሊያ
ቀራርብ ችሎአል ።

በተለያዩ ክፍለ አህጉራት የሚገኙትን ሕዝቦች ከማቀራረቡም ሌላ የም
ርት ውጤቶቻቸውን እንዲለዋወጡ አስችሎአቸዋል ። የቴክኖሎጂ የዕድገት
ገሥጋሴ ከፍተኛ ደረጃ የመድረሱን ያህል የትራንስፖርት እንቅስቃሴም
እያደገ በመምጣቱ በዓለም ላይ የመንገድ ትራፊክ አደጋ ከምንጊዜውም
በበለጠ ከፍተኛ የንብረትና የሕይወት ጥፋት ሲያደርስ ይታያል ።

በሐገራችንም ሆነ በየዕለቱ በሚፈፀመው የመንገድ ትራፊክ አደጋ በ
በብዙ ሺ በሚቆጠር ሕይወትና ንብረት ጉዳት በማድረስ ላይ ይገኛል፣
ይህም በኢኮኖሚያችን ላይ ተፅዕኖ እንደሚያደርስ አያጠራጥርም ።
በሐገሪቱ የሚመረቱት የእርሻ ውጤቶችና የተፈጥሮ ሀብቶች ፋብሪካዎቻ
ችን ወደሚገኙበት ክፍለ ሐገሮችና ከተሞች ሲጓጓዙ ፣ ከየፋብሪካዎቻ
ችን ደግሞ የምርት ውጤቶች በየክፍለ ሐገሩ ለሚኖረው ሕብረተሰብ
ፍጆታ እንዲውሉ በአብዛኛው የምንገለገለው በመንገድ ትራንስፖርት
በመሆኑ በዚያው አንፃር የትራፊክ እንቅስቃሴው እድገት ይታያል ። በመ
ሆኑም በመላው ሐገሪቱ ውስጥ የደረሱትን የትራፊክ አደጋዎች ምን
ያህል እንደሆኑ ፣ መንስዔያቸውም ምን እንደሆኑ በማወቅ በየዕለቱ
የሚያጋጥሙትን የትራፊክ አደጋዎች ተቋጅተው በዳታ መልክ ከተሰበሰቡ
በኋላ እንደአስፈላጊነቱ በመተንተን ወደፊት በዚህ መልኩ ለሚፈፀመው
የትራፊክ አደጋ የመፍትሔ ሐሳብ ለመጠቆምና እርምጃ አወሳሰድ አመቺ
ሁኔታን ለመፍጠር ታስቦ የተዘጋጀ ሪፖርት ነው ።

.../

በዚህ ሪፖርት የሚጠናቀረው መረጃ ለሕብረተሰቡም ሆነ ጉዳዩ ለሚመለ-
ከታቸው ክፍሎች ጠቀሜታ ያለው ከመሆኑም ሌላ የየሥራ ድርሻቸውን ለመ
ወጣት ያስችላቸዋል ። በተለይም ለፖሊስና ለመሐንዲሶች ፣ ለመምህራን፣
ለሕግ አውጭ ክፍሎች ፣ ለመድህን ዋስትና ድርጅቶች ለሚወስዱት ርምጃ
መሠረት ይሆናቸዋል ። ይኸውም ፖሊስ የአደጋውን አፈጻጸም በቦታ ፣
በሰዓት ፣ በአደጋው ዓይነት በመለየት ኃይሉና ድርጅቱን ለመመደብ ፣
መሐንዲሶቹም መንገዶችን እንዲያሻሽሉ ፣ በአዲስ መልክ እንዲሠሩ ፣
ምልክቶችና ማመልከቻዎች በተገቢው ቦታ እንዲተከሉ ፣ አስተማሪያቸም
ከተጨባጩ ሁኔታ በመነሣት የትራፊክ ደህንነት እንዲያስተምሩ ፣ ሕግ
አውጭዎቹም ትክክለኛውን የመንገድ አጠቃቀም ሥርዓት ለማስፈን የወጡ
ትን ሕጎች ለማሻሻል ጠቃሚ የሆኑ አዳዲስ ሕጎችን ለማውጣት ፣ የመ
ድህን ዋስትና ድርጅቶችም ክፍያቸውን ለመወሰን እንዲችሉና በተቀናጀ
አሠራር ውጤት ላይ እንዲደርሱ ይረዳል ።

በዚህም መሠረት በ1978 ዓ.ም. በሐገራችን ውስጥ ምን ያህል የት
ራፊክ አደጋዎች እንደ ተፈፀሙ የአደጋዎቹ መንስዔዎች ምን እንደሆኑ
በቁጥጥርና በምርመራ የተወሰደው አርምጃና የተገኘው ውጤት ለወደፊቱ
አደጋውን ለመከላከል ምን መደረግ እንዳለበት ሊጠቁሙ የሚችሉ እስታ
ትስቲካዊ መረጃዎች በልዩ ልዩ መልኩ ተቀናጅተው ከዚህ ቀጥለን እን
መለከታቸዋለን ።

3.1. <u>በ1978 የደረሰ የትራፊክ አደጋ</u>

ከአሥራ አራቱ ክፍላተ ሐገራት ፣ ከአዲስ አበባ ከተማና
ከአሰብ አስተዳደር በዓመቱ ውስጥ በስታትስቲክ ሠንጠረዥ
የተላለፈው የትራፊክ አደጋ ክስ ብዛት 5296 ነው ።

.../

ከቀረቡት 5296 አደጋዎች ውስጥ

1062 የሞት አደጋ

1347 ከባድ የአካል ጉዳት

986 ቀላል የአካል ጉዳት

1901 የንብረት ጉዳት አደጋዎች ደርሰዋል ።

<u>በደረሰው አደጋ በሚከተሉት ሰዎች ላይ የሞትና የአካል ጉዳት ደርሷል ።</u>

የአደጋው ዓይነት	በአሽከርካሪዎች	በተሳፋሪዎች	በእግረኞች	ድምር
የሞት አደጋ	88	420	750	1258
ከባድ የአካል ጉዳት	187	1082	1027	2296
ቀላል የአካል ጉዳት	149	1079	861	2089
ድምር	424	2581	2638	5643

ከሠንጠረዡ ላይ ለመመልከት እንደሚቻለው በ5643 ሰዎች ላይ የሞት ፣ ከባድና ቀላል የአካል ጉዳት ደርሷል ። ከዚሁ የምንገነዘበው የተሽከርካሪ አደጋ ለሰው ልጅ ሕይወት ምን ያህል መቅሰፍት እንደሆነ ነው። በመሆኑም አሽከርካሪዎች ሆኑ እግረኞች በእንቅስቃሴ በሚገኙበት ጊዜ በራሳቸውም ሆነ በሌላው ላይ አሰቃቂ አስከፊ አደጋ እንዳይደርስ የትራፊክ ደንብና የመንገድ አጠቃቀም ስርዓትን አክብረው መገኘት እንዳለባቸውና የትራፊክ ደህንነት እንዲሰፍን ኃላፊነት ያለባቸውም አካላት በማስተማር ፣ በቁጥጥርም ሆነ የመንገድ ድርጅቶች በማሟላት በኩል የማያቋርጥ እንቅስቃሴ ማድረግ እንዳለባቸው ነው ።

..../

3.2. በ1978 ለደረሰው የትራፊክ አደጋ መንስዔዎች

ለደረሰው የትራፊክ አደጋ መንስዔ የሆኑትን ከመግለጻችን በፊት በአጠቃላይ በትራፊክ እንቅስቃሴ ውስጥ ለሚፈጠረው የተሽከርካሪ አደጋ አብይ መንስዔ የሆኑትን ፍሬ ነገሮች ማንሣቱ ጠቃሚ ይሆናል ። እነዚህም ፍሬ ነገሮች ሶስት ናቸው ።

1. የሰዎች ጉድለት
2. የተሽከርካሪ ጉድለት
3. የአካባቢ ሁኔታ ተብለው ይጠራሉ ።

በሰዎች ጉድለት የሚደርሰውን የትራፊክ አደጋ በሁለት ከፍሎ ማየት ይቻላል ።

- በአሽከርካሪ ጉድለት
- በእግረኛ ጉድለት ናቸው ።

በመንገድ ተጠቃሚዎችና በአካባቢ ጉድለት የተፈፀሙ

<u>የትራፊክ አደጋዎች ብዛት ፲</u>

ተራ ቁጥር	ጉድለቶች	የአደጋው ብዛት
1	በቀቱር አሽከርካሪ ጉድለት	3317
2	በጋሪ ነጂ ጉድለት	5
3	በብስክሌት ነጂ ጉድለት	4
4	በእግረኛ ጉድለት	1431
5	በተሳፋሪ ጉድለት	153
6	በእንስሳት ጉድለት	24
7	በመንገድ ጉድለት	70
8	በተሽከርካሪ ጉድለት	239
9	በአየር ሁኔታ	39
10	ያልታወቀ	14
	ድምር :-	5296

.../

በሠንጠረዡ ላይ እንደተመለከተው ከፍተኛው አደጋ የተፈፀመው በአሽከርካሪዎች ጉድለት ሲሆን የተፈፀመውን አደጋ መንስዔ ምን እንደሆነ ከዚህ በታች በተመለከተው ሠንጠረዥ ላይ ቀርቧል ።

<u>በአሽከርካሪዎች ጉድለት የተፈፀሙት አደጋዎችና መንስዔዎቻቸው ፤</u>

ተራ ቁጥር	መንስዔ	የአደጋው ብዛት
1	በፍጥነት ማሽከርከር	1320
2	ቀኝ ይዞ ባለማሽከርከር	417
3	ያለ ጥንቃቄ በመታጠፍ	324
4	እግረኛ ማቋረጫ ላይ ባለመጠንቀቅ	322
5	ቅድሚያ ባለመስጠት	317
6	ርቀት ባለመጠበቅ	277
7	አላግባብ በመቅደም	102
8	ያለጥንቃቄ ወደኋላ በመንዳት	71
9	አላግባብ በመጫን	66
10	የትራፊክ ምልክቶች በመጣስ	32
11	አላግባብ በማቆም	29
12	ሰክሮ በመንዳት	19
13	ደክሞ በመንዳት	15
14	ያለመብራት በመንዳት	6
	ድ ም ር :-	3317

.../

በአሽከርካሪ ጉድለት የተፈፀሙ የትራፊክ አደጋዎች መንስዔ

በአሽከርካሪዎች ጉድለት 3317 አደጋዎች የደረሱ ሲሆን ፣ ለነዚህ አደጋዎች ዐቢይ መንስዔ የሆኑት በሠንጠረዡ በዝርዝር ተመልክተዋል ፡፡ ከነዚህም ውስጥ ከፍተኛ ጉዳት ያደረሱና በተደጋጋሚ ጊዜ ተፈጽመው የተገኙት 1ኛ/ በፍጥነት በመንዳት 1320 ፣ 2ኛ/ ቀኝ ይዞ ባለ መንዳት 417 ፣ 3ኛ/ ያለ ጥንቃቄ በመታጠፍ 324 ፣ 4ኛ/እግረኛ ማቋረጫ ላይ ባለመጠንቀቅ 322 ፣ 5ኛ/ ቅድሚያ ባለመስጠት 317 6ኛ/ ርቀት ባለመጠበቅ 277 ናቸው ፡፡ ከተራ ቁጥር 1 እስከ 6 የተመለከቱት የአደጋ መንስዔዎች ከፍተኛ ሆነው የተገኙ በመሆናቸው ከሌሎች ለየት ባለመልኩ ትኩረት የሚደረግባቸው ቢሆንም በቀሩት ጥፋቶች የደረሰው ጉዳት ቀላል እንዳልሆነ ከሠንጠረዡ በመመልከት መረዳት ይቻላል ፡፡

እንዳንዱ አሽከርካሪዎች በቂ የትራፊክ ሕጎችና ደንቦች ዕውቀትና የማሽከርከር ልምድ ቢኖራቸውም የኃላፊነት ስሜትን ፣ የማየትና የማመዛዘን ችሎታን ፣ በንቃትና በቅልጥፍና የማሽከርከር ብቃትን ፣ የሚቀንሱባቸው መለትም የሚያደነዝዙ ዕፆች ፣ የሚያደክሙ መድኃኒቶች፣ በመውሰድ በመንገድ በሚያዩት ሁኔታ በመመሰጥ ፣ ባለታይባይነትና ፣ በመቸኮር ስሜት ፣ ደከፋና መጠጥ ጠጥቶ በማሽከርከር ወዘተ... በመሳሰሉት ተሽከርካሪዎቻቸውን መቆጣጠር እያቃታቸው አደጋ ላይ ይወድቃሉ ፡፡

ከሠንጠረዡ ላይ እንደምናየው ዘወትር የሚደርሱት አደጋዎች አብዛኛዎቹ በአሽከርካሪዎች ጉድለት በመሆኑ የአደጋዎቹ መንስዔዎች ከዚህ ቀጥለን አንድ ባንድ እንመለከታቸዋለን ፡፡

.../

በፍጥነት በመንዳት

በአንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ በፍጥነት በመንዳት መንስዔ 1320 የትራፊክ አደጋዎች ተፈጽመዋል ይህም በአሽከርካሪዎች ጉድለት ከተፈጸሙት አደጋዎች ከፍተኛው ነው ::

አሽከርካሪዎች የትራንስፖርት ደንብ በመጣስ በከተማም ሆነ በገጠር ከተወሰነላቸው የፍጥነት ገደብ ውጭ በማሽከርከር አግረኞችንና እንስሳትን በመግጨትና ከግዑዝ አካሎች ጋር በመላተም በራሣቸውም ሆነ በሌሎች ላይ ከፍተኛ ጉዳት ሲያደርሱ ይታያሉ :: በፍጥነት በማሽከርከር የሚደርሰው ግጭት በጣም ከባድ በመሆኑ አሽከርካሪዎች የመንገዱና የጊዜው ሁኔታ ፣ የአካባቢው የትራፊክ መጠን ፣ በመንገድ ላይ ሊያጋጥሙ የሚችሉትን መሰናክሎች ሁሉ ግምት ውስጥ በማስገባት በጥንቃቄ መንዳት ይጠበቅባቸዋል ::

ቀኝ ይዞ ባለማሽከርከር

አሽከርካሪዎች ጤናማ ጉዞ በማድረግ ዕለታዊ ተግባራቸውን ማከናወን የሚችሉት ተገቢው የትራፊክ ሕግና ሥርዓት ሲያስከብሩ ብቻ ነው :: አንዳንድ አሽከርካሪዎች የተሽከርካሪ መንገድ እንደፈለጉት ሲጠቀሙበት ይታያል :: በተለይም ቀኝ ጠርዝ ይዞ ማሽከርከር ያለባቸው መሆኑን በመዘንጋት የመንገዱን መሐል ወይም የግራ መስመርን በመያዝ ከፊት ለፊት የሚመጣውን ተሽከርካሪ መንገድ በመዝጋት ለከፍተኛ ንብረትም ሆነ ሕይወት መጥፋት መንስዔ ይሆናሉ :: በዚህም መሠረት በዓመቱ ውስጥ ቀኝ ይዞ ባለማሽከርከር 417 አደጋዎች ተፈጽመዋል ::

ያለጥንቃቄ በመታጠፍ

በሠንጠረዡ ላይ እንደተመለከተው በዚህ አንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ አሽከርካሪዎች ያለጥንቃቄ በመታጠፍ 320 አደጋዎች አድርሷል ::

..../

አሽከርካሪዎች አቅጣጫቸውን ለመለወጥ ወይም የሚታጠፉበት አካባቢ
ከመድረሳቸው በፊት የሚጓዙበትን አቅጣጫ ቀኝ ወይም ግራ ጠርዝ
ያለ መያዝ ፣ ከበቂ ርቀት የፍሬን ወይም የእጅ ምልክት ባለማሣ
የትና በሚታጠፉበት መንገድ ተሽከርካሪ ያለመኖሩን ለሌሎች መን-
ገድ ተጠቃሚዎች እንቅፋት አለመሆናቸውን ሳያረጋግጡ ከጥንቃቄ
ውጭ ወዲያውኑ በመታጠፍ በእግረኞችና በተሽከርካሪዎች ላይ እንዲ
ሁም ከመንገድ በመውጣት ከግዑዝ አካሎች ጋር በመጋጨት ከባድ
አደጋ ያደርሳሉ ። ስለዚህ አሽከርካሪዎች ግዴታቸውንና ኃላፊነ
ታቸውን በመዘንጋት የሚያደርሱት ጥፋት ለመከላከል በቁጥጥሩ
ዘርፍ ጠንከር ያለ ርምጃ ለመውሰድ ድርጅትና የሰው ኃይል መጠ
ናከር ይኖርበታል ።

<u>እግረኛ ማቋረጫ ላይ ስለመጠንቀቅ</u>

አሽከርካሪዎች በእግረኛ ማቋረጫ ላይ ተገቢውን ጥንቃቄ ባለማድ
ረጋቸው መነሻ በዚሁ አንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ 322 አደጋዎች
ተፈጽመዋል ።

የዚህ ዓይነቱ የተሽከርካሪ አደጋ የሚከሰተው አሽከርካሪዎች
በእግረኛ ማቋረጫ ላይ ተገቢው ጥንቃቄ ባለማድረጋቸውና በማቋ
ረጥ ላይ ለሚገኙት እግረኞች ቅድሚያ ባለማሰጠት ነው ።

ስለዚህ አሽከርካሪዎች በእግረኛ ማቋረጫ መንገድ ላይ የሚያ
ቋርጡትን እግረኞች ቅድሚያ በመስጠት እንዲያሳልፉ ቢያደርጉ የአ
ደጋው ቁጥር እንደሚቀንስ አያጠራጥርም ።

<u>ቅድሚያ ባለመስጠት</u>

ቅድሚያ ባለመስጠት የደረሰው የተሽከርካሪ አደጋ ብዛት 317
ነው ። የአደጋው መነሻ አሽከርካሪዎች ወደፊት ለደረሰባቸውና

.../

ሊያደርሱት የሚችለውን አሰቃቂ አደጋ ባለመገንዘብ የሴኮንድ ትዕግ ሥት በማጣት ከትናገሸ ጥንቃቄ ጉድለትና ዝህዝላልነት ነው ። በተ ለይም በማቋረጫና በመስቀለኛ መንገዶች ላይ የቅድሚያ አሰጣጥን ሥርዓት ባለመከተል በሚፈፀመው የትራፊክ አደጋ የብዙ ሰዎች ሕይወ ትና ንብረት ሲያጠፋ ይታያል ።

ስለዚህ አሽከርካሪዎች የቅድሚያ አሰጣጥን ሥርዓት አውቀው ተግባራዊ ማድረግ የሚጠበቅባቸው ቢሆንም የቅድሚያ አሰጣጡ ሥርዓት እንዲከበር የማስተማሩና የመቆጣጠሩ ተግባር ቸል ሊባል የሚገባው ጉዳይ አይሆ ንም ።

ርቀት ባለመጠበቅ

ርቀት ባለመጠበቅ ምክንያት 277 የተሽከርካሪ አደጋዎች ደርሰዋል ። ይህም አደጋ አሽከርካሪዎች ተከታትለው በሚጓዙበት ጊዜ በመካከላቸው ያለምንም አደጋ ለመቆም የሚያስችል ሁኔታ በቂ ርቀት ጠብቀው ባለ መከተላቸው ምክንያት ከፊት ለፊት የሚሄደውን አሽከርካሪ አንዱ ሁኔታ ገጥሞት በድንገት ፍሬን ሲይዝ የሚፈፀም ነው ።

ስለዚህ እያንዳንዱ አሽከርካሪ የራሱን ፍጥነት ገምቶ ውስጥ በማስ ገባት ከፊት ለፊት ከሚሄደው ተሽከርካሪ ምን ያህል ርቀት ጠብቆ መከተል እንዳለበት ማወቅ ይኖርበታል ።

በእግረኞች ጉድለት የደረሰው የተሽከርካሪ አደጋ በሚመለከት

በዚህ ዓመት በእግረኞች ጉድለት የተፈፀመው የተሽከርካሪ አደጋ ብዛት 1431 ነው ።

ከላይ ለማየት እንደሞከርነው በአሽከርካሪዎች ጉድለት ከተፈፀመው የተሽከርካሪ አደጋ ቀጥሎ ከፍተኛውን ቁጥር ይዞ የሚገኘው የአደጋ

.../

ዓይነት በእግረኞች ጉድለት የደረሰው የተሽከርካሪ አደጋ ነው ።
ይህም በመሆኑ በሐገር አቀፍ ደረጃ በየወቅቱ የሚጠፋው ሕይወት ፣
አሲሲቢ በመሆኑ ለግንዛቤያችን እንዲረዳን ከዚህ ቀጥሎ የተመለከተ
ውን ማየት ጠቃሚ ይሆናል ።

እንደሚታወቀው ሁሉ በሐገራችን በገጠርም ሆነ በከተማ ያለው አብ ፣
ዛሬው ሕብረተሰብ የየዕለት ተግባሩን የሚያከናውነው በእግር እየተ-
ጓዘ ነው ። አሽከርካሪዎችም ቢሆኑ ተሽከርካሪዎቻቸውን በማቆም ገ
በቀን ለተወሰነ ሰዓት የግል ጉዳያቸውን ለማከናወን ወይም ለመዝና
ናት እግረኞች ሆነው ሲጓዙ እናያቸዋለን ። በመሆኑም እግረኞች ዘወ
ትር በትራፊክ እንቅስቃሴ ውስጥ እንዳሉ እንረዳለን ። ብዙሃኑ
እግረኞች የመንገዱ አጠቃቀምን ሥርዓትና የትራፊክ ደንብ ሲያከብሩ
አይቀሩ በተደጋጋሚ ጊዜ ለተሽከርካሪ አደጋ ይጋለጣሉ ። በሚደርሰ
ውም አደጋ እግረኞች ከተሽከርካሪዎች አነስ ኃይል የሌላቸው በመ
ሆኑ ከፍተኛ ጉዳት ይደርስባቸዋል ። የሰዎች ሥጋ ፣ አጥንት ፣
ደም ፣ ከብረት ከመስታወትና ከጎማ እንዲሁም ተሽከርካሪዎች ከሚ
ኖረው የገፊት ኃይል ጋር መቋቋም ስለማይችል በሰዎች ላይ የሚደር
ሰው ጉዳት እጅግ አሰቃቂ ነው ። በመሆኑም ሰዎች ከተሽከርካሪዎች
ጋር የሚያደርጉት ግጭቶች ሁሉ ከፍተኛ ጉዳት በሰዎች ላይ የሚያስ
ከትሉ ናቸው ።

እግረኞች በሐሳብ ተውጠው ተሽከርካሪ መንገድ ላይ መገኘት ፣ በግ
ዝህላልነት ያለጥንቃቄ ወጓዝ ፣ በድንገት መንገድ ማቋረጥ የመሳሰሉት
ከእግረኞች ላይ ለሚደርሱት አደጋዎች ዐቢይ መንስዔዎች ሲሆኑ ፣

ሀ/ የእግረኛ መንገድ ከተሽከርካሪ መንገድ ጎን ያለመሠራት

ለ/ ለከተማ አውቶቡስና ታክሲዎች የተለየ የማቆሚያ ሥፍራ
ያለመኖር ፣

.../

ሐ/ በየትምህርት ቤቱ ከሥርዓተ ትምህርት ጋር በማጣመር የመንገድ አጠቃቀም ዘዴና የትራፊክ እንቅስቃሴ ግን ዛቤ አለመስጠት ፣ ተጨማሪ አስተዋጽኦ ያደርጋሉ ::

እግረኞች የመንገድ ሥርዓትና ደንብ ተከትለው እንዲጓ ጓዙ በመጠኑም ቢሆን በተለያዩ ዘዴ ለማስተማር ቢሞ ከርም ችግሩ ሊቃለል አልቻለም ::

አሽከርካሪዎችም የእግረኞችን ደህንነት ለማረጋገጥ የበለጠ ኃላፊነት ያለባቸው በመሆኑ በመንገድ ላይ የሚያጋጥማቸውን መሰናክል በመገመት ጥንቃቄ በተሞላበት ሁኔታ እንዲያሽከረክሩ በማስተማርም ሆነ በቁጥ ጥሩ ዘርፍ የተወሰደው ርምጃ በቀላሉ የሚታይ አይደለም ::

በማስተማርም ሆነ በቁጥጥሩ ዘርፍ የተወሰደው እርምጃ የበለጠ አመ ርቂ ውጤት እንዲያስገኝ ጉዳዩ የሚመለከታቸው ክፍሎች ሁሉ በጋራ በየሙያ ዘርፋቸው ያላሰለሰ ጥረት ማድረግ ይጠበቅባቸዋል ::

<u>የአካባቢ ሁኔታን በሚመለከት</u>

የአካባቢ ሁኔታን በጥልቀት ለማየትና ለመመራመር በ3 ዋና ዋና ክፍሎች በመለየት ማየት ያስፈልጋል ፣ ይኸውም :—

ሀ/ መንገድ

ለ/ የመንገድ ድርጅት

ሐ/ የአየር ፀባይ ናቸው ::

በዓመቱ ውስጥ በመንገዶች ጉድለት የተፈጸመው የተሽከርካሪ አደጋ 70 ሲሆን በአየር ተፅዕኖ የደረሰው ደግሞ 39 የተሽከርካሪ አደጋዎች ናቸው ::

.../

በመንገድ ላይ የተሽከርካሪዎች ቁጥር እየጨመረና እያደገ በሄደ -
ቁጥር ቀደም ሲል የተሠሩት መንገዶች ካልተጠገኑ ፣ ካልተሻሻሉና
ካልሰፉ እንዲሁም ለኤሌክትሪክ ለውሃ ለስልክ መተላለፊያ ቱቦዎች
ለመቅበርና ለመዘርጋት እንዲያስችል ተብሎ የሚቆፈሩት የተሽከርካሪ
ዎች ሆነ የእግረኞች መንገዶች እንደነበሩ ሆነው ካልተስተካከሉና
ካልተሰሩ ተሽከርካሪው እግረኛውና እንስሳት ባለው መንገድ ተጨና
ንቀው መገልገል ስለሚገደዱ በዚውን ጊዜ በዚሁ መንስዔ የተሽከር
ካሪ አደጋዎች እየተዘወተሩ ለከፍተኛ ንብረትና ሕይወት መውደም
አስተዋጽኦቸው የላቀ ነው ።

የመንገድ ድርጅቶችም ማለትም የትራፊክ ፖሊስ ከተሞና ማመልከቻዎች
የተሽከርካሪ ማቆሚያ ሥፍራዎች ፣ የእግረኞች መንገድና ማቋረጫ
ዎች ፣ የመንገድ መብራቶች የመሳሰሉት ሲሆኑ ፣ የእነዚህም
አለመሠራትና አለመሟላት ለትራፊክ መጨናነቅ አስተዋጽኦ ከማድረ
ጋቸውም በላይ ለተሽከርካሪ አደጋ መንስዔ እንደሚሆኑ ታውቆ ትኩ
ረት ሊደረግባቸው ይገባል ።

በአየር ፀባይ ተጽዕኖ የደረሰው የተሽከርካሪ አደጋ በሠንጠረዡ
ላይ እንደተመለከተው በቁጥር አነስተኛ መሆኑን ብንገነዘብም ለተ
ለያዩ የተሽከርካሪ አደጋዎች አስተዋጽኦ እንደሚያደርግ የታወቀ
ነው ።

በክረምት ወራት ዝናብ ፣ ጉምና ጭጋግ ፣ በበጋ ወራት በገጠር
መንገዶች ላይ በነፋስ ኃይል የሚነሣ አቧራ ትዕይንትን ይቀን
ሳሉ ፣ በተጨማሪም በዝናብ ወቅት መንገዶች በውሃና በጭቃ ስለሚ
በከሉ የተሽከርካሪ ጎማዎች ከመንገድ ጋር የሚኖራቸው ግንኙነት
ስለሚቀንስ በቀላሉ በመንሸራተት ወይም ከመንገድ ውጭ በመውጣት
ለከባድ አደጋ ይጋለጣሉ ፡ ፡

..../

ስለዚህ ማሽከርከር ከባድ ኃላፊነት መሆኑን በመገንዘብ አሽከርካሪ ዎች የመንገዱን ሁኔታ የትራፊኩን እንቅስቃሴ በመንገድ ላይ ሊያጋ ጥሙ የሚችሉትን መሰናክሎችና የአየሩን ሁኔታ ከግምት ውስጥ በማ ስገባት በራሳቸውና በሌሎች የመንገድ ተጠቃሚዎች ሊደርስ የሚችለውን ጉዳት በማሰብ በጥንቃቄ ማሽከርከር ይጠበቅባቸዋል ።

ተሽከርካሪን በማቆለከት

ተሽከርካሪ ሰው ሠራሽ እንደመሆኑ መጠን በጥንቃቄና በእንክብካቤ ካልተያዘ በተለይም የደህንነቱ መጠበቂያ መሣሪያዎቹና አካሎቹ የሆ ኑትን መብራት ፣ ጎማ ፣ መሪ ፣ ፍሬን ፣ የፊትና የኋላ መስታ ወት ፣ የትዕይንት ማሣያ መስታወትና የዝናብ መጥረጊያ ወዘተ... የመሣሰሉትን አለማሟላትና በሚገባ አለመያዝ ባልተጠበቀ ጊዜና ቦታ ለአስከፊና ለአሰቃቂ አደጋ ከፍ ያለ አስተዋጽኦ አላቸው ።

በመሆኑም በዚህ ዓመት በተሽከርካሪዎች ጉድለት 239 የተሽከርካሪ አደጋዎች ተፈጽመዋል ። ተሽከርካሪዎች በየወቅቱ ካልታደሱና ጉድለ ታቸው በጊዜው ካልተጠገኑ በለሸታቸው እየጨመረ በመሄድ ለከባድና ለአስከፊ አደጋ ያጋልጣሉ ። አንዳንድ አሽከርካሪዎች ብዙውን ጊዜ የተሠራባቸውና ያለቁ ጎማቸው ከመንገዱ ላይ ያላቸው ግንኙ ነት በጣም ያነሰና መንገዱን ቆንጥጠው የማይዙ ፣ ኃይላቸው የቀ ነሰ መሆኑን እያወቁ ተሽከርካሪው በቀላሉ በዚሁ መንስዔ ተንሸ ራቶለአደጋ እንደሚጋለጥ እየተረዱ በአረጁ ጎማዎች ሲገለገሉ ይታ ያሉ ። በዚሁ መንስዔ በሚፈጠረው የተሽከርካሪ አደጋ ምክንያት ለተሽከርካሪው ዕድሳት ፣ ለሕክምና ፣ ለመለዋወጫ ዕቃ የሚውለውን ወጭ ብዙ እጥፍ ጎማዎች መግዛት መቻሉን አስቀድመው መገንዘብ ይኖርባቸዋል ።

.../

ስለዚህ አሽከርካሪዎች የተሽከርካሪዎቻቸውን ደህንነት ለማረጋገጥ የውስጥ አካሎቻቸውም ሆነ ጠቅላላ መዋቅራቸው በመለኪያ አጠባበቅና ብድርጅታቸው ጓላት አስተማማኝ ሆነው እንዲገኙ ያላሰለሰ ጥረት ማድረግ ከአሽከርካሪዎችም ሆነ ከተሽከርካሪዎች ባለቤቶች ይጠበቃል ::

<u>የተሣፋሪዎች ጉዳት በሚመለከት</u>

በተሣፋሪዎች ጉዳት 153 የተሽከርካሪ አደጋዎች ተፈጽሟል :: ተሣፋሪዎች ተሽከርካሪው ከተንቀሳቀሰ በኋላ ለመሣፈር ሆነ ለመውረድ በሚያደርጉት እንቅስቃሴ ለትራፊክ አደጋ ይጋለጣሉ :: ከዚህም ሌላ አንዳንድ በጭነት ተሽከርካሪዎች ላይ በረዳት ሾፌር ነት የሚያገለግሉ ግለሰቦች ከጥንቃቄ ጉድለት በሚፈጽሙት ተግባር ለአደጋ የሚጋለጡ በሥራም በድካም ፣ በእንቅልፍ ወዘተ... በመሣሰሉት ምክንያቶች ከተሽከርካሪው አካል ላይ እየወደቁ ከፍተኛ ጉዳት የደረሰባቸው ብዙዎች ናቸው :: እንዲሁም በእርሻ ትራክተሮች አካሉ ጥና በተጐታች ጋሪዎቻቸው ላይ ሰዎች ያለአገባብ እየተጫኑ በጭቃ ምክንያት የተሽከርካሪው ተጐታች እየተገለበጠና ከተሽከርካሪው አካል ላይ እየወደቁ ለተሽከርካሪዎች አደጋ የሚጋለጡት ሰዎች ቁጥር አነስተኛ አይደለም ::

ስለዚህ ተሣፋሪዎች ከሚደርስባቸው የትራፊክ አደጋ ለመጠበቅ ተገቢውን ጥንቃቄ ማድረግ የሚኖርባቸው መሆኑን ስንጠቅም አሽከርካሪዎችም የበኩላቸውን ጥንቃቄ ማድረግ እንደሚገባቸው መዘንጋት የለበትም ::

.../

<u>የጋሪና የበስክሌት አሽከርካሪዎችን በሚመለከት</u>

የጋሪና የበስክሌት አሽከርካሪዎች የትራፊክን ደንብና ሥርዓት ተከትለው የማያሽከረክሩ በመሆኑ አሰፍ አሰፍ አደጋ ሲደርስባቸውና ለተሽከርካሪ አደጋዎች ምክንያት ሲሆኑ ይታያል ። ስለዚህ የትራፊክ ፖሊስ አባሎች በየክልላቸው ከሚያደርጉት ቁጥጥር ባሻገር በሚያገኙት መድረክ ሁሉ በመጠቀም የትራፊክ ደንብና ሥርዓት እንዲከበር የማስተማር ኃላፊነት ይኖርባቸዋል ።

3.3. <u>አደጋ የአደረሱ አሽከርካሪዎች በዕድሜና በጾታ</u>

ዕድሜ	ብዛት	ጾታ	
		ወንድ	ሴት
ከ18 ዓመት በታች	78	78	=
ከ19–30	1887	1865	22
ከ31–40	2034	2009	25
ከ41–55	994	990	4
ከ56 ዓመት በላይ	171	169	2

<u>አደጋ ያደረሱ አሽከርካሪዎች በዕድሜና በጾታ ስንመለከት</u>

በዚህ ዓመት የደረሰው የተሽከርካሪ አደጋ የዕድሜ ክልላቸው ከ31–40 ባሉት አሽከርካሪዎች 2034 አደጋዎች ሊደርሱ ችለዋል ። ከዚህም ውስጥ ወንዶች 2009 ፣ ሴቶች ደግሞ 25 ሆነው ተገኝተዋል ። እንዲሁም የዕድሜ ክልላቸው ከ19–30 በሆኑት አሽከርካሪዎች 1887 አደጋዎች ሲደርሱ 1865 ወንዶች 22 ሴቶች መሆናቸው ተረጋግጠዋል ።

.../

ከ18 ዓመት በታች የሆኑ አሽከርካሪዎች የቀተር ተሽከርካሪ ማሽከ
ርከር እንደማይችሉ የትራንስፖርት ደንብ ገልጽ አድርጉ አስቀምጦ
ታል ። ነገር ግን ከወላጆቻቸው ፈቃድ ውጭ የቤት አውቶሞቢል በመ
ውሰድ ፣ በጋራዥ የቆሙትን ለሙከራና ለፍቷ በማለትና በመንገድ
የቆሙ ተሽከርካሪዎችን በማንቀሳቀስ እንደዚሁም ተራ ብስክሌት ከማ
ሽከርከር 78 አደጋዎች አድርሰዋል ። ከ19–30 ባለው የዕድሜ
ክልል ውስጥ ያሉት አሽከርካሪዎች ብዙውን ጊዜ ለመታየት በሚያደ
ርጉት መናኪከር አደጋው ሊያስከትል የሚችለውን ጉዳት ባለመረዳት፣
በመንገድ ላይ በሚያዩት አንዳንድ ነገሮች በመመሰጥ ፣ የትራፊክ
ደንቦችና ሕጎች ጠንቅቀ ባለማወቅና በችሎታ ማነስ በመሣሰሉት ምክ
ንያት አደጋ ያደርሳሉ ።

ከ31–40 ባለው የዕድሜ ክልል ውስጥ በሚገኙት አሽከርካሪዎችም
የሚደርሰው አደጋ በከፍተኛ ደረጃ ከሌሎች ሁሉ በልጦ ይገኛል ።
ይህም የሚያሳየን በዚህ ዕድሜ ክልል ውስጥ ያሉት አሽከርካሪዎች
አብዛኛዎቹ ከተሽከርካሪዎቻቸውና ከትራንስፖርት ደንብ ጋር በሚገባ
የማይተዋወቁ ፣ ቢያውቁም ከችሎታ ማነስ እንደሆነ ነው ።

ከ41–55 ባለው የዕድሜ ክልል ውስጥ የሚገኙት አሽከርካሪዎች
ብዙውን ጊዜ በሃሳብ የመዋጥ ሁኔታ ስለሚያጋጥማቸውና የትራንስፖ
ርት ደንብ ዕውቀታቸውም ውስን እንደሆነ ይገመታል ። ከ56 ዓመት
ዕድሜ በላይ ክልል ውስጥ የሚገኙ አሽከርካሪዎች በአዕምሮም ሆነ
በአካል ያላቸው ጥንካሬ አስተማማኝ ባለመሆኑ ተሽከርካሪዎቻቸውን
ለመቆጣጠር ይሳናቸዋል ። ከዚህም ሌላ አቅጣጫ ለመቀየር ወይም
ለመታጠፍ በሚቃረቡበት ጊዜ የትራፊኩን እንቅስቃሴ ተመለከተው
ወዲያውኑ ርምጃ ለመውሰድ ሳይችሉ እየቀሩ በሚያሣዩት መጠራጠር
ለአደጋ ይጋለጣሉ ።

.../

በአጠቃላይ በቅልጥፍና ተሽከርካሪያቸውን ለመቆጣጠር ስለማይችሉና የትራፊክ ደንቦችና ሕጎችን እየዘነጉ ለአንዳንዱ የተሽከርካሪ አደጋዎች መንስዔ እንደሚሆኑ ለማወቅ ተችሏል ::

3.4. በየአደጋው ዓይነት የደረሰው የትራፊክ አደጋ ብዛት

ተራ ቁጥር	የአደጋው ዓይነት	የአደጋው ብዛት
1	ተሽከርካሪ ከተሽከርካሪ ጋር ግጭት	1508
2	ተሽከርካሪ ከቆመ ተሽከርካሪ ጋር ግጭት	102
3	ተሽከርካሪ ከማይንቀሳቀስ ጋር ግጭት	192
4	ተሽከርካሪ ከእግረኛ ጋርግጭት	2443
5	ተሽከርካሪ ከእንስሳ ጋር ግጭት	51
6	የተሽከርካሪ መገልበጥ	941
7	ተሳፋሪ ከተሽከርካሪ ላይ መውደቅ	259
	ድምር :-	5296

ከዚህ በላይ የተመለከተው ሠንጠረዥ በመላ አገሪቱ የደረሱትን አደጋዎች በአደጋ ዓይነትና ብዛት ተጠቃሎ የቀረበ ሲሆን በእያንዳንዱ ክፍላተ ሐገር በአዲስ አበባ ከተማና በአሰብ አስተዳደር የደረሰውን በአደጋው ዓይነትና ብዛት እንደሚከተለው ሆኖ እናገኘዋለን ::

.../

3.5. በየክፍለ ሐገሩ በአዲስ አበባ ከተማና በአሰብ አስተዳደር የደረሰው የአደጋ ዓይነትና ብዛት

ተራ ቁጥር	ክ/ሐገር	ተሽከርካሪ ከተሽከርካሪ	ተሽከርካሪ ከቆመ ተሽከርካሪ ጋር	ተሽ/ከማይ ን ቁሳቁስ ጋር	ተሽከርካሪ ከእግረኛ ጋር ግጭት	የተሽከርካሪ መገልበጥ	ተሽከርካሪ ከእንስሳ ጋር	ተሣፋሪ ከተሽከርካሪ ላይ መውደቅ	ድምር
1	አ/አበባ	677	–	–	926	–	–	36	1639
2	ሸዋ	204	26	33	485	251	20	55	1074
3	ኤርትራ	222	46	75	319	91	3	35	791
4	ሐረርጌ	42	4	13	157	121	5	20	362
5	ወሎ	57	2	15	131	98	2	18	323
6	ጐጃም	9	5	5	59	60	7	14	159
7	ከፋ	5	5	6	62	45	–	12	135
8	ጐንደር	10	1	7	60	34	7	7	126
9	ሲዳሞ	11	–	3	50	45	1	16	126
10	ትግራይ	3	3	10	58	15	–	13	102
11	አሰብ	27	4	3	28	22	–	5	89
12	ባሌ	7	2	4	18	44	1	8	84

.../

ተራ ቁጥር	ክ/ሐገር	ተሽከርካሪ ከተሽከርካሪ ጋር	ተሽከርካሪ ከቆመ ተሽ ከርካሪ ጋር	ተሽ/ከማይን ቀሣቀስ ጋር	ተሽከርካሪ ከእግረኛ ጋር ግጭት	የተሽከርካሪ መገልበጥ	ተሽከርካሪ ከእንስሳ ጋር	ተሣፋሪ ከተ ሽከርካሪ ላይ መውደቅ	ድምር
13	አርሲ	8	4	9	35	21	1	2	80
14	ወለጋ	17	_	3	21	32	_	6	79
15	ኢሉባቦር	5	=	_	16	38	4	2	65
16	ጎጃም	4	=	6	18	24	=	10	62
	ድምር :-	1308	102	192	2443	941	51	259	5296

የተፈጸሙትን የትራፊክ አደጋዎች ዓይነት ተንትነው በሠንጠረዡ ላይ እንደተመለከቱት በቁጥር ከፍተኛውን ደረጃ የያዘው የአደጋ ዓይነት ተሽከርካሪ ከእግረኛ ግጭትና ተሽከርካሪ ከተሽከርካሪ ግጭት ሲሆን ተከታይ ሆኖ የተመለከተው የተሽከርካሪ መገልበጥ ነው ። ከዚህ በላይ የተመለከቱት የተሽከርካሪ አደጋዎች ዘወትር የሚፈፀሙና ከፍተኛ ጉዳት የሚያደርሱ መሆናቸው በሠንጠረዡ ላይ ከተመለከተው ቁጥር መረዳት ይቻላል ።

በክፍለ ሐገር ደረጃ በአደጋው ዓይነት ተተንትኖ ሲታይ በአዲስ አበባ ተሽከርካሪ ከእግረኛ ጋር ግጭት 926 ፣ ተሽከርካሪ ከተሽከርካሪ ግጭት ደግሞ 677 ሲሆን በሸዋ ክፍለ ሐገር ተሽከርካሪ ከእግረኛ ግጭት 485 እንዲሁም የተሽከርካሪ መገልበጥ 251 በመሆን ከፍተኛውን የአደጋ ብዛት ይዞ ይገኛል ። የኤርትራና የሐረርጌ ክፍለ ሐገሮች ስንመለከትም በኤርትራ ክፍለ ሐገር ተሽከርካሪ ከእግረኛ ግጭት 319 ተሽከርካሪ ከተሽከርካሪ ግጭት 222 አደጋዎች ሲደርሱ ፣ በሐረርጌ ደግሞ ተሽከርካሪ ከእግረኛ ግጭት 157 ፣ የተሽከርካሪ መገልበጥ 121 አደጋዎች ደርሰዋል ። እነዚህም አደጋዎች ከሚታዩት ሌሎች የተሽከርካሪ አደጋዎች ተዘውትረው እንደሚፈጸሙ እንገነዘባለን ።

በአጠቃላይ ወሰኑ በ14ቱ ክ/ሐገር ፣ በአዲስ አበባና በአሰብ አስተዳደር ያለውን በአደጋው ዓይነት ጎልቶ የሚታየው ተሽከርካሪ ከእግረኛ ግጭት 2443 ሲሆን ተሽከርካሪ ከተሽከርካሪ ግጭት ደግሞ 1308 እንዲሁም የተሽከርካሪ መገልበጥ 941 ሆኖ እንመለከታለን ።

ስለዚህ በእግረኛ ግጭት ፣ ተሽከርካሪ ከተሽከርካሪ ግጭት ፣ በተሽከርካሪ መገልበጥ ፣ እንዲሁም በሌሎች የአደጋ ዓይነቶች የሚጠፋው የሰው ሕይወት ፣ በአካል ላይ የሚደርሰው ጉዳትና የሚወድመው ንብረት በቀላሉ የሚታይ አይደለም ።

.../

3.6. አደጋ የደረሰው ወቅት ተሽከርካሪዎች ዓይነትና ያስከተሉት ጉዳት

የአደጋው ዓይነት	[illegible]	ታክሲ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ጋሪ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
የሞት አደጋ	87	50	170	270	3	49	9	3	6	20	243	128	5	19
ከባድ የአካል ጉዳት	229	99	168	256	1	30	17	26	13	16	331	112	11	38
ቀላል " "	258	146	97	114	1	6	17	18	10	7	231	61	8	12
የንብረት "	293	112	181	468	=	16	8	4	5	4	575	171	17	47
ድምር :-	867	407	616	1108	5	101	51	51	34	47	1380	472	41	116

.../

ቁጥር ተሽከርካሪዎች ያደረሱት ጉዳት

በሐገር አቀፍ ደረጃ ከፍተኛ እንቅስቃሴ የሚታይባቸው የሕዝብ ማመላለሻ ፣ የጭነትና የመንግሥት ተሽከርካሪዎች መሆናቸው ይታወቃል ። በዚህ መሠረት የመንግሥት ተሽከርካሪዎች 1380 የጭነት ማመላለሻ ተሽከርካሪዎች 1108 ፣ የቤት አውቶሞቢል 897 ፣ እንዲሁም የሕዝብ ማመላለሻ ተሽከርካሪዎች 616 የሞት ፣ የአካልና የንብረት ጉዳት አድርሰዋል ። በሠንጠረዡ ላይ እንደተመለከተው የአደጋው ብዛት በከፍተኛ ቁጥር አድጐ የሚታየው በመንግሥት ተሽከርካሪዎች ላይ ሲሆን በሁለተኛ ደረጃ ደግሞ በጭነት ማመላለሻዎች ማለትም የኮድ ቁጥራቸው 3 በሆኑት የጭነት ተሽከርካሪዎች ነው ። የመንግሥት የሚለው ኮለን የኮድ ቁጥር 4 ሆኖ የጭነት አውቶሞቢልና በአውቶቡስ ይጠቃለላል ። የሕዝብ ማመላለሻም እንደጭነት ማመላለሻ የኮድ ቁጥር 3 የተሰጣቸውን ብቻ የሚመለከት ሲሆን በንብረትነት የመንግሥትና የግል የሚያጠቃልሉ ናቸው ።

ከላይ በተገለጹት ተሽከርካሪዎች የተፈፀመው አደጋ ጐልቶ ይታይ እንጂ በሌሎች ተሽከርካሪዎች የደረሰው የተሽከርካሪ አደጋ ሠንጠረዡን በመመልከት ግንዛቤ ማግኘት ይቻላል ። ታክሲ በከፊል ፣ ልዩ ልዩ ተንቀሳቃሽ ፣ ቢሶር ፣ የመለዩ ለቢሽ ሁሉ ከላይ መንግሥት በሚለው ኮለን ሥር አይጠቃለሉ እንጂ በመንግሥት ወጪ ተገዝተው ለተገቢው ግልጋሎት ወደሀገር ውስጥ የገቡ የመንግሥት ንብረት የሆኑ ናቸው ።

.../

3.7. በየክፍለ ሐገሩ በሰውና በንብረት ላይ የደረሰ ጉዳት

ተራ ቁጥር	ክ/ሐገሩ	የሞት አደጋ	ከባድ የአ ካል ጉዳት	ቀላል የአ ካል ጉዳት	የንብረት ጉዳት	ጠቅላላ ድምር
1	አ/አበባ	147	355	478	659	1639
2	ሸዋ	235	344	112	333	1074
3	ኤርትራ	92	189	185	325	791
4	ሐረርጌ	112	126	51	73	362
5	ወሎ	86	59	27	151	323
6	ጉጃም	39	39	17	64	159
7	ከፋ	47	41	15	32	135
8	ጎንደር	44	32	21	29	126
9	ሲዳሞ	54	27	17	28	126
10	ትግራይ	40	33	15	14	102
11	አሰብ	14	28	5	42	89
12	ባሌ	18	8	8	50	84
13	አርሲ	21	19	12	28	80
14	ወለጋ	37	13	5	24	79
15	ኢሉባቦር	18	18	7	22	65
16	ጋሙጎፋ	8	16	11	27	62
	ድምር	1062	1347	986	1901	5296

በ14 ቱ ክ/ሐገሮች በአዲስ አበባ ከተማና በአሰብ አስተዳደር የተፈፀሙት የትራፊክ አደጋዎች በሠንጠረዡ ላይ በተመለከተው መሠረት አዲስ አበባ ፣ ሸዋ ፣ ኤርትራ ፣ ሐረርጌ ከፍተኛውን የትራፊክ አደጋ እንደተፈፀመባቸው ለማወቅ ተችሏል ።

.../

በተለይም የሐገሪቱ ርዕሰ ከተማ በሆነችው አዲስ አበባ ውስጥ ከፍተኛ የትራፊክ አደጋዎች ተፈጽሟል ። የአደጋዎቹ መንስዔዎች ቀደም ሲል የተገለፁ ሲሆን በተጨማሪ ለአብዛኛዎቹ የትራፊክ አደጋዎች አስተዋጽዖ የሚያደርጉት የሚከተሉት ናቸው ።

እንደሚታወቀው ሁሉ አዲስ አበባ ከተማ ዓለም አቀፍ ግንኙነት የሚደረግባት ፣ የተለያዩ ሐገሮች ዲፕሎማቲኮች ፣ ኢንተርናሽናል ድርጅቶች የሚገኙበት ከመሆኑም ሌላ ፣ ብሔራዊ ርዕሰ ከተማችን በመሆኗ ፖሊቲካዊ ፣ ኢኮኖሚያዊና ማኅበራዊ እንቅስቃሴዎች የሚካሄዱባት ፣ ትላልቅ ኢንዱስትሪዎችና ተቋሞች የተመሠረቱባት የሐገሪቱ እንብርት ነች ።

በዚህም መሠረት ለሚደረገው ሁለገብ እንቅስቃሴ የዘመኑ ቴክኖሎጂ ያፈራቸው ተሽከርካሪዎች በአብዛኛው በዚች ከተማ ውስጥ ይገኛሉ ። የከተማው ነዋሪ ሕዝብ ብዛትም እየጨመረ በመሄዱ ላይ ነው ፣ በሚደረገው እንቅስቃሴም አኳያም የመንገድ ትራንስፖርት ከፍተኛውን ደረጃ ይዞ ይገኛል ። ይህም በመሆኑ በየዕለቱ ለሚደረገው እንቅስቃሴ የመንገድ ትራንስፖርቱ ዘርፍ ከፍተኛውን ሚና ስለሚጫወት በከተማይቱ ውስጥ ከፍተኛ የትራፊክ እንቅስቃሴ ይታያል ። በዚህም እንቅስቃሴ የትራፊክ እውክታዎች እየተፈጠሩ ከፍተኛ የትራፊክ አደጋዎች ይፈፀማሉ ። ከከተማይቱ ዕድገት ከነዋሪው ሕዝብና ከተሽከርካሪዎች ከጊዜ ወደ ጊዜ መጨመር አኳያ የመንገድ ድርጅት አብሮ ዕድገት ባለማሣየቱ ለትራፊክ አደጋ መጠመር አስተዋጽኦ አድርጓል ።

ከአዲስ አበባ ቀጥሎ የትራፊክ እንቅስቃሴ የሚታየው በሸዋ ክ/ሐገር ነው ። ክ/ሐገሩ ብዙ የልማት ተቋሞች ያሉበት ከመሆኑም ባሻገር ለ14ቱ ክፍላተ ሐገሮች መሸጋገሪያ የሆኑ ትላልቅ መንገዶች የተዘረጉበትና ከ14ቱ ክ/ሐገራትና ከአሰብ አስተዳደር ወደ አዲስ አበባ የሚመጡት ከአዲስ አበባ የሚወጡት ተሽከርካሪዎች ክፍለ ሐገሩን ሳያቋርጡ አያልፉም ። በመሆኑም ከ14ቱ ክ/ሐገሮችና ከአሰብ

.../

አስተዳደር ለልዩ ልዩ የኢኮኖሚ ዘርፎች ጠቀሜታ የሚውልና የማኅበራ
ዊም ሆነ የልማት ዘርፎ በተመለከተም የሚደረገው እንቅስቃሴ በአብዛ
ኛው በመንገድ ትራንስፖርት እየተደገፈ በመሆኑ በዚያው አኳያ የትራ
ፊክ አደጋውም ከፍተኛ ሆኖ ይታያል ። ኤርትራና ጠረርጌ ከቀሩት
ከፍለ ሐገሮች በበለጠ ሁለገብ እንቅስቃሴ ያላቸው እንደመሆኑ መጠን
በዚያው አኳያ የተሽከርካሪ አደጋዎች እንደሚዘወተሩ ለማወቅ ተችሏል፣
በተለይም የኤርትራ ክ/ሐገር ሐገራችንን ከውጭ ዓለም በባሕር የሚያገ-
ናኝ የወደብ በር ያለው በመሆኑ ከፍተኛ እንቅስቃሴ የሚደረግበት
ሲሆን ጠረርጌም በቆዳ ስፋቱ ከፍተኛውን ደረጃ የመያዙን ያህል የት
ራፊክ እንቅስቃሴውም በዚያው አኳያ አድጉ የአደጋው ብዛት ከሌሎች
ከፍለ ሐገሮች በለጠ ሊገኝ ችሏል ።

በወሎ ፣ በጎጃም ፣ በከፋ ፣ በጎንደርና ሲዳሞ በመሣሰሉት ከፍለ
ሐገሮች ላይ የደረሰው የትራፊክ አደጋ በቀላሉ የሚታይ አይደለም፡፡
በተለይም ወሎ ከፍለ ሐገር የሀገራችን የኘው የባሕር በር የሚገ
ኝበት የአሰብ አስተዳደር መሸጋገሪያ በመሆኗና ከፍተኛ የትራፊክ
እንቅስቃሴ ስላለበት የተፈፀመው የትራፊክ አደጋ ከፍተኛ እንደሆነ
እንመለከታለን ።

..../

3.8. በየክፍለ ሐገሩ በየወሩ የተፈፀሙ የትራፊክ አደጋዎች

ተራ ቁጥር	ክ/ሐገሩ	ሚያዝያ	ግንቦት	ሰኔ	ሐምሌ	ነሐሴ	መስከረም	ጥቅምት	ህዳር	ታኅሣሥ	ጥር	የካቲት	መጋቢት	ድምር
1	አ/አበባ	83	99	70	134	182	167	167	126	134	143	183	151	1639
2	ሸዋ	84	85	67	104	109	78	78	95	83	87	92	112	1074
3	ኤርትራ	79	69	77	67	65	65	82	58	69	70	63	27	791
4	ሐረርጌ	30	30	30	28	42	29	30	38	29	21	30	25	352
5	ወሎ	24	21	40	23	28	32	26	29	19	39	22	20	323
6	ጎጃም	10	13	21	12	14	8	10	11	17	11	12	20	559
7	ከፋ	4	13	7	12	10	9	11	11	13	19	15	11	135
8	ጎንደር	4	6	11	5	8	16	11	11	19	11	16	8	126
9	ሲዳሞ	7	14	8	12	8	10	9	14	12	6	20	6	126
10	ትግራይ	7	7	9	10	15	10	7	12	3	7	10	5	102
11	አሰብ	7	5	3	7	2	4	12	16	11	7	7	8	89

.../

ተራ ቁጥር	ክ/ሐገሩ	ሚያዝያ	ግንቦት	ሰኔ	ሐምሌ	ነሐሴ	መስከረም	ጥቅምት	ህዳር	ታኅሣሥ	ጥር	የካቲት	መጋቢት	ድምር
12	ባሌ	7	9	8	7	4	8	4	7	8	11	5	6	84
13	አርሲ	2	5	8	12	4	5	1	3	8	11	10	11	80
14	ወለጋ	5	11	9	3	6	5	10	4	5	5	7	9	79
15	ኢሉባቦር	6	7	6	7	9	2	9	–	3	6	5	5	65
16	ጋሙጎፋ	6	2	4	9	5	2	9	4	4	6	5	6	62
	ድምር :-	395	396	378	452	511	450	476	439	437	460	502	430	5096

በ14ቱ ክፍለ ሐገር በአዲስ አበባና በአሰብ አስተዳደር የተፈፀሙት የትራፊክ አደጋዎች በየወሩ ተተንትነው በሠንጠረዡ ላይ ተመልክተዋል ።

ሠንጠረዡን በመመልከት መረዳት እንደሚቻለው አደጋው የሚዘወተርባቸው ወራቶች በሕዳር ፣ በጥር ፣ በየካቲት ፣ በመጋቢት ፣ በሰኔና በነሐሴ ውስጥ ነው ። በክፍለ ሐገር ደረጃ የተመለከትን እንደሆነ በአዲስ አበባ የካቲት ነሐሴ ፣ በሸዋ መጋቢትና ነሐሴ ፣ ኤርትራ ጥቅምትና ሚያዝያ ፣ ሐረርጌ ህዳርና ነሐሴ ፣ ወሎ ጥርና ሰኔ ፣ ጉጃም ሰኔና መጋቢት ውስጥ ከፍተኛ አደጋ የተፈፀመባቸው ሲሆኑ የቀሩት ክፍላተ ሐገራትም አልፎ አልፎ ቢለያዩም አብዛኛዎቹ ተመሳሳይነት አላቸው ።

በመሆኑም የአብዛኛው ክፍለ ሐገሮች የትራፊክ እንቅስቃሴ ጎልቶ የሚታየው ከአርሲ ክፍለ ኢኮኖሚው የሚገኘው ውጤት ወደተፈለገበት ሥፍራ ለማመላለስ በሚደረግ እንቅስቃሴና በየክፍለ ሐገሩ የሚገኘውን ሕብረተሰብ ፍጆታ ለማርካት ከአምራች ኢንዱስትሪያችና ከመሠረታዊ ዕቃ ማከፋፈያ ድርጅቶች አስፈላጊ የሆኑ ዕቃዎችን ለማጓጓዝ በሚደረግ ጥረት ነው ። ይህም በመሆኑ የአርሲ ሰብል ተሰብስቦ ለገበያ በሚቀርብባቸው ወራቶችና በክረምት የትራፊክ አደጋው ከፍ ብሎ ይገኛል ።

እንደሚታወቀው ሁሉ ሰኔ ፣ ሐምሌና ነሐሴ አብዛኛውን ጊዜ የዝናብ ወራቶች ሲሆኑ ጥር ፣ የካቲት ፣ መጋቢት ደግሞ የገጠሩ አምራች ዜጋ ሰብሉን ሰብስቦ በማጠናቀቅ ለገበያ የሚያቀርብበት ወቅት ነው ። ይህም በክረምቱ ወራቶች ደመናና ጭጋግ እንዲሁም ዝናብ የሚበዛበት ሲሆን በበጋ ወራት ደግሞ ነፋስና አቧራ አልፎ አልፎ እንደሚያጋጥም እሙን ነው ። ስለሆነም በክረምቱ ወራት የተበረበሩት የተሸከርካሪ መንገዶች በውሃ ተቆለተው ፣ ያልተበረበሩት ደግሞ በጭቃና

.../

በውሃ ስለሚለወሱና ስለሚረጥቡ ፣ እንዲሁም ወቅቱ በሚያስከትለው ኃይለኛ ዝናብ ደመናና ጭጋግ ዕይታን ወሰን ስለሚያደርገው ለአደጋ ምክንያት ይሆናሉ ። በበጋ ወራትም የመንገዱና የአየሩ ሁኔታ በመጠኑም ቢሆን ለአደጋ አስተዋፅኦ ያደርጋል ። በአጠቃላይ ከላይ በተጠቀሱት ወራቶች የሚፈፀመው አደጋ ከሌሎች ወራቶች አመዝኖ የሚታይበት ዐቢይ ምክንያቶች የተገለፀው ሲሆን በቀሩት ወራቶች ላይ የሚፈፀመውን አጠቃላይ የትራፊክ እንቅስቃሴ አውከታዎች በሙሉ መገለጽ አስቸጋሪ ቢሆንም ከተሽከርካሪዎች ፣ ከመንገድ ድርጅቶች፣ ከአካባቢ ሁኔታዎች ፣ እንዲሁም ከአሽከርካሪዎች ፣ ከአገረኞች፣ ጉድለት ለይቶ ማየት አይቻልም ።

3.9. በመላው ሐገሪቱ በቀን የደረሱትን የትራፊክ አደጋዎች

ተራ ቁጥር	ቀን	ብዛት
1	ሰኞ	821
2	ማክሰኞ	751
3	ረቡዕ	749
4	ሐሙስ	818
5	ዓርብ	750
6	ቅዳሜ	887
7	እሑድ	520
	ድምር :-	5296

.../

በአንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ የደረሰው የተሽከርካሪ አደጋ በየቀኑ ተተንትኖ ሲታይ

በመላው ሐገሪቱ በአንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ ከሰኞ እስከ እሁድ ባሉት
ቀኖች 5296 አደጋዎች የደረሱ ሲሆን ፣ ከዚሁ ውስጥ ቅዳሜ 887፣
ሰኞ 821 ፣ ሐሙስ 817 አደጋዎች ተፈጽመዋል ። በ3ቱም ቀኖች
ያለው የትራፊክ አደጋ ብዛት ከቀሩት ቀኖች ብልጫ ያለው መሆኑን
ነው ። ይህም ሊሆን የቻለው :-

- ሰኞና ቅዳሜ የሳምንቱ የሥራ መጀመሪያና መጨረሻ ቀኖች
- ቅዳሜ በከፊል የዕረፍት ቀንና የሠርግ በዓል የሚፈፀምበት
- በአብዛኛው ሥፍራ የገበያ ቀኖች በመሆናቸው የትራፊክ እን
  ቅስቃሴው ከሌሎች ሰናቶች ከፍ ብሉ በመገኘቱ ነው ።

ሰኞ በመላው ሐገሪቱ ውስጥ የሥራ መጀመሪያ ቀን ሲሆን ፣ ቅዳሜ
ደግሞ የሥራ ቀኖች አልቀው ሠራተኛውና ተማሪው ለዕረፍት የሚሠማራ
በት የሳምንቱ መጨረሻ ቀን ነው ። በመሆኑም ቅዳሜ ከሰዓት በኋላ
ለመገበያየት ፣ ለሠርግ በዓልና ለመዝናናት የኘሮግራም ጥበት ስለ
ሚኖር በአለው ጊዜ ለመጠቀም በሚፈጠረው የትራፊክ መጨናነቅና በዚ
ሁም ምክንያት በሚፈጠረው የአነዳድ ስህተት የትራፊክ አደጋው በልጦ
ተገኝቷል ።
ሳምንቱን ሙሉ በሥራ የደከመውን ቅዳሜ ከሰዓት በኋላና እሁድ ፣
አዕምሮና አካሉን ለማዝናናት ሲባል በሚደረጉ አንዳንድ ድርጊቶች
መንበዒ አእምሮዎ ሀነ መላው አካሉ ሊደክም ስለሚችል በሰኞ ዕለት
በሚደረገው እንቅስቃሴ ላይ ተፅዕኖ ስለሚኖረውና በተጨማሪም በአብ
ዛኛው ሥፍራዎች የገበያ ዕለት በመሆኑ በትራፊክ እንቅስቃሴው ከፍ
ተኛነት አደጋው ከፍ ሊል ችሏል ።

አሁንን የተመለከትን እንደሆነ ከሳምንቱ ቀናቶች ሁሉ አደጋው
እጅግ ቀንሶ ይገኛል ። ለዚህም ዋነኛ ምክንያት የሆነው የተሽ
ከርካሪዎች ገዥና የነዳጅ አጠቃቀም የወጣው አዋጅ ተግባራዊ በመ
ደረጉ የትራፊክ እንቅስቃሴው ካለፉት ዓመታት በጣም ቅንሶ በመገ
ኘቱ ነው ።

..../

በየንዳንዱ ክ/ሐገር ፣ በአዲስ አበባ ከተማና በአሰብ አስተዳደር በየትኛው ቀን ከፍተኛው የትራፊክ አደጋ እንደደረሰ ከሚከተለው ሠንጠረዥ መረዳት ይቻላል ።

ተራ ቁጥር	ክ/ሐገሩ	ሰኞ	ማክሰኞ	ረቡዕ	ሐሙስ	ዓርብ	ቅዳሜ	እሁድ	ድምር
1	አ/አበባ	281	215	222	265	255	276	125	1639
2	ሸዋ	150	155	152	162	158	180	117	1074
3	ኤርትራ	117	111	106	146	116	134	61	791
4	ሐረርጌ	62	48	60	43	52	49	48	362
5	ወሎ	60	30	52	44	34	57	46	323
6	ጐጃም	18	21	21	28	17	27	27	159
7	ከፋ	13	25	21	15	21	29	11	135
8	ጐንደር	17	23	21	13	16	26	10	126
9	ሲዳሞ	20	22	14	17	25	16	12	126
10	ትግራይ	11	15	13	18	18	13	14	102
11	አሰብ	21	13	11	8	13	7	16	89
12	ባሌ	18	17	22	14	2	9	2	84
13	አርሲ	6	26	5	16	_	26	1	80
14	ወለጋ	11	11	12	9	12	14	10	79
15	ኢሉባቦር	5	7	12	14	6	12	9	65
16	ጋሞጐፋ	11	12	5	6	5	12	11	62
	ድምር	821	751	749	818	750	887	520	5296

.../

በሠንጠረዡ ላይ ተተንትኖ እንደሚታየው በአምስት ክ/ሐገሮች ቀዳሚ ፣ በአራት ክ/ሐገሮች ሰኞና ሐሙስ ፣ በሁለት ክ/ሐገሮች ማክሰኞና ረቡዕ ከፍተኛውን የትራፊክ አደጋ እንደተፈፀመ መረዳት ይቻላል ። እሁድ ግን በሁሉም ክ/ሐገሮች ዝቅተኛውን ደረጃ ይዞ ይገኛል ።

ከላይ ለመግለጽ እንደተሞከረው ቀዳሚ ፣ ሰኞና ሐሙስ በመላው ሐገሪቱ ውስጥ የሚፈፀመው የትራፊክ አደጋ ከሰምንቱ ቀኖች ይበልጥ ከፍተኛ የትራፊክ አደጋ እንደሚዘወተርባቸው ለማወቅ ተችሎአል ። በቅዳሚ ቀን አደጋ በልዩ የሚታይባቸው ክ/ሐገሮች አ/አበባ ፣ ሸዋ፣ ከፋ ፣ ጐንደር ፣ አርሲ ፣ ወለጋ ፣ ጋሙጐፋ ሲሆኑ ሰኞ አ/አበባ ሐረርጌ ፣ ወሎና አሰብ ፣ ሐሙስ ኤርትራ ፣ ጐጃም ፣ ትግራይ ፣ ኢሉባቦር ፣ ዓርብ ደግሞ ሲዳሞና ትግራይ ናቸው ።

በዚህም መሠረት በአንዳንዱ ክ/ሐገሮች ተመሳሳይ ቀኖች ከሌሎቹ የሣምንት ቀኖች በልጫ ቢኖረውም በአንዳንዶቹ ደግሞ በራሣቸው አካባቢ ተጨባጭ ሁኔታ አደጋው በተለያዩ ቀናት ከፍ ብሎ ይታያል ። አዲስ አበባን በገወሰዱ ሰኞ ከፍተኛውን የትራፊክ አደጋ የተፈፀመበት ዕለት ሲሆን ቀጥሎ ደግሞ ቀዳሚ መሆኑን እንመለከታለን ።

ስለዚህ ምንም እንኳ የአካባቢያቸው ተጨባጭ ሁኔታ ለትራፊክ አደጋ አስተዋጽኦ የሚያደርግ መሆኑን የምንረዳ ቢሆንም በአብዛኛው ክ/ሐገሮች የትራፊክ አደጋ የሚዘወተረው ሰኞና ቀዳሚ ነው ።

3.11. <u>በመላ አገሪቱ በየሰዓቱ የደረሰው የአደጋ ብዛት</u>

ተራ ቁጥር	ሰዓት	ብዛት
1	ከ0100–0200	50
2	ከ0200–0400	73
3	ከ0400–0600	120
4	ከ0600–0800	482
5	ከ0800–1000	665

..../

ተራ ቁጥር	ሰዓት	ብዛት ብዛት
6	ከ1000–1200	725
7	ከ1200–1400	734
8	ከ1400–1600	829
9	ከ1600–1800	728
10	ከ1800–2000	419
11	ከ2000–2200	304
12	ከ2200–2400	167
	ድምር:-	5296

በመላ ሐገሪቱ ውስጥ የተፈፀሙትን አደጋዎች በሃያ አራት ሰዓት ውስጥ በየትኛው ሰዓት ከፍተኛ የትራፊክ አደጋ እንደሚፈፀም ከዚህ ቀጥለን እንደምንመለከተው ይሆናል ::

በሠንጠረዡ ላይ እንደተመለከተው በአንደኛ ደረጃ ከ1400–1600 ባለው ሰዓት ውስጥ 829 ፣ በሁለተኛ ደረጃ ከ1200–1400 ሰዓት ባለው ጊዜ ውስጥ 734 ፣ በሶስተኛ ደረጃ ከ1600–1800 ሰዓት ባለው ጊዜ ውስጥ 728 ፣ በአራተኛ ደረጃ ደግሞ ከ1000 እስከ 1200 ሰዓት ባለው ጊዜ ውስጥ 725 የትራፊክ አደጋዎች አጋጥመዋል ::

በዚህም መሠረት በአንደኛና በሁለተኛ ደረጃ ላይ የተመለከቱት ማለት ከ1200 እስከ 1600 ባሉት ሰዓቶች ውስጥ የተፈፀሙትን የትራፊክ አደጋዎች ከፍተኛውን ቁጥር ይዘዋል ::

በበያንዳንዱ ክ/ሐገር በአ/አበባና በአሰብ አስተዳደር በየሰዓቱ የደረሰውን የትራፊክ አደጋ ብዛት እንደሚከተለው ሆኖ እናገኘዋለን ::

.../

3.12. ብየሰዓቱ በየክፍለ ሐገሩ የደረሱት የአደጋዎች ብዛት

ሰ ዓ ት

ተራ ቁጥር	ክ/ሐገሩ	0/02	02/04	04/06	06/08	08/10	10/12	12/14	14/16	16/18	18/20	20/22	22/24	[illegible]
1	አ/አበባ	10	1	15	145	208	220	183	218	243	162	153	81	163
2	ሸዋ	15	28	32	90	93	115	148	160	146	119	79	49	107
3	ኤርትራ	—	4	23	73	111	102	123	156	98	52	34	15	79
4	ሐረርጌ	6	5	12	42	38	56	59	60	48	16	14	6	36
5	ወሎ	8	10	10	37	59	56	44	54	23	18	8	—	32
6	ጐጃም	—	—	5	15	20	25	35	31	20	7	—	1	15
7	ከፋ	—	1	3	7	18	26	25	20	21	11	2	1	13
8	ጐንደር	—	—	3	12	11	23	14	23	28	7	2	3	12
9	ሲዳሞ	6	—	—	6	18	12	26	17	23	8	7	3	12
10	ትግራይ	—	—	—	7	20	19	22	13	15	5	1	—	10
11	አሰብ	3	7	2	11	20	10	6	14	9	3	1	3	8
12	ባሌ	—	—	—	—	18	19	24	16	7	—	—	—	8
13	አርሲ	—	—	5	14	7	3	11	10	21	6	—	—	8
14	ወለጋ	1	9	5	8	8	21	5	15	4	2	—	3	7
15	ኢሉባቦር	1	8	3	7	8	14	5	6	10	1	1	1	6
16	ገሙጎፋ	=	=	2	8	8	8	4	14	12	4	2	=	6
	ድምር	50	73	120	482	665	729	734	827	728	417	304	167	529

በ14 ቱ ክ/ሐገር ፣ በአዲስ አበባና በአሰብ አስተዳደር የተፈፀሙት የተሸከርካሪ አደጋዎች በሰዓት ተተንትኖ በሠንጠረዡ ላይ እንደተመለከተው ፣ ሸዋ ፣ ኤርትራ ፣ ሐረርጌ ከ1400–1600 ሰዓት ፣ አ/አበባ ፣ ጎንደር ፣ አርሲና ጋሙጎፋ ከ1600–1800 ፣ ጎጃም፣ ሲዳሞ ፣ ትግራይ ፣ ባሌ ፣ ከ1200–1400 ባለው ሰዓት የተሸከርካሪ አደጋው ከሌላው ሰዓቶቹ ይበልጥ አድጎ ይታያል ።

ከ1400–1600 ያለው ሰዓት ከምሣ በኋላ የግማሽ ቀን ሥራ የሚካ ሄዱበት ጊዜ ሲሆን ሰዓቱ እንደወቅቱ ሁኔታ መጧጧገና ድካም የሚያስከትል ከመሆኑም በላይ ለምሣና በሥራ መውጫ ሰዓት በሚኖር የትራፊክ እንቅስቃሴ ምክንያት አደጋው ሊጨምር እንደሚችል ይገመታል ።

ከ1600–1800 ያለው የሥራ መውጫና የዕረፍት ሰዓት ሲሆን የአዲስ አበባ ከተማ ከሌሎች ክ/ሐገሮች ለይተን የተመለከትን እንደሆነ ፣

ሀ. የሥራ መውጫና የማታ ትምህርት መጀመሪያ በመሆኑ የትራፊክ መጨናነቅ የሚታይበት ፣

ለ. ልዩ ልዩ የትርፍ ሰዓት ሥራና ማህበራዊ ጉዳዮች የሚከናወኑበት ፣

ሐ. ለአምሮና አካል የሚዝናናበት ፣

መ. አሽከርካሪዎች ሊዳከሙ የሚችሉበት ጊዜ በመሆኑ አደጋው ከፍተኛ ሊሆን ችሏል ።

በአዲስ አበባ ከተማ የተፈፀመው አደጋ በከተማ ክልል ውስጥ ያተኮረ ሲሆን በጎንደር ፣ በአርሲና በጋሙጎፋ ግን በገጠር ተሽከርካሪ መንገዶችና በከተማ ክልል ውስጥ የተፈፀሙትን አደጋዎች የሚያጠቃልል ቢሆንም የአደጋው ምክንያት ከቀላ ጉዳል ከአ/አበባ ጋር ተመሳሳይነት እንዳለው ይገመታል ።

.../

በተጨማሪም ከዐ800–1000 በወሎና በአሰብ ከ1000–1200 ባለው **ሲዳሞ** በከፋ ፣ በወለጋ ፣ በኢሉባቦር የትራፊክ አደጋው ከፍ ብሎ - የሚታይ ሲሆን ፣ በእነዚህ ሰዓቶች አጠከርካሪዎች ሌሊቱን ሲጓዙ አድረው አረፍትና እንቅልፍ በማጣት በድካም በሚፈጠር አደጋ እንደ ሆነ ይገመታል ።

ከ1200–1400 ያለው ከ1400 እስከ 1600 ባለው ሰዓት ከሚ ፈፀመው የተሽከርካሪ አደጋ ተመሣሣይ ነት አለው ። በተለይም ሰዓቱ የምሣ ሰዓት በመሆኑ ረሃብ የሚሰማበት ፣ በአብዛኛው ሥፍራም የፀሐይ ሙቀት የሚኳብድበት በመሆኑ የማየት ፣ የማመዛዘንና የቅልጥፍና እንቅስቃሴ የሚቀንስበት ስለሆነ ለአደጋው ከፍ ማለት አስተዋጽኦ እንደ ሚያደርግ አያጠራጥርም ።

3.13. <u>በደንብ መተላለፍ የከሰ ብዛትና ገቢ የሆነ የገንዘብ መጠን</u>

ተራ ቁጥር	በደንብ መተላለፍ የተከሰሱ		በመቀጫ ገቢ የሆነ ብር	ሣ	በእሥራት የተቀጡ
1	1974	46,617	1,067,160	50	7
2	1975	45,275	2,355,795	25	10
3	1976	59,708	1,244,319	35	9
4	1977	67,205	1,282,825	35	17
5	1978	71,179	1,390,209	07	8
	ድምር	289,984	7,340,309	52	51

.../

በቁጥጥር ዘርፍ የተወሰደው ርምጃና የተገኘው ውጤት

በአንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ በቁጥጥሩ ዘርፍ የተወሰደው ርምጃና የተገኘው ውጤት ከመግለጻችን በፊት ለትራፊክ አደጋ መቀነስ መሠረታዊ የሆኑ 3 ነገሮች ተሟልተው መገኘት ይኖርባቸዋል ::

እነዚህም :-

_ ትምህርት

_ ቁጥጥርና

_ የመንገድ ድርጅቶች ናቸው ::

ከቁጥጥር ዘርፍ ጐን ፓ መንገድና የመንገድ ድርጅቶች ከተሟሉና ከተሟሉ ፓ አሽከርካሪያቸውም የትራፊክ ሕግና ደንብ ዕውቀታቸውን ከጊዜ ወደጊዜ እያዳበሩ ከሄዱና ለሌሎች የመንገድ ተጠቃሚያቸውም ና የትራፊክን ሥርዓት እንዲጠብቁ በተለያዩ ዘዴ የትራፊክ ደህንነት ትምህርት ከተሰጠ የሚደርሰው አደጋ እንደሚቀንስ አያጠራጥርም :: በዚህ ዓመት በትራፊክ ደህንነት ትምህርት በኩል በአንዳንድ ክፍል ጠ/ፖሊስ ዋና መምሪያዎች በኩል ጥረት የተደረገ ቢሆንም ጉዳዩ በቀጥታ በሚመለከታቸው ክፍሎች በኩል ተገቢው ትኩረት ባለመሰጠቱና የተቀነባበረ አሠራር ባለመኖሩ አጥጋቢ ውስጥ ተገኝቷል ብሎ ለመግለጽ አያስደፍርም :: በመንገድና በመንገድ ድርጅቶች በኩል አንዳንድ መሻሻሎች ቢታዩም አደጋ የሚደርስባቸው አካባቢዎች ለማሻሻል የትራፊክን አደጋ ዳታ መሠረት በማድረግ የተወሰደ እርምጃ የለም ::

የትራፊክ ደህንነትን ለማስፈን ባለፉት 5 ዓመታት በቁጥጥሩ ተግባር የተወሰደው ርምጃና የተገኘው ውጤት ሠንጠረዡን በመመልከት መረዳት ይቻላል :: በእያንዳንዱ ዓመት በቁጥጥሩ ዘርፍ የተወሰደው እርምጃ በምናወዳድርበት ጊዜ በ1978 ዓ.ም. በደንብ ተላላፊዎች

.../

ላይ የተወሰደው ርምጃ ከአለፉት ዓመታት በለጧ አንዳለው ሲታይ ፣ የአደጋው ብዛትም ከሌላው ጊዜ በለጠ ተገኝቷል ።

ይህም ሊሆን የቻለው የትራፊክ ደህንነት ለማስፈን ወይም አደጋውን ለመቀነስ የቁጥጥሩ ተግባር ብቻውን መፍትሔ የሚሰጥ ባለመሆኑ ነው ። ሆኖም ከቁጥጥሩ ዘርፍ ጐን መንገድ ፈቃድ ለማግኘት ከሚደረገው ጥረት ጋምር ለአሽከርካሪዎች የሚሰጠው ትምህርት መጠናከርና አገደትራፊኩም ዕድገት መንገዱንና የመንገድ ድርጅቶችን አቅም በሚፈቅደው መጠን ማሟሟላትና ማሟላት አደጋውን እንደሚቀንሰው ይታመናል ።

3.14. <u>በንብረት ላይ የደረሰ አደጋና የንብረት ግምት</u>

በንብረት ላይ የደረሰ አደጋ	በንብረት ላይ የደረሰ ጉዳት ግምት	
	ብር	ሣ
1901	6,639,486	67

ከዚህ በላይ የተመለከተው የንብረት ጉዳት በተሽከርካሪዎች አካል የደረሰውን ግምት ሲሆን ፣ በተሽከርካሪዎች ቀቷርና በጭነታቸው ላይ የደረሰውን የንብረት ግምት አይጨምርም ።

3.15. <u>የትራፊክ አደጋ የተፈፀመበት ሥፍራና የአደጋው ብዛት</u>

ክ/ሐገር	በከተማ ውስጥ	ከከተማ ውጭ	ድምር
አ/አበባ	1639	–	1639
ሸዋ	479	595	1074
ኤርትራ	621	170	791
ሐረርጌ	150	212	362
ወሎ	120	203	323

.../

ክ/ሀገር	በከተማ ውስጥ	ከከተማ ውጭ	ድ ም ር
ጐጃም	54	105	159
ከፋ	41	94	135
ጎንደር	77	49	126
ሲዳሞ	42	84	126
ትግራይ	70	32	102
አሰብ	55	34	89
ባሌ	6	78	84
አርሲ	37	43	80
ወለጋ	29	50	79
ኢሉባቦር	8	57	65
ጋሙጎፋ	18	44	62

በ14ቱ ክ/ሐገር ፣ በአዲስ አበባ ከተማና በአሰብ አስተዳደር የተፈፀሙትን የትራፊክ አደጋዎች በከተማ ውስጥ እና ከከተማ ክልል ውጭ ተለይተው ከላይ በተመለከተው ሠንጠረዥ ላይ ተተንትነው ተቀምጠዋል ::

በአዲስ አበባ ከተማ የተመለከተው የትራፊክ አደጋ በከተማው ክልል - ውስጥ ብቻ ሲሆን በ14ቱ ክ/ሐገርና በአሰብ አስተዳደር ግን በከተማና ከከተማ ውጭ የተፈፀሙትን አደጋዎች የያዘ ነው ::

ከሠንጠረዡ መመልከት እንደሚቻለው በሸዋ ፣ በሐረርጌ ፣ በወሎ ፣ በጐጃም ፣ በከፋ ፣ በሲዳሞ ፣ በባሌ ፣ በአርሲ ፣ በወለጋ ፣ በኢሉባቦር ፣ በጋሙጎፋ ክ/ሐገሮች አደጋው ከፍተኛ ሆኖ የሚታየው ከከተማ ውስጥ ይልቅ ከከተማ ክልል ውጭ ነው ::

.../

አሽከርካሪዎች ከከተማ ክልል ውጭ ሲያሽከረክሩ እንደ ከተማ ውስጥ መንገዶች ማቋረጫዎችና እግረኞች በብዛት ስለማያጋጥማቸው እንደመንገዱና አካባቢው ሁኔታ ጥንቃቄ ስለማይወስዱና ረዥም ጉዞ ያለ ዕረፍት በማሽከርከር ስለሚደክሙ አደጋው ከከተማ ውስጥ የበለጠ ከከተማ ክልል ውጪ ይዘወተራል ::

ከከተማ ክልል ውጭ አሽከርካሪዎች ጥንቃቄ ባለመውሰድ ከሚፈጽሟቸው ጉድለቶች ውስጥ ከፍተኛ ሆኖ የተገኘው በፍጥነት ማሽከርከር ነው :: በዓመቱ ውስጥ በፍጥነት በማሽከርከር 1320 አደጋዎች ሲደርሱ ከዚሁ ውስጥ በከተማ ክልል ውስጥ 642 ከከተማ ክልል ውጭ 678 አደጋዎች ደርሰዋል :: በዚህም መሠረት በፍጥነት በመንዳት የደረሰው አደጋ ከከተማ ይልቅ ከከተማ ውጭ ባሉት መንገዶች ላይ ከፍተኛ ቁጥር ይዞ ይገኛል ::

በሸዋ፡ ክፍለ፡ ሀገር፡ በወሊሶ፡ መስመር፡ በየኪሎሜትሩ፡
የጸረሰ፡ የግራፍ፡ አጸጋ

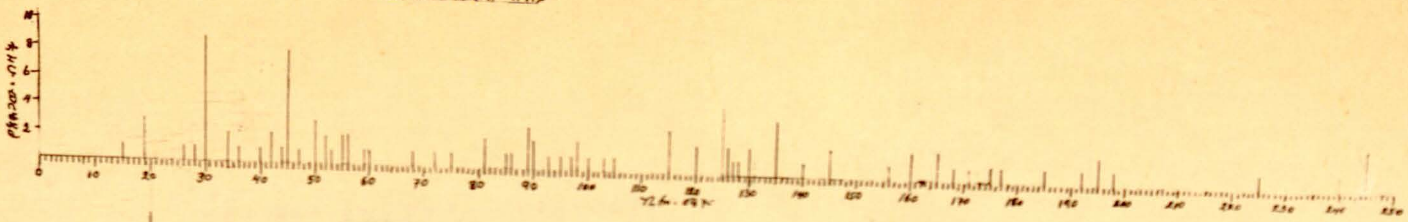

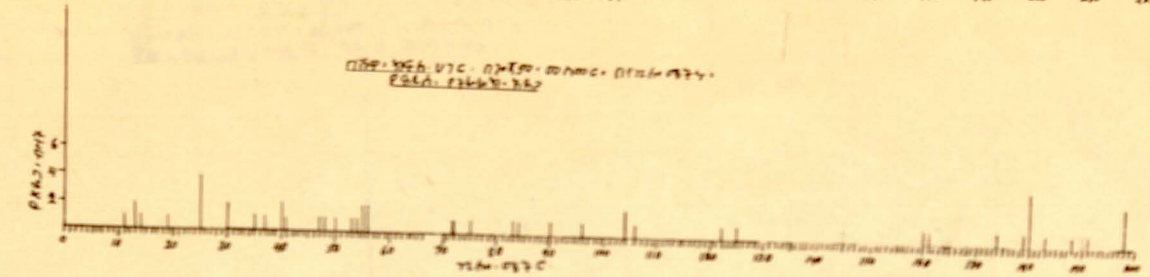

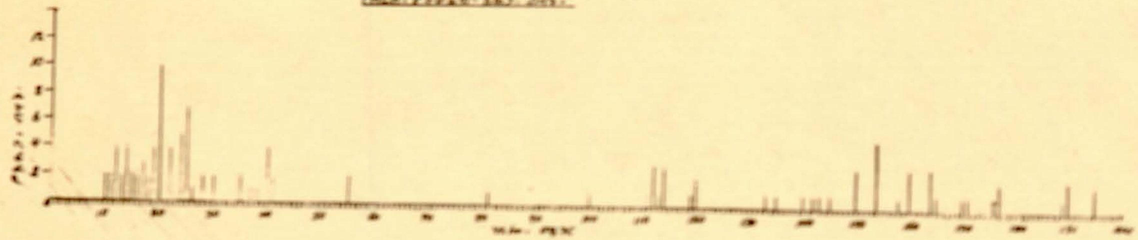

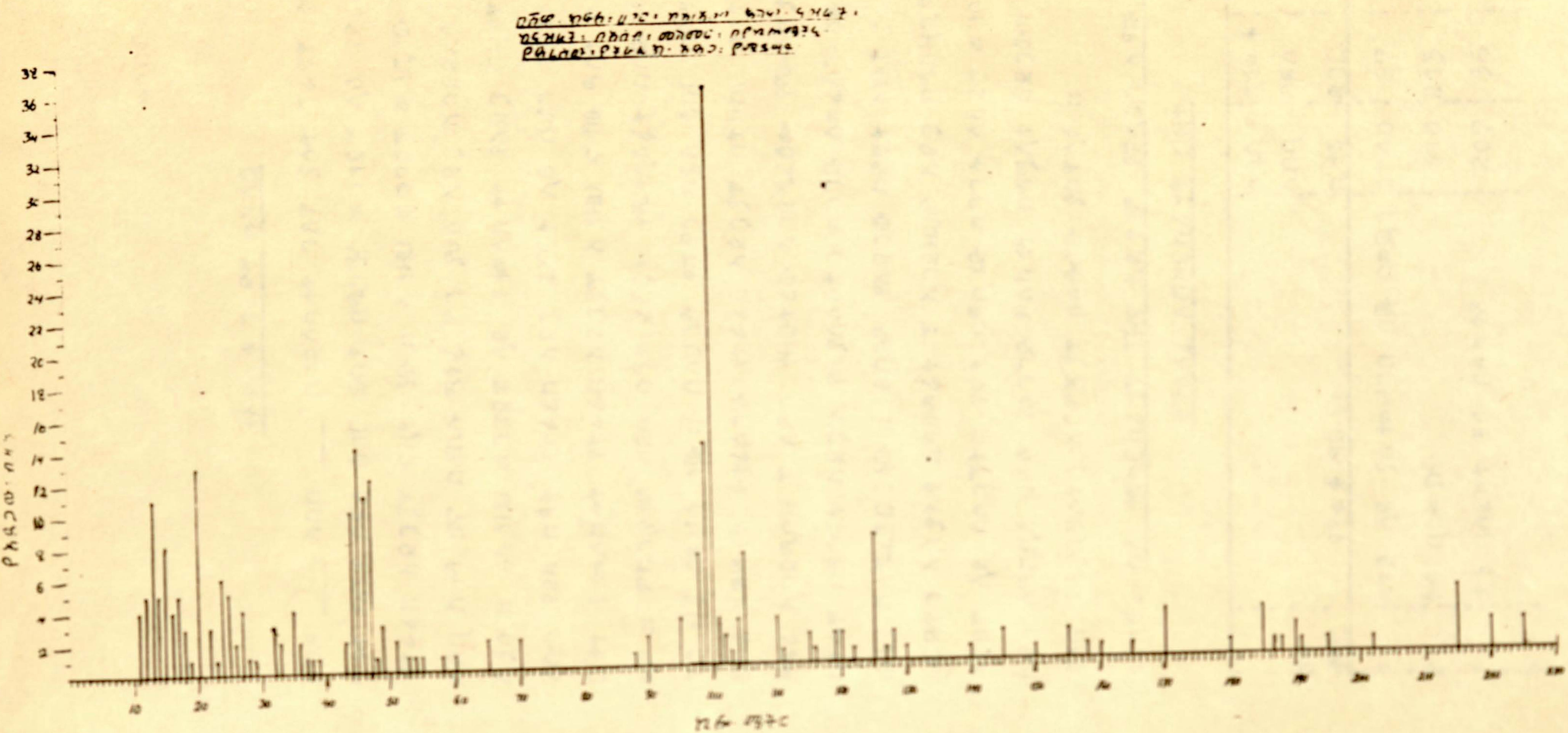

የአምስቱ ግራፎች መግለጫ

ከገጽ ____ እስከ ____ በተመለከቱት ገጾች ያሉት ግራፎች የሚያ-
ሣዩት በሸዋ ክፍለ ሐገር ውስጥ በሚገኙት መንገዶች ላይ የደረሱትን
የትራፊክ አደጋዎች ብዛት ነው ። እነዚህ መንገዶች መነሻቸው ከአዲስ
አበባ ከተማ ሆኖ በየኪሎ ሜትሩ ምን ያህል አደጋ እንደደረሰ ያመለ
ክታሉ ። በእነዚህ መንገዶች ላይ የተመለከቱት የአደጋ ብዛቶች ከደ
ረሱን የ24 ሰዓት የትራፊክ አደጋ ሪፖርት ላይ ሲሆን በያንዳንዱ
ርቀት የተመለከቱት የትራፊክ አደጋዎች እነዚህ ናቸው ማለት አይቻ
ልም ። ምክንያቱም በ24 ሰዓት ሪፖርት የሚተላለፉት ከባድ የሆኑ
ትን ብቻ በመሆኑ ነው ። ስለሆነም የሸዋን ክፍለ ሐገር በምሣሌነት
ወስዶ ለማሣየት የተፈለገው የትራፊክ አደጋዎች በትክክል በየትኛው
ሥፍራ እንደሚበዙ ፣ ለምን ተዘውትረው እንደሚፈፀሙ የሚመለከታቸው
ክፍሎች በማጥናት አደጋው የሚቃለልበትን መንገድ ለመፈለግ፣ አመቺ
ሁኔታ ስለሚፈጥር ነው ። ይኸውም የአደጋው ክምችት አውቆ ኃይልና
ዕርዳታን አብቃቅቶ ለማሠማራት ፣ እንደዚሁም አደጋ በሚበዛባቸው
ነጥቦች ላይ በመገኘትና ጥናት በማካሄድ መንገዱ ለአደጋ መንስዔ
ከሆነ ለማሻሻል ወይም የመንገድ ምልክቶች በማሟላት አደጋውን ለመ
ቀነስ የሚያስችሉትን እርምጃዎች ለመውሰድ ያስችላል ።

3.16. ስለ ተሽከርካሪዎች ገዥና አጠቃቀም የወጣውን አዋጅ የተላለፉ አሽከርካሪዎች ብዛት

ተራ ቁጥር	የጥፋቱ ዓይነት	አዲስ አበባ ከተማ	በ14ቱ ክፍለ ሐገር	ድምር
፩	በቀፀ ላይ ያልተመዘገበ ሰው በመጫን	1140	67	1207
፪	ቀፀ ባለመያዝ	318	215	533
፫	ቀኑ ባለፈበት ቀፀ በመጠቀም	207	36	243
፬				

ተራ ቁጥር	የጥፋቱ ዓይነት	አዲስ አበባ ከተማ	በ14ቱ ክፍለ ሀገር	ድምር
4	በቅፀ ላይ ያለተመዘገበ ጭነት በመጫን	189	42	231
5	በቅፀ ላይ ከተመለከተው ሰዓት ውጭ በመገኘት	98	68	166
6	በቅፀ ላይ የአገልግሎት ሰዓት አለመሙላት	88	1	89
7	የድርጅት መታወቂያ የሌለው ሰው በማሽከርከር	72	32	104
8	ባለተፈቀደለት ቦታ በመገኘት	69	64	133
9	መነሻና መድረሻ ሰዓት በቅፀ ላይ አለመሙላት	65	6	71
10	በቅፀ ላይ ቀንና ሰዓት አለመሙላት	[illegible]0	7	47
11	ማህተም በሌለው ቅፀ በመጠቀም	37	6	43
12	የኃላፊው ስምና ፊርማ አለመሙላት	17	29	46
13	በእሁድ ቀን ያለፈቃድ በማሽከርከር	90	20	110
	ድምር :-	2430	593	3023

ከዚህ በላይ የተመለከተው ስለ ተሽከርካሪዎች ገዥና አጠቃቀም የወጣውን አዋጅ ተላልፈው የተገኙትን አሽከርካሪዎች ብዛት ነው ። አሽከርካሪዎቹ ያጠፉት ጥፋት ለሚሠሩበት መ/ቤት ወይም ድርጅት እርምጃ እንዲወሰድ የሚተላለፍ ሲሆን አንዳንድ መ/ቤቶች የተወሰደውን እርምጃ ሲገልጹ ፣ አንዳንዶቹ ግን አይገልፁም ። በዚህም ምክንያት የተወሰደው እርምጃ በትክክል ማወቅ አልተቻለም ።

.../

ስለዚህ አዋጁን በትክክል መተርጐም ወይም ተግባራዊ ማድረግ የሚቻ-ለው ትራፊክ ፖሊስ በሚያደርገው ቁጥጥር ብቻ ሳይሆን አያንዳንዱ መ/ቤትና ድርጅት በውስጥ አሠራሩ ጥብቅ ቁጥጥር በማድረግና ከፖሊስ የሚተላለፍለትን ሪፖርት መሠረት በማድረግ እንደ ጥፋቱ ዓይነት አርምጃ ሲወሰድና የወሰደውን እርምጃ ሪፖርት ሳደረገው የትራፊክ ፖሊስ እንዲያውቀው ሲያደርግ ነው ።

3.17. ማጠቃለያ

የሞተር ተሽከርካሪ ለአንድ አገር የሚሰጠው ጥቅም ከፍተኛ መሆኑን ቢታወቅም በአገባቡ ካልተያዘና ካልተጠበቀ ግን በሰው ሕይወትና ንብረት ላይ የሚያደርሰው ጉዳት በቀላሉ የሚታይ አይደለም ። በአገራችን በመንገድ ትራንስፖርት አገልግሎት የተሠማሩት የሞተር ተሽከርካሪዎች ብዙ የውጭ ምንዛሪ ፈሰባቸው የመጡ በመሆናቸው በአያያዝና በአጠባበቅ ጉድለት ምክንያት ከጥቅም ውጭ ቢሆኑ ምትካቸው ለማምጣት ወይም በግጭት የተበላሹባቸውን የመለዋወጫ ዕቃዎች ለመግዛት ከፍተኛ የውጭ ምንዛሪ የሚጠይቅ ከመሆኑም በላይ የሚጠፋው የሰው ሕይወት የሚጎዳው የሰው አካል ፣ የሚወድመው ንብረት በአገሪቱ አምራች ኃይልና ኢኮኖሚ ላይ ተፅዕኖ የሚያሳድር ነው ። ስለሆነም በአገራችን ውስጥ የሞተር ተሽከርካሪዎች ቁጥር እየጨመረ በመሄድ ላይ የሚገኝ ሲሆን ከተሞችም እየሰፉና እያደጉ ነዋሪው ሕዝብ እየጨመረ አዲስ ከተሞችም እያበቡ በመሄድ ላይ ስለሚገኙ የትራፊክ እንቅስቃሴው እድጉ ውስብስብ እየሆነ በመምጣቱ ከዚሁ አኳያም የትራፊክ አደጋው እያደገ እንጂ እየቀነሰ አልተገኘም ።

ተሽከርካሪዎቹ ለተገዙበት ዓላማ እንዲውሉና ለረጅም ጊዜ አገልግሎትም እንዲሰጡ ፣ ለሕብረተሰቡም ጠንቅ እንዳይሆኑ ፣ ሕብረተሰቡም ሊገለ

..../

ገሰቢቸው እንዲቻል እንደ ተሽከርካሪው ዕድገት አደጋው እየጨመረ እንዳይሄድና እንዲቀነስ ወይም ባለበት እንዲቆይ ለማድረግ በሐገራችን በየዕለቱ ከሚፈፀሙት የተሽከርካሪ አደጋዎች መንስዔዎች በመነሳት በመጠኑም ቢሆን እንደሚከተለው የመፍትሔ ሃሳቦችን እንጠቁማለን ።

1. በሥራ ላይ ያሉት የመንገድ ትራንስፖርት ደንቦች ተበታትነው የሚገኙ በመሆናቸው የሚሻሻሉት አንቀጾች ተሻሽለው የሚጨመሩ ተጨምረው በአንድ ደንብ ውስጥ ተጠቃለው እንዲወጡ ማድረግ ።

2. የትራፊክ አደጋ በአብዛኛው የሚፈፀመው በአሽከርካሪዎች ንዝህላልነትና ጉድለት በመሆኑ በመላ አገሪቱ ውስጥ አዲስ መንጃ ፈቃድ ለሚያወጡትም ሆነ መንጃ ፈቃድ ለሚያሻሽሉት አሽከርካሪዎች አንድ ወጥ በሆነ መልኩ የመንገድ ትራንስፖርት ደንብና የትራፊክ ደህንነት የሚማሩበትን መንገድ መፍጠር ።

3. አሽከርካሪዎች የትራፊክ ደንብ ሲተላለፉ ድርጊቱ ወዲያው እንዲቆም ካልተደረገ የኋላ ኋላ ሥርዓት ለማስያዝ ችግር የሚፈጥር ከመሆኑም በላይ የትራፊክ አደጋ እንዲበራከት አመቺ ሁኔታ ስለሚፈጥር የትራፊክ እንቅስቃሴ በሚበዛባቸው መንገዶችና ሥፍራዎች በቦታ ፣ በሰዓትና በአደጋው ዓይነት ቁጥጥር የሚያደርጉ በቂ የትራፊክ ፖሊስ አባሎች ማሠማራትና በአጭር ጊዜ ውስጥ ሰፊ ሥፍራ መቆጣጠር እንዲቻል በቂ ቁጥር ብስክሌቶችና የፓትሮል መኪናዎች መመደብ ።

4. አደጋ የሚፈጽሙትን አሽከርካሪዎች ከጥፋታቸው እንዲማሩ ለማድረግ በየሥፍራው የሠለጠኑ በቂ የአደጋ መርማሪዎችና የተሽከርካሪ ቴክኒክ መርማሪዎች መመደብ ።

..../

5. በተሽከርካሪ ግጭት ጉዳት የሚደርስባቸውን ሰዎች የደረሰባቸውን የአደጋ ጉዳት መጠን የሚገልጽ የሐኪም ማስረጃ ባለማቅረብ በፍርድ ቤት የሚዘጋውን መዝገብ አሽከርካሪዎች በጥፋታቸው ተቀጥተው ትምህርት እንዳያገኙ የሚያደርግ ስለሆነ ሆስፒታሎች ገንዘብ ካልተከፈለ የሐኪም ማስረጃ አንሰጥም የሚሉትን አሠራር ጨርሶ በፖሊስ መተማመኛ የሚገኙበትን መንገድ መፍጠር ።

6. የትራፊክ እንቅስቃሴ እያደገ ሲሄድ ከትራፊኩ ዕድገት አኳያ መንገድና የመንገድ ድርድሮች በየጊዜው መሻሻል የሚገባቸው በመሆኑ በከተሞችና ከከተሞች ውጭ በሚደርሰው የአደጋ ሪፖርት መሠረት መንገዶች በማስፋት ፣ በመለወጥ፣ በመጠገን ፣ በማሻሻል ሌላ አማራጭ መንገድ በመሥራት የትራፊኩ መጨናነቅና መተካሰር እንዲቃለል ማድረግ ።

7. በከተማም ሆነ ከከተማ ክልል ውጭ የትራፊክ እንቅስቃሴ በሚበዛባቸው መንገዶች ከተሽከርካሪ መንገድ ውጭ ለተሽከርካሪዎች የተወሰነ ማቆሚያ ሥፍራዎች ማዘጋጀት ፣ ታክሲዎችና አውቶቡሶች በመጫንና በማውረድ ጊዜ የትራፊክ አደጋ ምክንያት እንዳይሆኑ ከመንገድ ጋር የተያያዘ የትራፊክ ማቆሚያ ሥፍራ ማዘጋጀት ።

8. ከፍተኛ ሕንፃዎች ሲሠሩ ለሠራተኞችም ሆነ ለደንበኞች ተሽከርካሪዎች በቂ ማቆሚያ ሥፍራ ያላቸው መሆኑን ማረጋገጥ።

9. የተሽከርካሪ ጎማ የሚሠሩ/ጎሚስታ/ ወይም ጋራዦች የትራፊክ እንቅስቃሴ በሚበዛበት መንገድ ዳር ባሉ ቤቶች ወይም ሥፍራ እንዳይከፍቱ መቆጣጠር ።

.../

10. የተሽከርካሪዎች እንቅስቃሴ በሚበዛባቸው ሥፍራዎች አግ
ረኞች መሄጃ አጥተው ተሽከርካሪ መንገድ ውስጥ እንዳይ
ገቡ የእግረኛ መንገዶች -ቢሠሩላቸውና በእግረኛ መንገዶ
ችም ለእግረኞች መሰናክሎች የሚሆኑ እንዳያጋጥሙ ቁጥጥር
ማድረግ ፤

11. የውኃ ቧንቧ ፤ የኤሌክትሪክ ወይም የቴሌፎን መስመር
ለመቀበር የተሽከርካሪ መንገድ ሲቆፈር አሽከርካሪዎች
በቀንም ሆነ በማታ ከበቂ ርቀት አይተው ጥንቃቄ እንዲ
ያደርጉ ፤ አንፀባራቂ ምልክቶች እንዲኖሩ ማድረግ ፤

12. በከፍተኛ የመገበያያ ሥፍራዎች በተሽከርካሪና በእግረኛ
ትርምስ ምክንያት አደጋ እንዳይፈጠር ተሽከርካሪዎች
ለተወሰነ ሰዓት ለመጫን ወይም ለማራገፍ ካልሆነ በስተ
ቀር እንዳይገቡ መዘጋትና ገበያተኛውን ቆመው ሊያስፍሩ
የሚችሉበትን ሥፍራ በገበያ ሥፍራዎች አጠገብ ማዘጋጀት፤

13. የትራፊክ እንቅስቃሴ በሚበዛባቸው ከተሞች ውስጥ በምሽት
በትይንት ማጣት ምክንያት የሚፈጠረውን አደጋ እንዲቀንስ
በቂ ብርሃን ያላቸው የመንገድ ዳር መብራቶች መትከል፤

14. አሽከርካሪዎች የትራፊክ ደህንነት ለማስፈን ከፍተኛ
ኃላፊነት ያለባቸው በመሆኑ ይህን ኃላፊነት ለመወጣታ
ቸው የተሽከርካሪያቸውም ደህንነት በሚገባ ለመጠበቃ
ቸውና ተሽከርካሪዎችም የቴክኒክ ጉድለት ሲያጋጥማቸው
ወዲያው ሌላ ተጨማሪ ጉዳት ወይም አደጋ እንዳያደርሱ
በየመሥሪያ ቤቱ በየድርጅቱ ጥብቅና ክትትል ቁጥጥር
ማድረግ ፤

.../

15. እግረኞች የትራፊክ ደንብና ሥርዓት አክብረው እንዲጓዙና ሕፃናትም በጨቅላ ዕድሜያቸው ኮትኩቶ ማሳደግ ይቻል ዘንድ በተለያዩ ዘዴና በት/ቤት የትራፊክ ደህንነት ትምህርት ማስተማር ፣

16. ሕፃናት ከትምህርት ቤት ውጭ ወይም በእረፍት ጊዜያቸው በአካባቢያቸው የመጫወቻ ሥፍራ አጥተው መንገድ ላይ በመጫወት ለትራፊክ አደጋ እንዳይጋለጡ የተለየ የመጫወቻ ሥፍራዎች እንደ አካባቢው ሁኔታ እየታየ ማሠራት፣

17. የትራፊክ ደህንነት በየድርጅቱ ፣ በየመ/ቤቱ ፣ በየከተማውና ፣ በየክ/ሀገሩ ማስፈን የሚቻለው በብሔራዊና በበየደረጃው የትራፊክ ደህንነት ኮሚቴ ሲቋቋም በመሆኑ የሚመለከታቸው መንግሥታዊና ሕዝባዊ ድርጅቶች የሚገኙበት ሕጋዊ ሰውነት ያለው የትራፊክ ደህንነት ኮሚቴ ማቋቋም አስፈላጊ ነው ::